

Азия/Европа

Ақпараттық-сараптама журналы

Ақпан 2016 жыл №02

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜNÜN AYLIK YAYINIDIR. ЕУРАЗІЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ АЙ САЙЫН ШЫҒАРАТЫН БАСЫЛЫМЫ

IS THE IRAN– TURKMENISTAN GAS TRADE COMING TO THE END?

ПОДХОДИТ ЛИ ГАЗОВАЯ
ТОРГОВЛЯ МЕЖДУ ИРАНОМ
И ТУРКМЕНИСТАНОМ К
КОНЦУ?

**KAZAKHSTAN'S NEW
SILK ROAD PROJECT**
КАЗАХСТАНСКИЙ ПРОЕКТ
«НОВЫЙ ШЕЛКОВЫЙ ПУТЬ»

LIDIYA PARKHOMCHIK

33

**INDIA'S MEMBERSHIP
TO THE SHANGHAI
COOPERATION
ORGANIZATION**

ASSOC. PROF. HAYAL AYCA SIMSEK

50

**ABD DIŞİŞLERİ BAKANI JOHN
KERRY'NİN RUSYA'YI ZİYARETİ:
SURIYE SORUNU VE DİPLOMATİK
GİRİŞİMLERİ**

DR. AIDARBEK AMIRBEK

88

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Şubat 2016 Sayı: 02
Ақпан 2016 жыл №02

Sahibi / Меншік иесі
Ahmet Yesevi Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü
Ахмет Ясауи университеті Еуразия ғылыми-зерттеу институты директоры
Doç. Dr. Nevzat Şimşek

Genel Yayın Yönetmeni / Бас редактор
Dr. Aidarbek Amirbek

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Жауапты редактор
Dr. Assemgul Zhumagulova

Haber Müdürü / Жаңалықтарға жауапты редактор
Doç. Dr. Hayal Ayça Şimşek

Tercüme Ekibi / Аудармашылар тобы
Dr. Assemgul Zhumagulova
Dr. Azhar Serikkaliyeva
Saule Akhmetkaliyeva
Dinara Taldybayeva
Akбота Akylbayeva
Cengizhan Canaltay

Sekretarya / Хатшылық
Banu Alipbekova

Teknik Redaksiyon / Техникалық редакторлар
Kanat Makhanov
Aidana Arynbeek

Yayın Kurulu / Редакция алқасы
Doç. Dr. Nevzat Şimşek
Doç. Dr. Hayal Ayça Şimşek
Dr. Aidarbek Amirbek
Dr. Farkhod Aminjonov
Dr. Erkin Baydarov
Lidiya Parchomchik

Tasarım / жобалау
Merkez Repro
+90 312 384 78 98 - www.merkezrepro.com

Yönetim Merkezi / Басқару орталығы
Almalı Audanı, Mametova 48, 050004
Almaty, Kazakhstan
Tel. +7 (727) 279 97 94
Fax. +7 (727) 279 97 94
E-mail: info@eurasian-research.org

Haber-yorum ve analizlerde ifade edilen görüşler yazarların kendi görüşleri olup
Enstitü'nün yayın politikasını yansıtmamaktadır. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

"Ақпараттық-сараптама" және "Өзекті пікір" айдарларымен шыққан мақала авторларының
пікірлері институт көзқарасын білдірмейді. Журналда жарияланған материалдарды
институттың рұқсатынсыз көшіріп басуға болмайды.

DOÇ. DR. NEVZAT ŞİMŞEK**Merhabalar,**

Asya Avrupa dergimizin ilk sayısı beklenildiği gibi büyük takdir görmüştür. Bundan gerçekten büyük memnuniyet duyduk. Avrasya Bölgesiyle ilgili haberleri yorumlayarak veren ve periyodik analizler yapan bir dergi olarak bundan sonraki sayılarımızda da kaliteden ödün vermeden yayın faaliyetlerimize devam etmek arzusundayız. Bu sayımızda da yine çeşitli konularda 30'dan fazla haberi yorumlayarak yayınlamaya karar verdik. Bu formatta devam etmeyi düşünüyoruz.

Ayrıca dört farklı konuda analizleri de okuyucularla paylaşmayı uygun gördük. Bu analizlerden bir tanesi yine Kazakistan Cumhurbaşkanı sayın Nursultan Nazarbayev'in Halka Sesleniş konuşmasının dış politika boyutuyla değerlendirmesini içermektedir. Gelecek sayılarımızda Halka Sesleniş konuşmasının ekonomik değerlendirmesiyle bu yazı dizimiz nihayete erecektir. Ayrıca bölgesel gelişmeler bağlamında Pakistan ekonomisinin kısa bir değerlendirmesi yapılmıştır. Okuyuculara yararlı olacağını ümit ediyoruz.

İlginç bir analiz konusu da Türkmenistan'ın enerji ilişkileridir. Bilindiği gibi Türkmenistan 17,5 trilyon m³'lük rezervleri ile dünyada Rusya, İran ve Katar'dan sonra en çok doğal gaz rezervlerine sahip dördüncü ülke konumunda olmasına rağmen ülke ürettiği doğal gazı pazarlama konusunda ciddi sorunlar yaşamaktadır. Bu analiz İran ile doğal gaz ticaretinin geleceğini masaya yatırmaktadır. Mevcut durumda İran haricinde Rusya, Çin ve Kazakistan ile de doğal gaz ticareti yapan Türkmenistan'ın Çin'in dışında diğer ülkelerle ticareti gelecek vadetmemektedir. Çin gibi tek ülkeye bağımlılık da enerji talep güvenliği bağlamında pek de güvenli değildir. Bu nedenle bu konunun şimdi ve gelecekte Hazar denizi geçişi ve TANAP bağlamında tartışılması gereken bir konu olduğu düşüncesindeyiz.

Ayrıca bölge içi ve bölge dışı ticaretin artırılması için ulaşım imkanlarının geliştirilmesi öncelikli bir konudur. Bu bağlamda Çin'in, ABD'nin eski ipek yolunun canlandırılması bağlamında farklı projeleri söz konusudur ve her biri gelecek sayılarımızda çeşitli açılardan irdelenecektir. Kazakistan'ın 2012 yılında ilan ettiği Yeni İpek Yolu Projesi adlı projeyi de bilgilendirme bağlamında okuyucularımızla paylaşmayı amaçladık.

Yorum ve değerlendirmeleriniz bizler için değerlidir. Mart sayısında da buluşmayı ümit ediyoruz...

Қадірлі де құрметті оқырман қауым!

Азия Еуропа журналымыздың алғашқы саны күткенімізден де жоғары бағаға ие болды. Бұған қуанып отырғанымызды жасырмаймыз. Еуразия аймағына қатысты ақпаратқа сараптама жүргізіп, ай сайын сараптама жүргізген журнал ретінде бұдан кейінгі сандарымызда да сападан кем түспей, іс-шараларымызды жалғастыра береміз. Журналдың осы санында тағы да әр түрлі тақырыпта 30-дан астам ақпаратқа сараптама жасап, оларды жарияладық. Осы форматты жалғастыруға бел будық.

Сонымен қатар төрт әр түрлі тақырыпта сараптаманы оқырмандармен бөлісуді жөн көрдік. Бұл сараптамалардың біреуі – Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауының сыртқы саясат тұрғыдан бағалауын қамтиды. Журналымыздың келесі санында Қазақстан халқына Жолдауын экономикалық тұрғыдан бағалаумен аяқтаймыз. Сонымен қатар аймақтық даму қатынасында Пәкістан экономикасының қысқа бағалауы журналда орын алды. Оқырмандарға пайдалы болады деген үміттеміз.

Тағы қызықты сараптама тақырыбы энергия байланыстары болып табылады. Түрікменстан 17,5 триллион м³ қорымен дүние жүзінде Ресей, İran мен Катардан кейін ең көп табиғи газ қорын иемденген төртінші мемлекет болғанына қарамастан мемлекетте шығып жатқан табиғи газды сату мәселесінде қиындықтарға тап болды. Осы сараптама İranмен табиғи газ сауда-саттығының келешегіне мұрындық болды. Қазіргі жағдайда İranнан басқа Ресей, Қытаймен және Қазақстанмен табиғи газ сауда-саттығын жасап жатқан Түрікменстанның Қытайдан басқа мемлекеттермен сауда-саттықтың келешегі бар деп айтуға болады. Қытай сияқты мемлекетке тәуелділік энергия талабының сенімділігі қатынасында қауіпсіз деп айта алмаймыз. Осы себепке байланысты осы тақырыптың қазір және келешекте Каспий теңізіне ауысу мен TANAP қатынасында пікір-талас тудыратын тақырып екені анық.

Сонымен қатар аймақтың ішкі саудасы мен аймақтың сыртқы саудасы артуы үшін тасымалдау мүмкіндіктерінің жақсартылуы қазіргі таңдағы маңызды мәселелердің бірі болып отыр. Осы жағынан алғанда Қытайдың, АҚШ-тың ескі жібек жолын қайта жаңғыртудың әртүрлі жобалары маңызды және осы жобалардың әрқайсысы журналдың келесі сандарында әр түрлі қырынан қолға алынып, зерттеледі.

Қазақстанның 2012 жылы жариялаған Жаңа Жібек Жолы атты жобасы да ақпараттандыру мақсатында оқырмандармен бөлісуді жөн санадық. Сіздердің сараптама мен бағалауларыңыз біздер үшін қымбат. Наурыз айындағы санымызда қайта қауышқанша...

ÖNSÖZ АЛҒЫСӨЗ

Еуразия ғылыми-зерттеу институтының директоры
Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü

Doç. Dr. Nevzat Şimşek01

RÖPORTAJ СҰХБАТ

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü'nün Müdürü Doç. Dr. Nevzat Şimşek Bey ile ilgili konuştu.
Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің жанындағы Еуразия ғылыми-зерттеу институтының директоры, э.ғ.д., доцент Невзат Шимшекпен институт жайлы әңгімелестік.04

GÜNCEL ӨЗЕКТІ ПІКІР

A Brief Analysis of Pakistan Economy
In The Context of Regional Developments
Анализ Макроэкономических Показателей
Пакистана В Контексте Регионального Развития
Assoc. Prof. Hayal Ayca Şimsek14

Foreign Policy of the Republic of Kazakhstan in the Framework
of the President N.A. Nazarbayev's Address "Kazakhstan in the
New Global Reality: Growth, Reforms And Development"
Внешняя Политика Республики Казахстан В Контексте Послания
Президента Н.А. Назарбаева «Казахстан В Новой Глобальной
Реальности: Рост, Реформы, Развитие»
Dr. Erkin Baydarov21

Is The Iran–Turkmenistan Gas Trade Coming to the End?
Подходит Ли Газовая Торговля Между Ираном
И Туркменистаном К Концу?
Dr. Farkhod Aminjonov27

Kazakhstan's New Silk Road Project
Казахстанский Проект «Новый Шелковый Путь»
Lidiya Parkhomchik33

HABER-YORUM

АҚПАРАТТЫҚ-САРАПТАМА

RECENT DEVELOPMENTS IN THE RESTRUCTURING OF SAMRUK KAZYNA NATIONAL WEALTH FUND OF KAZAKHSTAN	40
RUSYA VE TÜRKMENİSTAN-ÇİN İLİŞKİLERİ ÜZERİNE.....	41
CONNECTING TO THE ELECTRIC POWER SYSTEM WILL TAKE THREE STEPS.....	44
THE THIRD MEETING OF TRANSPORT MINISTERS OF THE CASPIAN REGION	45
TÜRKİYE RUSYA'NIN UYGULADIĞI AMBARGOLARI DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜNE ŞİKAYET ETMEYE HAZIRLANIYOR.....	47
РЕСЕЙДІҢ ГАЗҒА ҚАТЫСТЫ ШЕШІМДЕРІ ЖӘНЕ АЙМАҚТЫҚ ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ НАРЫҚТАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР	48
INDIA'S MEMBERSHIP TO THE SHANGHAI COOPERATION ORGANIZATION	50
TURKMENISTAN PERMANENT NEUTRALITY STATUS: OUTCOMES OF THE CONFERENCE.....	52
KAZAKHISTAN: EKONOMİK KRİZİN DERİNLEŞTİĞİ DÖNEMDE ERKEN PARLAMENTO SEÇİMLERİNE GİDİLMESİ.....	54
AZERBAIJANI ENERGY MINISTER TO VISIT TURKMENISTAN'S NEW GAS PIPELINE.....	58
EMERGENCE SITUATIONS IN THE CASPIAN SEA: GUNESHLI OFFSHORE FIELD CASE	60
RESTORING FISHERIES AT THE NORTH ARAL SEA.....	62
SOCAR ATTEMPTS TO INCREASE THE VOLUME OF GAS TO GEORGIA	63
ECONOMIC PERFORMANCE OF TURKMENISTAN IN 2015.....	65
UKRAINE ENSURED SECURE ENERGY SUPPLIES FROM EUROPE	66
"GAZPROM" REFUSED TO RECEIVE GAS SUPPLIES FROM TURKMENISTAN	68
FALLING GDP OF THE EEU	69
2015: THE HOTTEST YEAR ON RECORD.....	71
RUSYA VE TÜRKİYE ARASINDAKİ KRİZ VE TRACECA'NIN ARTAN ÖNEMİ	72
NEXT STAGE IN THE TRANS-CASPIAN INTERNATIONAL TRANSPORT ROUTE DEVELOPMENT.....	74
AN EXPECTED "GROWTH" IN THE RUSSIA-UZBEKISTAN GAS TRADE IS OVER EXAGGERATED.....	75
TRADE RELATIONS OF THE EEU WITH THIRD COUNTRIES.....	76
TÜRKMENİSTAN'DA TAPI PROJESİ İNŞAATI.....	78
ALMAN KONSORSİYUM RUS DEMİRYOLLARINA 2 MİLYAR EURO YATIRIM YAPMA TEKLİFİNDE BULUNDU	79
ISLAM KARIMOV IDENTIFIED UZBEKISTAN'S MAJOR ENERGY SECTOR DEVELOPMENT PRIORITIES FOR 2016, BUT MISSED QUITE IMPORTANT ONES!.....	80
NEW DEVELOPMENTS IN ECONOMIC RELATIONS BETWEEN KAZAKHSTAN AND UKRAINE	82
NÜKLEER AMBARGONUN KALDIRILMASI SONRASI İRAN	83
ADB APPROVES \$1.2 BILLION IN GRANTS TO SUPPORT AFGHANISTAN'S ENERGY SECURITY.....	85
NORTH KOREA'S NUCLEAR TEST AND EFFECTIVE METHODS FOR RESOLVING THE NORTH KOREAN NUCLEAR ISSUE.....	86
ABD DIŞİŞLERİ BAKANI JOHN KERRY'NİN RUSYA'YI ZİYARETİ: SURİYE SORUNU VE DİPLOMATİK GİRİŞİMLERİ.....	88
FIRST STEPS ON THE WAY OF LIFTING SANCTIONS AGAINST IRAN	92
IRAN AIMS TO JOIN THE WORLD TRADE ORGANIZATION (WTO)	93
CHINESE POSITION ON THE ROAD OF IRAN- SAUDI ARABIAN CONFLICT	95
TACİKİSTAN-SUUDİ ARABİSTAN İLİŞKİLERİ: EMOMALİRAHMON'UN ÜLKEYİ ZİYARETİ.....	97
THE PRESIDENT XI JINPING'S VISIT TO IRAN.....	100
SAUDI ARABIA SUSPENDS ITS DIPLOMATIC TIES WITH IRAN.....	101

ETKİNLİKLER

ІС-ШАРАЛАР

DOÇ. DR. NEVZAT ŞİMŞEK

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü'nün Müdürü Doç. Dr Nevzat Şimşek Bey İle Enstitü İle İlgili Konuştuk.

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің жанындағы Еуразия ғылыми-зерттеу институтының директоры, э.ғ.д., доцент Невзат Шимшекпен институт жайлы әңгімелестік.

Assemgul ZHUMAGULOVA

Avrasya Araştırma Enstitüsü'nün Basın Danışmanı

Сұхбаттасқан Еуразия ғылыми-зерттеу институтының баспасөз хатшысы

ÖZEL RÖPORTAJ

Röportajın başında kendiniz hakkında bilgi verirseniz..

Rize'de doğan, eğitim hayatı İzmir'de şekillenen, Üniversiteyi Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesinde bitirip ardından akademik hayatının geri kalanına İzmir'de Dokuz Eylül Üniversitesinde devam eden bir akademisyenim. Lisans eğitimini Kamu Yönetimi alanında alsam da lisansüstü eğitime iktisat alanında devam ettim. Yüksek lisans çalışmalarım sırasında ekonominin konjonktürel dalgalanmaları üzerinde çalıştım.

АРНАЙЫ СҰХБАТ

Сұхбатыңыздың басында өзіңіз жайлы баяндап берсеңіз.

Ризеде туған, білім жолы Измирде қалыптасқан, университеттік білімді Анкара саяси ғылымдар факультетін бітіріп, кейін академиялық білімінің қалған уақытын Измирде Докуз Эйлюль университетінде жалғастырған оқытушымын. Университет білімімді қоғамды басқару саласында алсам да, одан кейінгі білімімді экономика саласында жалғастырдым. Магистратурада экономиканың конъюнктура ауытқуы

Doktora çalışmaları sırasında ise uluslararası iktisat alanına yoğunlaşıp tezimi endüstri-içi dış ticaret alanında yazdım. Bu dönem içinde kısa süreliğine Almanya'da Justus Liebig Üniversitesinde misafir araştırmacı olarak bulundum. Doktora sonrası çalışmalarında ise enerji ekonomisi üzerine eğildim ve 2010-2012 yılları arasında bu alanda Oxford Enerji Araştırmaları Enstitüsünde araştırmalarda bulundum. Son bir kaç yıldır da Avrasya bölgesi üzerinde okumalar yapmaktayım. İngilizce biliyorum. Lise eğitimin sırasında bir miktar Arapça da öğrenmiştim.

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesinin Rektör Yardımcısı görevinden neden vazgeçtiniz?

2013-2014 eğitim öğretim yılında Türkistan'daki üniversitemizde Gelişme ve Mali İşlerden sorumlu Rektör Yardımcılığı görevinde bulundum. Kendi açımdan verimli bir yıl geçirdiğimi ifade etmeliyim. Kazakistan, Kazakistan'daki üniversite yapısı, işleyişi, öncelikler, yaşanan sorunlar, yapılması gerekenler, Kazakistan mevzuatı ve daha bir çok açıdan çok önemli tecrübeler edindim. Üniversitemiz iki büyük devletin kurduğu eğitim alanındaki çok önemli bir proje. Gelinek nokta ve yapılması gerekenleri bizzat tecrübe ettim.

Türkistan'ın dışında Almatı gibi Kazakistan'ın kültürel ve akademik olarak en gelişmiş bölgesinde araştırma enstitüsünün açılması teklif edildiğinde ailemle istişare ederek kabul ettim. Çünkü bu görev akademik kimliğimize ve hedeflerimize daha uygun bir görevdi. Yeni kurulması nedeniyle bunu bir sorumluluk olarak algılayarak ve edindiğim tecrübelerle de dayanarak Kazakistan'a, Kazakistan-Türkiye ilişkilerine akademik anlamda uzun süreli olarak hizmet edebilecek bir araştırma enstitüsü yapılandırmaya çalıştım.

Yaptığımız akademik faaliyetlerin Avrasya sorunlarına ışık tutması, gelişimlerine yön verebilmesi, politika üretimlerine katkı yapabilmesi önemli.

Ұйымдастырылған академиялық іс-шаралардың Еуразия мәселелерінің шешілуіне себепші болуы, дамуына бағыт-бағдар беруі, саясатқа үлесін қосуы маңызды.

тақырыбын зерттедім. Докторантурада халықаралық экономика саласына бет бұрып, докторлық диссертациямды индустрия, сыртқы және ішкі сауда саласы тақырыбында жаздым. Докторантурада қысқа мерзімге Германиядағы Юстус Либих атындағы Гиссенс университетінде қонақ зерттеуші ретінде жұмыс жасадым. Докторантурадан кейін энергия экономикасы бағытын таңдадым және 2010 – 2012 жылдары арасында Оксфорд Энергия Зерттеу институтының зерттеулеріне қатыстым. Соңғы бірнеше жылда Еуразия аймағына қатысты білімді толықтырудамын. Ағылшын тілін меңгергенмін. Мектепте оқу барысында араб тілін де меңгердім.

Қожа Ахмет Ясауи Халықаралық қазақ-түрік университетінің проректоры қызметінен не үшін бас тарттыңыз?

2013 – 2014 оқу жылында Түркістан қаласындағы университетімізде Даму және қаржы істері жөніндегі проректор қызметін атқардым. Нәтижелі бір жыл өтті деп айта аламын. Қазақстан, Қазақстандағы университет құрылымы, қызметі, басымдылықтары, проблемалары, атқарылуы тиісті істер, Қазақстан заңнамалары және өзге де көптеген тақырыптар төңірегінде маңызды тәжірибе жинақтадым. Университетіміз – бауырлас екі мемлекет құрған білім саласындағы ең маңызды жоба. Қазіргі жағдайын және келешекте жасалынуы қажет дүниелерді өзімнің жеке басымнан өткіздім.

Түркістаннан тыс жерде Алматы сияқты Қазақстанның мәдени және ғылыми жағынан ең дамыған қалада зерттеу институтының ашылуы ұсынылғанда отбасыммен ақылдасып, ұсынысты қабылдадым. Себебі, бұл қызмет менің ғылыми қызметіме сай және

Аврасыя Араştırma Enstitüsü'nün tarihinden bahseder misiniz?

Аврасыя Араştırma Enstitüsü çok yeni bir kuruluş. 1 Ağustos 2014 tarihinde tescillendi ve resmi olarak faaliyetlerine başladı. Esasında bundan önce de Almatı Аврасыя Араştırma Enstitüsü adında bir enstitü kurulmaya çalışıldı. Fakat bazı hukuki gerekçelerle bu Enstitü kapatılmak durumunda kalındı. Kısaca Enstitümüz bir yıllık bir tarihi olan çok genç bir yapılanmadır ve genelde Аврасыя bölgesine, özelde bu bölgede yoğun olarak yaşayan Türk Dili konuşan Devlet ve Topluluklara ilişkin, ekonomi, finans, enerji, uluslararası ilişkiler, güvenlik, vb. alanlarda disiplinler arası özgün bilimsel araştırmalar yapmak, projeler planlamak ve desteklemek amacıyla faaliyetler yapmaya gayret ediyoruz.

Аврасыя Араştırma Enstitü Müdürü görevine başlamanızdan sonra birçok gelişmeler ve yenilikler gördük. Ne gibi gelişmeler yapıldı?

Аврасыя Араştırma Enstitüsünü sıfırdan kurduk. Bu açıdan bakılınca herşey yeni. Türkiye'de ve Avrupa'da edindiğimiz tecrübelerden yararlanarak, dünyada benzer alanda çalışan enstitülerle işbirliği yapabilecek bir şekilde yapılandırdık. Daha çok yeni bir kurum olmamıza rağmen yapmış olduğumuz nitelikli faaliyetlerle bir anda ilgi odağı olduğumuzu belirtmeliyim. Yurt içinden ve yurt dışından sürekli takdir ve taltif mesajları ve işbirliği teklifleri alıyoruz. Bu hem bizler, hem kurumumuz, hem üniversitemiz hem de Türkiye ve Kazakistan'ın işbirliğini ürünün olması anlamında çok sevindirici. Üniversitemiz, bildiğiniz gibi, iki ülkenin desteğini arkasına alan güçlü bir kurum. Eski ve yeni Mütevelli Heyet Başkanlarımız ve üyelerimiz bize maddi ve manevi her türlü desteği vermekte. Bu vesileyle kendilerine tekrar teşekkür ediyorum. Biz de üniversitemizin misyonu ve vizyonu çerçevesinde araştırma faaliyetlerini organize ediyoruz. Şu gerçektir ki, kurumsallaşma olmaz ise kurumlar kurulur, birkaç yıl faaliyette bulunur, sonrasında ya tasfiye olur ya da düşük yoğunlukta faaliyette bulunur. Biz bunun bilincindeyiz ve kurulduğumuz ilk günden itibaren enstitünün kurumsallaşması için titiz bir çalışma yürütmekteyiz. Nitekim enstitüdeki her bir faaliyetimizin yönergeleri

мақсаттарыма сәйкес келетін қызмет еді. Жаңадан құрылғанына байланысты мұны жауапкершілік ретінде қабылдай отырып, сонымен қатар жинақтаған тәжірибемге сүйене отырып, Қазақстанға, Қазақстан мен Түркия байланыстарына академиялық тұрғыдан ұзақ уақыт қызмет атқаратын зерттеу институтын құруға кірісіп, сол мақсатта еңбек етуді жалғастырып келемін.

Еуразия ғылыми-зерттеу институтының тарихы жайлы баяндап берсеңіз.

Еуразия ғылыми-зерттеу институты – жаңадан құрылған ғылыми мекеме. 2014 жылғы 1 тамыз күні тіркеліп, ресми түрде қызметін атқара бастады. Негізі бұдан бұрын да Алматы Еуразия ғылыми-зерттеу институты атында бір институт құрылмақшы еді. Бірақ кейбір құқықтық негіздерге сүйене отырып, бұл институт жабылуға мәжбүр болды.

Қысқаша айтқанда, институтымыз бір жылдық тарихқа ие ең жас орталық және жалпылай алғанда Еуразия аймағына, әсіресе осы аймақта тығыз өмір сүріп жатқан түркі тілдес мемлекеттер мен қауымдастықтарға қатысты экономика, қаржы, энергия, халықаралық қатынастар, қауіпсіздік, т.б. салаларда пәндераралық өзіне тән ғылыми зерттеулер жүргізіп, жобаларды жоспарлау және қолдау мақсатында іс-шаралар жүргізудеміз.

Еуразия ғылыми-зерттеу институтының директоры лауазымына тағайындалған соң көптеген өзгерістер мен жаңашылдықты байқадық. Институттың дамуына қандай өзгерістер енгізілді?

Еуразия ғылыми-зерттеу институтын қайтадан құрдық деуге болады. Осы жағынан алып қарасақ, барлығы жаңа. Түркияда және Еуропада қол жеткізген тәжірибелерімізге сүйене отырып, дүние жүзіндегі осыған ұқсас салада қызмет атқарып жатқан институттармен бірлесе жұмыс істей алатындай дәрежеге қол жеткіздік. Жаңа құрылған мекеме болғанына қарамастан жоғары сапада атқарған іс-шараларымыз жұрттың назарын аудартқанын айта кеткен жөн.

hazırlanmış olup, kişiden bağımsız bir şekilde yürütülebilecek niteliktedir. Çalışanlarımızın periyodik performans değerlendirmeleri yapılmaktadır. Yıl sonunda hesap verebilir nitelikte raporlar hazırlayıp şeffaf bir şekilde paylaşım açıyoruz. Kurumsallaşma konusunu özellikle önemsedığimizi vurgulamak isterim.

Enstitünün adının çok kapsamlı olduğunu itiraf etmeliyim. Faaliyet konusu Avrasya. Biz Avrasya ile Balkanlardan Moğolistan'a kadar geniş bir alanı incelemeyi amaçlıyoruz. Bu şekilde formüle edilince hangi alanlara öncelik verileceğinin belirtilmesi gerekir. Enstitü, faaliyetlerini çeşitli çalışma grupları oluşturarak yürütmektedir. Ekonomi, Finans ve Enerji Araştırmaları Çalışma Grubu; Siyaset, Dış Politika ve Güvenlik Araştırmaları Çalışma Grubu ve Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Çalışma Grubu. Bu çalışma grupları bizim bölgeye metodolojik olarak bakmamıza yardım ediyorsa da, başlangıçta ifade etmeliyim ki, bölge ile alakalı interdisipliner çalışmalara özel önem veriyoruz.

Enstitü olarak yaptığımız tüm faaliyetlerde akademik bir duruş sergilemek birinci önceliğimiz. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum. Konuları ve olayları ele alış biçimimiz siyasi ya da ideolojik değildir, akademiktir. Kazakistan'ı, Kazakistan-Türkiye ilişkilerini ilgilendiren konulara özel önem vermekle beraber, Avrasya bölgesini ve bu bölgede yaşayan Türk dili konuşan ülkeleri ve toplulukları ilgilendiren konular birinci dereceden ilgilendiğimiz konulardan. Tabii ki tüm dünyayı ilgilendiren herhangi bir konuyu bir araştırma kurumu olmamız hasebiyle biz de yakından takip edip inceliyoruz.

Yaptığımız faaliyetlere baktığımızda çok verimli bir yıl geçirdiğimizi görebiliriz. Enstitümüzün ilk yılında uluslararası organizasyonlara özel önem verdik. Bu, Avrasya bölgesindeki akademisyenleri tanıma ve kendimizi onlara tanıtmaya amacıyla seçtiğimiz bir yöntemdi. Bu çerçevede tüm aktivitelerimizi tek tek saymamıza hacet yok kanaatindeyim. Fakat bazılarını birkaç cümle ile değinmemde fayda olabilir.

Haftalık olarak düzenli bir şekilde seminerlerimiz ve konferanslarımız oluyor. Bu seminerler kapsamında Kazakistan'dan

Мемлекеттің өзінен және шет мемлекеттерден әрдайым ықылас пен марапат жолдауларын және ынтымақтастыққа ұсыныстарды алып жатырмыз. Бұл әрі біздер, әрі университетіміз бен әрі Қазақстан мен Түркия ынтымақтастығының жемісі мағынасында қуанышты жағдай. Университетіміз – екі мемлекеттің қолдауына ие мықты білім ордасы. Бұрынғы және қазіргі Өкілетті Кеңес төрағалары мен мүшелеріміз бізге материалдық және рухани әртүрлі қолдау білдіруде. Осы сәтті пайдаланып, оларға алғысымды білдіргім келіп отыр. Біз де университетіміздің миссиясы мен мақсаты шеңберінде зерттеуге қатысты әртүрлі іс-шараларды ұйымдастырамыз. Институтты ғылыми тұрғыдан жетілдіру болмаса, мекемелер құрылады, бастапқы бірнеше жыл іс-шараларды белсенді түрде ұйымдастырады, кейін жабылып қалады немесе іс-шараларды сирек ұйымдастыра бастайды. Біз де мұны түсінеміз және құрылған күннен бастап институттың ғылыми тұрғыдан дамуы үшін көптеген жұмыстар атқарып келеміз. Институттың әрбір іс-шарасына алдын ала дайындық жүргізіледі. Қызметкерлерімізге әрдайым ынталандыру жұмыстары жүргізілуде. Жыл соңында есеп түрінде баяндамалар дайындалып, баяндамармен көпшілікпен бөлісеміз. Әсіресе, институттың ғылыми тұрғыдан дамуына мән бергім келіп тұр.

Институттың атының кең мағынаны білдіретінін растаймын. Негізгі тақырып – Еуразия. Біз Еуразия дегенде Балқандардан бастап Моғолстанға дейінгі кең таралған аймақты зерттеуді мақсат қойып отырмыз. Алдымен, салалардың ішінде қай саланың басым екенін айқындап алдық. Институт іс-шараларын әртүрлі жұмыс топтарын құра отырып, атқаруда. Экономика, қаржы және энергияны зерттеу жұмыс тобы; Саясат, сыртқы саясат және қауіпсіздікті зерттеу жұмыс тобы және Әлеуметтік және мәдениетті зерттеу жұмыс тобы. Аталмыш жұмыс топтары біздің аймаққа әдістемелік тұрғыдан қарауға септігін тигізсе де, ең алдымен, аймаққа қатысты салааралық жұмыстарға ерекше мән береміз.

akademisyenlerin katılımıyla çeşitli konuları tartışmaya açıyoruz. Şu ana kadar 30'a yakın seminer ve konferans organize ettik.

Enstitü olarak faaliyete başladığımız ilk aylarda Avrasya Sosyal Bilimler Forumunu düzenledik. Kazakistan'dan bizim Enstitünün yanısıra Türkiye, Azerbaycan ve Kırgızistan'dan birer üniversite ile Avrasya Bölgesi Ekonomik Entegrasyon Arayışları konusunu tartıştık. Bu foruma katılım üst düzey oldu. Örneğin diğer entegrasyon alternatiflerinin yanısıra Türk Dili Konuşan Ülkeler Entegrasyonu konusunu da Türk Keneşi, Türk-Pa ve Uluslararası Türk Akademisi tarafından özel bir oturumda tartışıldı.

Kazak hanlığının 550. yılı vesilesiyle Almatı'daki ilk organizasyonu çalıştay şeklinde Enstitü olarak bir gerçekleştirdik. Bu şekilde bir organizasyon fikrimizi Uluslararası Türk Akademisine açtıktan sonra birlikte yapmaya karar verdik. 27 Şubat tarihinde Almatı'da "Kazak Hanlığı ve Kazakistan: Düşünsel ve Tarihsel Bağlar" ismiyle geniş katımlı çok güzel bir organizasyon ile Kazak Hanlığının 550. yıl etkinliklerine katkı yaptık. Bir hafta sonra da Müttevelli Heyet Başkanlığımız Ankara'da Hacettepe Üniversitesi ile birlikte bir panel gerçekleştirdi. Yine 13 Ekim 2015 tarihinde Şokan Valihanov Tarih ve Etnoloji Enstitüsü ve Uluslararası Türk Akademisi ile "Orta Asya'da Tarih Yazımı ve Tarihi Kaynaklar: Geçmiş, Bugünü ve Geleceği" isimli bir uluslararası çalıştay daha düzenledik. Kazakistan, Türkiye, Kırgızistan, Azerbaycan, Tataristan ve Özbekistan'dan davetli konuşmacılar ve tartışmacılarla Orta Asya tarih yazımının geçmişi, mevcut durumu analiz edildi, ortak tarih yazımı konusunda gelecekte yapılabilecekler tartışıldı.

Uluslararası Maturidilik Sempozyumu adı altında 4-6 Mayıs 2015 tarihinde Türkistan'da Ahmet Yesevi Üniversitesi Dintanu bölümüyle birlikte geniş çaplı bir sempozyum düzenledik. Dini çalışmalar bizim doğrudan ilgilendiğimiz bir konu olmasa da, kayıtsız da kalamadığımız bir alan. Özellikle de son dönemlerde İslamofobi'nin bilinçli bir şekilde yaygınlaştırıldığı ve İslam dini içinde addedilen Vahabilik, Haricilik, Selefilik türü mezheplerin bunlara zemin oluşturduğu bir dönemde. 12 farklı ülkeden davetli ve tebliğli konuşmacının

Институттың барлық іс-шараларды академиялық тұрғыдан қолға алуы біздің негізгі басымдығымыз болып табылатынын атап өткен жөн. Тақырыптар мен оқиғаларды саяси немесе идеологиялық емес, академиялық тұрғыдан қолға аламыз. Қазақстанға, Қазақстан мен Түркия байланысына қатысты тақырыптарға баса назар аудара отырып, Еуразия аймағы және осы аймақта тұрып жатқан түркі тілдес мемлекеттер мен қауымдастықтарға байланысты тақырыптар алдыңғы қатардағы тақырыптар болып табылады. Әрине, дүние жүзінің қызығушылығын тудырған кез-келген тақырыпты зерттеу институты ретінде назардан тыс қалдырмай, зерттейміз.

Атқарған жұмыстарымызға қарағанда нәтижелі жыл болғанын көруге болады. Институтымыздың алғашқы жылында халықаралық іс-шараларға ерекше мән бердік. Бұл – Еуразия аймағындағы академиктермен танысу және өзімізді оларға таныту мақсатында таңдаған бір тәсіл. Барлық іс-шаралар мен атқарылған жұмыстарға жеке-жеке тоқталудың қажеті жоқ деп ойлаймын. Бірақ кейбіреуін атап өткен жөн деп ойлаймын.

Әр апта сайын тұрақты түрде семинарлар мен конференциялар ұйымдастырамыз. Осы семинарлар шеңберінде Қазақстанның ғалымдары әртүрлі тақырыптарда пікірталастарға қатысып, зерттеулерімен бөлісуде. Осы күнге дейін 30-ға жақын семинар мен конференция ұйымдастырдық.

Институт ретінде қызмет атқара бастаған алғашқы айларда Еуразия Әлеуметтік Ғылымдар Форумын ұйымдастырдық. Қазақстаннан біздің институт Түркия, Әзербайжан және Қырғызстан Республикаларының университетімен Еуразия аймағында экономикалық интеграция ізденістері тақырыбын талқыға салдық. Бұл форумға қатысушылардың саны көп болды. Мысалы, басқа интеграция баламаларымен қатар Түркі тілдес мемлекеттердің интеграциясы тақырыбы да Түркі Кеңесі, Түркі ПА және Халықаралық Түркі академиясы тарапынан ұйымдастырылған отырыстарда талқыланды.

katıldığı geniş katımlı bir organizasyon oldu. Bu konuyu önemsedіğimizi ve Enstitü olarak Maturidilik hakkında Rusça bir kitap hazırlığı içinde olduğumuzu da bu bağlamda belirtmek isterim.

Ayrıca Mart 2015 tarihinde Hazar bölgesindeki enerji güvenliği ile ilgili bir uluslararası yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirmiştik. Burada zikretmediğim başka organizasyonlarımız da var ve biz tüm bu organizasyonlarda konu hakkında uzman akademisyenleri bir araya getirmeyi amaçlıyoruz. Çünkü esas amacımız bu tür organizasyonlar sonrasında ortak projeler üretmek ve yayınlar yapmak.

Bu kapsamda proje ilanlarına çıkarak, akademisyenlerin projelerini desteklediğimizi ve bu konuyu çok önemsedіğimizi özellikle vurgulamak isterim. Enstitü olarak fazla uzman çalıştırmak yerine dışarıdan akademisyenlerle proje bazlı çalışmanın daha etkin olacağı düşüncesindeyiz.

Kendi yayın faaliyetlerimiz çerçevesinde yorum yazıları, tartışma bildirileri, raporlar ve kitaplar da yayınlamaktayız. Tüm bu çalışmalarımıza yeni hazırladığımız eurasian-research.org adresinden ulaşılabilir.

Ayrıca Kazakistan'daki üniversitelerde yüksek lisans ya da doktora eğitimi gören genç akademisyen adaylarına, tezlerinin bir bölümünü enstitüde yazmaları karşılığında burslar veriyoruz. Buradaki amacımız da Kazakistan'da öğrenim gören arkadaşlarımıza maddi destek vermek.

Kurumların içine kapanmamasının, dışarıdaki kurumlarla işbirliğini geliştirmesi ile mümkün olacağının bilincindeyiz. Bu nedenle bu yıl itibarıyla değişik ülkelerden dört akademisyeni misafir araştırmacı olarak kabul ettik. Gelecek yıllarda bu etkileşimlerin artarak devam etmesi en büyük arzumuzdur.

Enstitüde bu sene ne gibi yenilikler olacaktır?

Enstitümüz her yıl yeni bir projeyi hayata geçirmektedir. Örneğin, geçen yılın başında haftalık e-bültenler yayınlamaya karar vermiştik ve bir yıl içinde bunu başarıyla gerçekleştirdik. Bir yıl boyunca Türkçe ve İngilizce olmak üzere iki dilde haftalık analizden ve haberlerden

Қазақ хандығының 550 жылдығына байланысты іс-шараны Алматы қаласында алғашқылардың бірі болып, семинар-практикум түрінде біздің институт ұйымдастырды. Осы іс-шараны ұйымдастыру туралы пікірімізді Халықаралық Түркі академиясына білдіре отырып, бірлікте ұйымдастыру шешімін қабылдадық. 2015 жылғы 27 ақпанда Алматыда ұйымдастырған «Қазақ хандығы және Қазақстан: идеялар мен ғасырлар жалғастығы» халықаралық конференциясында ауқымды аудиториямен Қазақ хандығының 550 жылдығының іс-шараларына өз үлесімізді де қостық. Бір аптадан соң Өкілетті Кеңес Басқармасы Анкарада Хаджеттепе университетімен бірлесе отырып, пленарлық отырыс ұйымдастырды. 2015 жылғы 13 қазанда ҚР БҒМ ҒК Шоқан Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтымен және Халықаралық Түркі академиясымен бірлесе отырып, «Орталық Азиядағы тарихнама және деректер: өткені, бүгіні және болашағы туралы жаңа зерттеулер» халықаралық семинар-практикум өткіздік. Қазақстан, Түркия, Қырғызстан, Әзербайжан, Татарстан және Өзбекстаннан шақырылған баяндамашылар мен қатысушылар Орта Азия тарихнамасының өткені мен бүгінгі жағдайына талдау жасады, ортақ тарихнаманы жазу тақырыбында келешекте орындалатын жұмыстар жайлы пікірталас өрбітті.

Халықаралық матуридилік симпозиумының шеңберінде 2015 жылғы 4-6 мамыр күндері Түркістанда Ахмет Ясауи университетінің дінтану бөлімімен бірлесе отырып, халықаралық симпозиум ұйымдастырдық. Діни зерттеулер біздің тікелей айналысатын тақырыбымыз болмағанына қарамастан, бұл тақырыпқа бей-жай қарай алмаймыз. Әсіресе, соңғы уақытта исламофобияның саналы түрде кең таралуы мен исламның атын жамылып жүрген вахабисттік-салафиттік, харижилік сияқты мазхабтардың осылардың іргетасын қалап отырған кезеңде бұл тақырып назардан тыс қалмауы тиіс. 12 әртүрлі мемлекеттен шақырылған қатысушылардан құралған ауқымды іс-шара болды. Осы тақырыптың маңыздылығын біле отырып, институт ретінде Матуридилік туралы орыс тілінде кітап әзірлеу үстінде екенімізді атап өткім келіп отыр.

олуған e-бүлтенлері Түркіе ve дiгер бөлге үлкелеріндекі академисыенлер, бюрократлар, узманлар ve улустарарасы kurumларла электроник ортама payлаштык. Çok takdir ve taltif edilen bir yayinymыз olarak ön plana чыкты. Bu yıl Kazakçayı da ekleyerek haftalık olarak üç dilde yayinlamaya başladık. 2015 yılının e-бүлтенлеріндекі haftalık analizleri Rusça ve Kazakçaya da çevirip 4 dilde kitap halinde okuyucuların hizmetine sunmayı planlıyoruz.

Bu yıl ise aylık olarak bu AsyaAvrupa haber yorum dergisini yayinlamaya başladık. Gelecek yıl İngilizce olarak bilimsel bir dergi чыкармаyı planlıyoruz. Her yıl bu şekilde en az bir projeyi hayata geçirmek amacındayız.

Enstitünün son büyük çalışmalarından biri aylık haber-yorum dergisinin yayinlanması olacaktır. Derginin misyonu nedir? Dergi hakkında detaylı bilgi verirsiniz.

Asya Avrupa Haber-Yorum dergisini bu yıl itibariyle yayın hayatına soktuk. Esasında bu derginin formatı bir ihtiyaca cevap vermek amacıyla oluşturuldu. Maalesef Avrasya bölgesi ile ilgili Türkçe, Kazakça yayın çok fazla değil. Bu nedenle biz bu yayında aylık olarak Avrasya bölgesiyle ve özellikle bu bölgede Türk dili konuşan ülkelerle ilgili haberleri kısaca yorumlayarak vermek istedik. Asya ve Avrupa bölgelerini daha geniş bir bakış açısıyla ele alıyoruz. Balkanlardan Moğolistan'a kadar uzanan bir alanı kapsamaya çalışıyoruz. Mevcut formatıyla özgün olduğunu söylemeliyiz. Bölgeyle ilgili farkındalığın artmasına katkı yapacağına inanmaktayız. Dergimizin misyonunu şöyle ifade edebilirim: Genelde Avrasya Bölgesi'ne, özelde bu bölgede yoğun olarak yaşayan Türk Dili konuşan Devlet ve Topluluklara ilişkin haberler ve analizler yayınlayarak bölgeye ilişkin bilgi birikiminin ve farkındalığın artmasına katkıda bulunmak.

Enstitünün büyük projelerinden bahsedermisiniz?

Enstitümüz giderek networkünü geliştirerek etkili faaliyetler yapmaktadır. Bu yıl bildirginiz gibi, UNESCO tarafından Hoca Ahmet Yesevi'nin 850. vefat yıldönümü olması nedeniyle Yesevi Yılı ilan edildi. Mütevelli Heyet Başkanlığımız bu kapsamda çok değerli çalışmalar planlamaktadır. Biz de Enstitü olarak 18 Şubat tarihinde Al Farabi Üniversitesi ile

Сонымен қатар 2015 жылғы наурыз айында Каспий аймағындағы энергиялық қауіпсіздік туралы халықаралық дөңгелек үстел ұйымдастырдық. Мұнда айтылмаған басқа да іс-шараларымыз бар және біз барлық іс-шараларымызға белгілі бір тақырыпты қозғағанда осы саланың мамандары мен ғалымдарын бір жерге шақыруды мақсат етіп отырмыз. Себебі, негізгі мақсатымыз - осыған ұқсас іс-шаралардан соң ортақ жобалар жасап, оларды жария ету.

Осының шеңберінде жобаларға хабарландыру беріп, ғалымдардың жобаларына қолдау көрсете отырып, осы тақырыпқа аса мән беріп отырғанымызды атап өткім келеді. Институт ретінде көп маманды жұмысқа алғанның орнына жоба негізінде ғалымдармен сырттан жұмыс жасаудың анағұрлым тиімді екенін айтқым келеді.

Өзіміздің басылымдарымыз шеңберінде пікір жазуларды, пікірталас қорытындыларын, есептер мен кітаптарымызды да жариялаймыз. Барлық осы жұмыстарымызға жаңа дайындалған eurasian-research.org сілтемесі арқылы қол жеткізуге болады.

Сонымен қатар Қазақстандағы университеттерде магистратура мен докторантурада білім алып жатқан жас ғалымдарға диссертацияларының бір бөлімін институтта жазу шартымен стипендия тағайындаймыз. Мұндағы мақсатымыз Қазақстанда білім алып жатқан жастарға материалдық көмек көрсету болып табылады.

Институттың өзінің шеңберінде қалып қоймай, шетелдегі ғылыми мекемелермен де ынтымақтастықты нығайтуды көздеп отырмыз. Осыған байланысты осы жылы әртүрлі мемлекеттен төрт ғалымды қонақ зерттеуші ретінде қабылдадық. Келесі жылдары да осы бастамамызды жалғастыру біздің тілегімізге айналып отыр.

Институтта осы жылы қандай жаңалықтар болады?

Институтымыз әр жыл сайын жаңа жобаны жүзеге асыруда. Атап айтқанда, өткен жылдың басында апталық e-бюллетеньдерді

birlikte Uluslararası Yesevi Çalıştayı yaparak bu etkinliklere destek vermeyi planlıyoruz. Türkiye, Özbekistan, Kırgızistan, Kazakistan'dan akademisyenlerle Hoca Ahmet Yesevi'yi çeşitli açılardan tanıma ve tanıtmaya çalışacağız.

Biliyorsunuz bu yıl Türkiye Milli Marşının şairi Mehmet Akif Ersoy'un vefatının 80. yıldönümü. TC Almatı Başkonsolosluğumuzla birlikte Türk İstiklal Marşının kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'un vefatının 80. yıldönümü nedeniyle 11 Mart'ta bir panel organize edeceğiz.

Bunun yanı sıra Nisan ayında iki tane daha ABD, AB, Çin ve bölge ülkelerinden gelen akademisyenlerin katılımıyla yuvarlak masa toplantıları yapmayı düşünüyoruz. Bunlardan biri Çin'in İpek Yolu projesiyle ilgili olacak, diğeri de Orta Asya ülkelerinin enerji güvenliğiyle.

16-18 Mayıs 2016 tarihinde EFE2016 adı altında 2. Uluslararası Ekonomi, Finans ve Enerji Kongremizi Türkiye Ekonomi Kurumunun desteğiyle düzenleyeceğiz. Birincisini Ahmet Yesevi Üniversitesinde Rektör Yardımcısı olarak görev yaptığım sırada 2014 yılında Uluslararası Türk Akademisinin desteğiyle yapmıştık. O zaman Dünya Enerji Piyasalarını, Orta Asya ve Kafkas Ülkelerinin enerji potansiyellerini ele almıştık. Bu yılki Kongremizin ana teması ise "Politik İstikrar ve Ekonomik Kalkınma" olacak. EFE kongrelerinin ekonomi, finans ve enerji konularının birlikte ele alındığı önemli bir platform olması arzusundayım. Bu akademik camiaya önemli katkı sağlayacak bir platform potansiyelini taşımaktadır.

Temmuz ayında Enstitümüzün organizatörlüğünde Almatı'da Türkiye ve dünyanın çeşitli bölgelerinde Orta Asya ve Avrasya bölgesi üzerine yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim gören akademisyen adaylarına yönelik teorik ve pratik bilgilerin yer alacağı Avrasya Yaz Okulu adı altında bir akademik eğitim programı düzenlenmeyi planlanmaktadır. Etkinliğini dili Rusça, İngilizce ve Türkçe olacaktır. Kazakistan Stratejik Araştırmalar Enstitüsü ile birlikte düzenlemeyi düşündüğümüz bu organizasyonun Astana ayağında Kazakistan'ın dış politikasına yön veren kurumları ziyaret etmeyi planlamaktayız.

12-15 Ekim 2016 tarihinde yine Almatı'da Dumlupınar Üniversitesiyle ortaklaşa uluslararası bir kongre düzenleyeceğiz. 1. Afro-

жариялау шешімін қабылдап, мұны сол жылдан бері жүзеге асырып келеміз. Бір жыл бойы түрік және ағылшын тілдерінде апталық сараптама мен хабарлардан құралған е-бюллетеньдермен Түркия және басқа аймақтағы мемлекеттердің ғалымдары, мамандарымен және халықаралық мекемелерімен электрондық алаңда бөлісеміз. Қолдау мен марапатқа ие басылым ретінде маңыздылығы арта түсті. Осы жылы қазақ тіліндегі нұсқасын да қосып, әр апта сайын үш тілде жариялай бастадық. 2015 жылғы е-бюллетеньдердегі апталық сараптамаларды қазақ және орыс тілдеріне аударып, 4 тілде кітап түрінде оқырмандарға ұсынуды жоспарлап отырмыз.

Осы жылы ай сайын аталмыш Азия Еуропа ақпараттық-сараптама журналын шығаруды бастадық. Келесі жылы ағылшын тілінде ғылыми журнал шығаруды жоспарлап отырмыз. Әр жыл сайын осы тәрізді кем дегенде бір жобаны жүзеге асыруды мақсат етіп отырмыз.

Институттың соңғы үлкен жұмыстарының бірі осы ай сайын шығатын ақпараттық-сараптама журналы болып табылады. Журналды шығарудағы мақсат қандай? Журнал жайында толық ақпарат берсеңіз.

«Азия Еуропа» ақпараттық-сараптама журналын осы жылы жариялай бастадық. Негізі осы журналдың форматы қажеттілік мақсатында қалыптастырылды. Өкінішке орай, қазақ және түрік тілдерінде Еуразия аймағына қатысты басылымдар жоқтың қасы. Осыған байланысты біз осы журнал арқылы Еуразия аймағы мен, әсіресе, осы аймақтағы түркі тілдес мемлекеттерге қатысты хабарларға қысқаша сараптама жүргізуді қолға алдық. Азия мен Еуропа аймағын ауқымды түрде зерттейміз. Балқандардан Моңғолияға дейін жалғасқан аумақты қамтып отырмыз. Журнал қазіргі форматымен ерекше болып келеді. Еуразия аймағына басылым ретінде өзгеше үлес қосары анық. Журналдың миссиясы: жалпы алғанда, Еуразия аймағына, әсіресе, осы аймақта тығыз өмір сүріп жатқан түркі тілдес мемлекеттер мен қауымдастықтарға

Аврasya Конгреси адыла дүзенлеуеңимиз бу конгремизде Afro-Аврasya бөлгесини чешитли ачилардан еле алачағыз.

Касым айында исе "Аврasya Дүшүнче Курлушлары Булушмасы" ады алтында Аврasya Бөлгесиндеки өлкелерден економи, улсларарасы илшкилер, енержи ве сиыасет аланларында faaliyet гөстерен дүшүнче курлушлары/араştırma меркезлеринден араştırmacыларын катилачағы бир сempozyum organize едилекектир. Бу сempozyum дүшүнче курлушларыннн бир araya geleбилекеңи бир organizasyon олмасы ачылсыннн ве бунун devam етмеси anlamында etkili бир platforma дөнүшме potansiyeli таşıмактадыр.

Казакыстан'ын бағымсызлығынн 25. ылы vesilesiyle геніш чaплы бир organizasyon yapмак да биринчи önceliklerimiz арасында. Kapsamını ве faaliyetlerini niteliğini titizlikle planlıyoruz. Yakın zamanda kamuoyuyla paylaşacağыз.

Son olarak şunu tekrar ifade etmem gerekir ki, faaliyetlerimizde akademik hassasiyetlerimiz ön plandadır ве her zaman да бу şekilde devam едекектир. En büyük temennimiz де yaptığımız akademik faaliyetlerini Kазакыстан'ын ве diğer bölge өлкelerini sorunlarına ışık tutması, gelişimlerine yön verebilmesi, politika üretimlerine katkı yapabilmesidir.

Akademik Türkçe Kursu hakkında bilgi verirseniz.

Bize verilen görevler arasında kurslar açмак да var. Fakat itiraf etmeliyim ki, dil kursları açмак gibi бир дүшүнчemiz yoktu. İlgi ве talep fazla olunca, biz Enstitü olarak Akademik Türkçe kursu açmaya karar verdik. Bu diğer Türkçe kurslarından farklı olacak. Biz daha ziyade akademik metinler okuma ве yazma üzerinde yoğunlaşmayı planlıyoruz. Türkçe dil öğretiminde бу şekilde бир ilki gerçekleştirmek де bize nasib oldu. Hafta içi ве hafta sonu A1'den B2'ye kadar çeşitli düzeylerde kurslar planladık ве бу amaçla Türkiye'den doktoralı бир okutman görevlendirdik. Gelineen noktada hafta içinde Almatı'daki üniversitelerle işbirliği halinde yüksek lisans ве doktora öğrencilerine Akademik Türkçe kursları verdiğimiz gibi, hafta sonlarında да en az üniversite öğrencisi olmak koşuluyla halka yönelik kurslar açmış bulunmaktayız.

Güzel sohbetiniz için çok teşekkür ederim.

байланысты ақпараттар мен сараптамалар жариялай отырып, аймаққа қатысты ақпарат жиынтығы мен ерекшелігінің артуына үлес қосу.

Институттың басты жобалары туралы сөз етсеңіз.

Институт интернет желісі көмегімен де тиімді іс-шаралар өткізуде. Осы жыл Қожа Ахмет Ясауидің қайтыс болуының 850 жылдығына байланысты ЮНЕСКО тарапынан «Қожа Ахмет Ясауи жылы» деп жарияланды. Өкілетті Кеңес Басқармасы осының шеңберінде өте маңызды жұмыстарды жоспарлап отыр. Біздің институт та 2016 жылғы 18 ақпанда Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ТҮРКСОЙ бөлімімен бірлесе отырып, Ясауи халықаралық семинар-практикумын ұйымдастыра отырып, осындай іс-шараларға қолдау көрсетуді жоспарлап отыр. Қазақстан, Қырғызстан, Өзбекстан мен Түркияның ғалымдары көмегімен Ясауиді әртүрлі қырынан танытуды жоспарлап отырмыз.

Осы жылы Түркия Республикасының ұлттық әнұранының авторы Мехмет Акиф Эрсойдың қайтыс болуының 80 жылдығы екені белгілі. Түркия Республикасының Алматы Бас консулдығымен бірлесе отырып, Түркия Республикасының ұлттық әнұранының қабылдануы мен Мехмет Акиф Эрсойдың қайтыс болуының 80 жылдығына байланысты 2016 жығы 11 наурызда дөңгелек үстел ұйымдастырамыз.

Сонымен қатар сәуір айында АҚШ, ЕО, Қытай және басқа да аймақтағы мемлекеттерден келген ғалымдардың қатысуымен тағы да екі дөңгелек үстел ұйымдастыруды жоспарлап отырмыз. Бұлардың біреуі – Қытайдың Жібек жолы жобасы, екіншісі – Орта Азия мемлекеттерінің энергия қауіпсіздігі туралы.

2016 жылғы 16-18 мамыр күндері EFE 2016 атты II Халықаралық экономика, қаржы және энергия конгресін Түркия Экономика Ұйымының қолдауымен ұйымдастырамыз. Алғашқы конгресті Ахмет Ясауи университетінде проректор қызметін атқарып жүрген кезімде 2014

жылы Халықаралық Түркі академиясының қолдауымен ұйымдастырған едік. Ол кезде Дүние жүзі Энергия Нарықтарын, Орта Азия және Кавказ мемлекеттерінің энергия әлеуетін қолға алған едік. Осы жылғы конгресіміздің негізгі тақырыбы - «Саяси тұрақтылық пен экономикалық даму». ЕҒЕ конгрестерінің болашақта экономика, қаржы және энергия тақырыптары қолға алынған маңызды платформа болатынына сенемін. Бұл академиялық тұрғыдан маңызды үлес қосатын платформаның әлеуеті жоғары.

Шілде айында институттың ұйымдастыруымен Алматыда Түркия және дүние жүзінің әртүрлі аймақтарында Орта Азия және Еуразия аймағына байланысты диссертациясын жазып жатқан, магистратура мен докторантурада білім алып жатқан болашақ ғалымдарға арналған теориялық және тәжірибелік ақпаратты қамтитын Еуразия жаздық мектебі атында академиялық білім бағдарламасын ұйымдастыруды жоспарлап отырмыз. Аталмыш іс-шара орыс, түрік және ағылшын тілдерінде болмақ. Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Қазақстан стратегиялық зерттеулер институтымен бірлесе отырып ұйымдастыруды жоспарлап отырған бағдарлама шеңберінде Астанада орын тепкен Қазақстанның сыртқы саясатына бағыт берген мекемелерге апарып таныстыруды жоспарлап отырмыз.

2016 жылғы 12-15 қазан күндері Алматыда Думлыпынар университетімен бірлесе отырып, конгресс ұйымдастырамыз. 1-Африка-Еуразия конгресі атты конгресте Африка-Еуразия аймағын әртүрлі қырынан қолға аламыз.

Қараша айында «Еуразия идеясын ұстанатын ұйымдардың кездесуі» атты Еуразия аймағындағы мемлекеттерден экономика, халықаралық қатынастар, энергия және саясат салаларында қызмет атқарып жатқан ұйымдар/зерттеу орталықтарынан келетін зерттеушілерге арналған симпозиум ұйымдастырылады. Бұл симпозиумның Еуразия идеясын ұстанатын ұйымдарды бір жерге топтастыратын және мұны

жалғастыратын тиімді платформаға айналу әлеуеті жоғары.

Қазақстан тәуелсіздігінің 25 жылдығы қарсаңында ауқымды іс-шара ұйымдастыру алғашқы іс-шаралардың қатарында. Іс-шараның ауқымы мен сипатын егжей-тегжейлі жоспарлаудамыз. Жақын уақытта халықпен бөлісеміз.

Осы сауалға жауабымды қорытындылай келе, мұны қайталағым кеп отыр: іс-шараларымызда академиялық сипат алғашқы орында және әрдайым осы түрде жалғаса береді. Ең негізгі қалауымыз – ұйымдастырған академиялық іс-шаралардың Қазақстанның және Еуразия аймағындағы мемлекеттердің мәселелерінің шешілуіне себепші болуы, дамуына бағыт-бағдар беруі, саясатқа үлесін қосуы.

Академиялық түрік тілі курсы туралы ақпарат берсеңіз.

Бізге жүктелген міндеттер арасында курстарды ашу да бар. Бірақ, шынтуайтына келгенде, тіл курстарын ашу ойымызда болған жоқ. Қызығушылық пен талап артқан соң біз институт ретінде академиялық түрік тілі курсын ашу шешімін қабылдадық. Бұл тіл курсы өзге тіл курстарынан өзгеше болып келеді. Біз, әсіресе, академиялық мәтіндерді оқыту және жазу жағына басымдық беруді жоспарлап отырмыз. Түрік тілін оқытуда да әртүрлі деңгейде курстарды жоспарладық, осылайша жаңашылдық әкелу бізге нәсіп болды. Аптаның іші және аптаның соңы А1-ден В2-ге дейін әртүрлі деңгейлерде курстарды жоспарладық және осы мақсатта Түркиядан PhD ғылыми дәрежесі бар оқытушыны қызметке алдық. Алматыдағы университеттермен ынтымақтастық орната отырып, магистратура мен докторантура студенттеріне академиялық түрік тілі курстарын аптаның ішінде берумен қатар аптаның соңында да кемінде университетте білім алып жатқан студент болуы шартымен, әйтпесе университетті тәмамдаған көпшілікке бағытталған курстарымыз жалғасуда.

Әңгімеңізге рақмет!

A BRIEF ANALYSIS OF PAKISTAN ECONOMY IN THE CONTEXT OF REGIONAL DEVELOPMENTS

ASSOC. PROF. HAYAL AYCA SIMSEK

АНАЛИЗ
МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИХ
ПОКАЗАТЕЛЕЙ
ПАКИСТАНА В КОНТЕКСТЕ
РЕГИОНАЛЬНОГО
РАЗВИТИЯ

Pakistan has an important geographical position for Central Asia. Not only the geographical position but also the common social and religion ties between Pakistan and most of the other Central Asian countries have been important factors that help Pakistan to increase collaboration with the other region countries. However, like most of the region countries, Pakistan has been suffering from political instability, economic instability, poor legislative progress and the lack of transport infrastructure.

One of the most important obstacle for Pakistan is economic instability. Especially due to the restrictive effects of the global crisis on all world countries, Pakistan has faced with an economic slowdown whose effects were

Пакистан занимает важное географическое положение в Центральной Азии. Тем не менее, особое географическое положение не является единственным фактором, который помогает расширению взаимодействия Пакистана со странами региона, так общие социальные и религиозные связи между Пакистаном и соседями в значительной степени обеспечивают развитие региональных взаимоотношений. Однако, как и большинство стран Центрально-Азиатского региона, Пакистан испытывает сложности ввиду наличия политической и экономической нестабильности, отсутствия

severely felt in domestic economy especially in 2014-2015 period. Real GDP growth is 4.2% in 2015 and it is expected to be increased to 4.5% in 2016. In 2015 positive developments in Pakistan economy are mainly based on improvement in services sector which has 54% share in GDP. However industrial growth which has a share of 21.6% in GDP reduced to 3.3% due to a slowdown in large-scale manufacturing as a result of power shortages and weaker external demand. But positive developments in the small-scale manufacturing and construction sectors contributed to the industrial growth by 3.6%. Agriculture sector which has the share of 25.3% in GDP grew at 2.9% in 2015. Due to energy shortages and weak business environment, the share of private investment in GDP reduced from 10% in 2014 to 9.7% in 2015. On the other hand, in April 2015, due to the announcement of the planning of the establishment of an economic corridor that aims to connect Kashgar in China to the port of Gwadar in Pakistan, both private investments and growth is expected to boost in the following years.

Regarding the monetary indicators, inflation rate sharply declined from 8.8% in 2014 to 4.5% in 2015 according to the data by the Asian Development Bank. In terms of consumer price index, inflation for both food and other items significantly decreased in 2014-2015 period. However, inflation rate is expected to increase slightly in 2016 to 5.1% due to the positive expectations on the recovery of oil prices recover. But this slight increase in inflation rate may be caused by higher food prices due to possible supply shortages following floods in July 2015. On the other hand, monetary policy is expected to remain stable. As for the current account deficit, it reduced from 1.3% in 2014 to 1% in 2015. Lower oil imports, which constitute 35% of total

After successful reforms, Pakistan may find a great chance to achieve a relatively high economic growth rate and development rate and increase its infrastructural investments.

После успешных реформ, Пакистан может открыть для себя возможность достижения относительно высокого темпа экономического роста и развития, а также наращивания инфраструктурных инвестиций.

прогресса в становлении развитой законодательной системы, а также неразвитости транспортной инфраструктуры.

Экономическая нестабильность является одной из главных проблем для Пакистана. Как и большинство стран мира, попавших под влияние глобального экономического кризиса, Пакистан столкнулся с замедлением экономического роста, при этом кризисные явления больше всего отразились на национальной экономике страны в 2014-2015 гг.

В 2015 г. показатель реального ВВП страны составил 4,2%, при этом ожидается, что в 2016 г. реальный ВВП увеличится до 4,5%. Экономический рост в Пакистане в 2015 г. связан с улучшением показателей сектора услуг, который составляет 54% от общего ВВП. Однако, в результате нехватки электроэнергии и низкого внешнего спроса, вызвавших замедление крупномасштабного производства в стране, доля индустриального сектора в ВВП снизилась с 21,6% до 3,3%. Тем не менее, ввиду позитивных изменений в секторе малой промышленности и области строительства данные отрасли смогли увеличить свой вклад в развитие индустриального сектора страны на 3,6%. Доля сельскохозяйственного сектора в ВВП выросла на 2,9% составив в 2015 г. 25,3%. Из-за нехватки энергии и отсутствия благоприятного деловой обстановки доля частных инвестиций в ВВП сократилась с 10% в 2014 г. до 9,7% в 2015 году (Азиатский банк развития, 2015). Однако, в ближайшие годы количество частных инвестиции и темп экономического роста страны

www.globaldashboard.org

imports in 2015 and high remittances are the main reasons for this reduction. However, the current account deficit is expected to increase to 1.3% in 2016 due to stronger growth in the advanced countries in the region. On the other hand, exports are expected to increase slightly, because as a result of restrictive effects of the global crisis in the last two years the manufacturing sector has still been suffering from energy shortages.

Regarding the public sector indicators, general government gross debt to GDP was 63.7% in 2014 which is high compared to most of the region countries. Public deficit (measured as general government net borrowing) to GDP ratio was also high in 2013 (8.1%) and reduced to 4.7% in 2014 which was still high. During the period 2014-2015, the government continued to implement fiscal discipline strategy which helped to reduce fiscal deficit to 4%. In this regard, the share of total expenditures in GDP were reduced from 20% in 2014 to 19.4% in 2015 and the share of total revenues in

могут повыситься ввиду планов создания экономического коридора, направленного на объединение Кашгара в Китае с портом Гвадар в Пакистане.

По данным Азиатского банка развития в отношении денежно-кредитных показателей, уровень инфляции в стране резко снизился с 8,8% в 2014 г. до 4,5% в 2015 г. За период с 2014 по 2015 гг. рассчитываемая по индексу потребительских цен инфляции на продукты питания и другие товары также значительно снизилась.

Однако, в 2016 г. ожидается, что из-за восстановления цен на нефть уровень инфляции немного увеличится, достигнув 5.1%. Небольшое повышение инфляции может быть также спровоцировано повышением цен на продовольствие, которое может быть вызвано нехваткой его поставок по причине наводнений как

GDP remained at 14.5% in 2015. The amount of tax revenues in total revenues also increased in 2015. The share of tax revenues in GDP increased from 10.2% in 2014 to 11.5% in 2015 mostly due to the improvement of the government's commitment to create fiscal buffer through raising tax revenues and implementing expenditure management strategy. Although facing some problems due to political conflicts followed by security related operations, legal challenges to privatization, taxation and energy sector reforms, the government achieved to implement prudent fiscal policies through a confidential expenditure management strategy and revenue increasing measures in 2015.

The economic policies which were implemented during the process also included specific measures to enhance economic development together with fiscal improvement such as implementing Public Sector Enterprise (PSE's) reforms, power sector reforms and implementing fiscal reforms. Public sector enterprise reforms aimed to improve corporate governance, restructuring PSE's through privatization. Also 'The Public Sector Companies Rules 2013' which clarify the roles of different companies involved in the management of PSE's was approved by the Government to institutionalize corporate governance initiatives for PSE's. Also a comprehensive Railway restructuring plan which envisages improvements in governance, service delivery, financial management and investment planning. PSE's reforms include short, medium and long term goals to be achieved during the reform process. Power sector reforms mostly include the implementation of National Power Policy 2013-18, rationalizing tariffs, operationalization of Central Power Purchase Authority (CPPA) and improving power sector fuel mix. The implementation of

A successful implementation of the China-Pakistan Economic Corridor project and strengthening the bilateral relations between Pakistan and other countries could have an important effect in the region both for Pakistan and other region countries.

Успешная реализация проекта Экономический коридор Китай-Пакистан может иметь важное влияние в регионе как для Пакистана, так и для других стран региона.

это уже имело место в июле 2015 г. С другой стороны, ожидается, что денежно-кредитная политика страны останется стабильной.

Что касается дефицита по счету текущих операций, то данный показатель снизилась с 1,3% в 2014 г. до 1% в 2015 г. Основными причинами такого сокращения являются низкий уровень импорта нефти, который составил 35% от общего импорта в 2015 г., и высокий уровень денежных переводов. Впрочем, ожидается, что вследствие повышения как цен на нефть, так и темпов экономического роста в развитых странах региона, дефицит счета текущих операций в Пакистане повысится до 1,3% в 2016 г. В тоже время, ожидается, что уровень экспорта увеличится незначительно, так как, находясь под негативным влиянием глобального кризиса на протяжении последних двух лет, производственный сектор страны продолжает испытывать нехватку энергоресурсов. (Правительство Пакистана, Министерство Финансов, 2015).

Что касается показателей государственного сектора, то в 2014 г. валовой долг сектора государственного управления к ВВП составил 63,7%, что является очень высоким показателем по сравнению с большинством других стран.

Несмотря на то, что бюджетный дефицит, измеряемый по индексу общего государственного долга к ВВП, составляющий в 2013 г. 8,1%, снизился до 4,7% в 2014 г., данный показатель также остался на высоком уровне.

В 2014-2015 гг. государство продолжило реализовывать

National Power Policy 2013-18 has focused on improved governance structure, supportive legal framework, financial stability and promoting private sector participation. Also tariffs were rationalized to reduce costs. As the system needs an efficient financial manager, it is essential for CPPA to be operationalized. Also improving power sector fuel mix to reduce the price and improve financial viability is important. With these reforms potentials of renewable energy sources such as wind, nuclear and solar and other energy sources such as coal will be planned to increase in the medium term. All these power sector reforms actually aim to improve energy mix in Pakistan by reducing the country's dependence to oil for power generation. Lastly, implementing fiscal reforms include broadening tax base, withdrawal of exemptions, facilitating tax payers to pay taxes by automation of systems, strengthening tax audit by introducing the integrated tax management system (ITMS) and improving Human Resources Management (HRM) by implementing major structural initiatives.

On the other hand, Pakistan has been trying to enhance its relations with both region countries and the international organizations. For example, recently, the United Nations accepted Pakistan's request to access the Customs Convention on International Transport of Goods (TIR Convention) which is expected to be enforced by January, 2016. This Convention involves tax and custom duty free transactions that will be applied to the traffic-in-transit of the goods across the border. TIR Convention which has been implementing among 68 states and the European Union since 1978 provides a framework of free trade within the Economic Cooperation Organization (ECO) states. However, before this agreement was made, all ECO states had acceded to the TIR

The economic cooperation which will be increased in engineering, infrastructure, agriculture defense, strategic research and trade development will have a positive effect on Pakistan economy.

Экономическое сотрудничество, которое будет увеличено в инженерии, инфраструктуре, сельскохозяйственной безопасности, стратегические исследования и развитие торговли будут иметь положительное влияние на экономику Пакистана.

стратегию фискальной дисциплины, которая помогла уменьшить фискальный дефицит до 4%. В связи с этим, доля общего объема расходов к ВВП снизилась с 20% в 2014 г. до 19,4% в 2015 г., помимо этого, доля общего объема доходов к ВВП осталась на уровне в 14,5 % в 2015 г. В свою очередь, в результате последовательной деятельности правительства, направленной на создание бюджетного буфера посредством повышения налоговых поступлений и реализации стратегии управления расходами, сумма налоговых поступлений в общем объеме доходов также увеличилась с 10,2% в 2014 г. до 11,5% в 2015 г. (Global Finance, 2015). Несмотря на проблемы и политические конфликты в сфере обеспечения безопасности, вызовы легализации процесса приватизации, реформам налогообложения и трансформации энергетического сектора, посредством имплементации стратегии управления расходами и мерами по повышению доходов правительство смогло реализовать продуманную налогово-бюджетную политику в 2015 г.

Реализованная государством экономическая политика, также включала в себя специальные меры по обеспечению экономического развития, а также улучшения фискальной системы посредством реформирования предприятий государственного сектора, реформирования энергетического сектора.

Реформы предприятий государственного сектора были направлены на улучшение их корпоративного управления и их реструктуризацию посредством

convention except Pakistan. TIR Convention is expected to bring new opportunities for Pakistan to enhance its trade with Afghanistan, Central Asian States and with the European countries. Because the lack of transport infrastructure is one of the most important obstacles for Pakistan to improve its trade relations with the other countries, this Convention will help to solve this problem. The China-Pakistan Economic Corridor (CPEC) project is also expected to bring big opportunities for both Pakistan and the Central Asian countries in the area of economics and transportation.

A successful implementation of the China-Pakistan Economic Corridor project could have an important effect in the region both for Pakistan and other region countries. Also in spite of the fact that the security situation seems remain volatile, the security forces have made progress in reducing the number of terrorist attacks in 2015 (EIU, 2015) which increases hopes for Pakistan to implement new policies for economic growth in a more secure environment. However, Pakistan has already planned to be connected with Central Asia via Termez, the southern city of Uzbekistan.

With all the cooperation facilities mentioned above, the bilateral relations between Pakistan and other countries will be strengthened and the economic and the trade cooperation will be increased in various fields such as engineering, infrastructure, and agriculture. Besides, various agreements (Memorandum of Understanding) were signed between Pakistan and other region countries which focus on defense, strategic research, and trade development. On the other hand, the Government of Pakistan has been implementing various structural reforms to enhance the economic performance of the country. When the results of these reforms can be seen in near future (in case of not facing any security problems), Pakistan may find a great chance to achieve a relatively high economic growth rate and development level and increase its infrastructural investments to make a step towards being one of the growing economies in the region.

приватизации. Помимо этого, в 2013 г. для институционализации инициатив по корпоративному управлению ПГС правительством был одобрен Свод правил управления предприятий государственного сектора, который определяет положение и роль различных компаний в управлении ПГС.

А также комплексный план реструктуризации железной дороги, который предусматривает совершенствование управления, сферы предоставления услуг, финансового менеджмента и инвестиционного планирования. Реформы PSE включают в себя ближайшие, среднесрочные и долгосрочные цели, которые должны быть достигнуты в процессе реформ. Реформы энергетического сектора в основном включают в себя реализацию Национальной энергетической политики 2013-18 гг., рационализацию тарифов, введение в действие Центрального органа покупки энергетики (CPPA) и улучшение структуры топлива энергетического сектора.

Реализация Национальной энергетической политики 2013-18 гг. была сосредоточена на улучшении структуры власти, поддерживающей правовой базы, финансовой устойчивости и поощрение участия частного сектора. Также тарифы были рационализированы, с целью уменьшения расходов. Поскольку система нуждается в эффективном финансовом менеджере, активизация CPPA имеет важное значение. Кроме улучшения структуры топлива энергетического сектора важно для снижения цен и повышения финансовой жизнеспособности. С помощью этих реформ потенциал возобновляемых источников энергии, таких как ветер, ядерная и солнечная энергии и другие источники энергии, такие как уголь будет запланировано увеличить в среднесрочной перспективе. Все эти реформы энергетического сектора на

самом деле направлены на улучшение структуры энергетики в Пакистане, уменьшая зависимость страны от нефти для производства электроэнергии. Наконец, реализующие фискальные реформы включают расширение налоговой базы, вывод исключений, содействия налогоплательщикам оплачивать налоги по автоматизации систем, укрепление налоговой проверки путем введения интегрированной системы налогового управления (ITMS) и улучшения управления персоналом (HRM) по реализации важнейших структурных инициатив (правительство Пакистана, Министерство финансов, 2015).

С другой стороны, Пакистан пытается улучшить свои отношения как со странами региона, так и с международными организациями. Например, недавно, Организация Объединенных Наций приняла запрос Пакистана по вхождению в Таможенную конвенцию по Международной перевозке грузов (TIR Convention), как ожидается, это будет исполнено в январе 2016 г. Настоящая Конвенция включает в себя налоги и транзакции свободной таможенной зоны без взимания таможенных пошлин, которые будут применяться к трафику-в-транзите товаров через границу. Конвенция МПГ, которая применяется среди 68 стран и Европейского союза с 1978 г. обеспечивает основу свободной торговли в рамках Организации экономического сотрудничества (ЕОС). Однако, прежде чем это соглашение было сделано, все страны ОЭС присоединилось к Конвенции МПГ, за исключением Пакистана. Конвенция МПГ, как ожидается, принесет Пакистану новые возможности для повышения своей торговли с Афганистаном, странами Центральной Азии и с европейскими странами (Брохи, 2015). Потому что отсутствие транспортной инфраструктуры является одним из наиболее важных препятствий для Пакистана по улучшению своих торговых отношений с другими странами, это Конвенция поможет решить

эту проблему. Проект экономического коридора Китай-Пакистан (СПЕК) по ожиданиям, принесет большие возможности как для Пакистана, так и для стран Центральной Азии в области экономики и перевозок (Индравати, 2015).

Успешная реализация проекта Экономический коридор Китай-Пакистан может иметь важное влияние в регионе как для Пакистана, так и для других стран региона. Также, несмотря на то, что ситуация в области безопасности остается нестабильной, силы безопасности добились прогресса в сокращении числа терактов в 2015 г. (EIU, 2015), что увеличивает надежды на Пакистан для внедрения новой политики для экономического роста в более безопасной окружающей среде. Тем не менее, Пакистан уже планируется соединить с Центральной Азией через Термез, город в южной части Узбекистана.

Со всеми возможностями для сотрудничества, которые упоминались выше, двусторонние отношения между Пакистаном и другими странами будут укрепляться, а также экономическое и торговое сотрудничество будет увеличиваться в различных областях, таких как машиностроение, инфраструктура и сельское хозяйство. Кроме того, были подписаны различные соглашения (Меморандум о взаимопонимании) между Пакистаном и другими странами региона, которые сосредоточены на обороне, стратегических исследованиях и развитии торговли. С другой стороны, правительство Пакистана осуществляет различные структурные реформы для повышения экономической эффективности страны. Когда результаты этих реформ можно будет увидеть в ближайшем будущем (в случае отсутствия каких-либо проблем безопасности), Пакистан имеет отличный шанс для достижения относительно высокого темпа роста и уровня развития, и увеличения инвестиций в инфраструктуру, чтобы сделать шаг в становлении одной из быстрорастущих экономик в регионе.

**FOREIGN POLICY OF
THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN IN
THE FRAMEWORK OF
THE PRESIDENT N.A.
NAZARBAYEV'S ADDRESS
"KAZAKHSTAN IN THE
NEW GLOBAL REALITY:
GROWTH, REFORMS AND
DEVELOPMENT"**

DR. ERKIN BAYDAROV

ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
В КОНТЕКСТЕ ПОСЛАНИЯ
ПРЕЗИДЕНТА Н.А. НАЗАРБАЕВА
«КАЗАХСТАН В НОВОЙ
ГЛОБАЛЬНОЙ РЕАЛЬНОСТИ:
РОСТ, РЕФОРМЫ, РАЗВИТИЕ»

The modern world is in a state of turbulence: the world is shaken by military conflicts between the different states and the major world powers use religious differences as a reason for reaching strategic objectives.

As the President of the country N.A. Nazarbayev noted in his Address to the Nation, "Kazakhstan in the new global reality: growth, reforms and development," the current global crisis is inclusive. "The world has become unstable. The major world powers have imposed sanctions against each other. Trust issues between these countries have arisen. Instability

Современный мир находится в состоянии турбулентности, когда мир сотрясают военные конфликты между теми или иными государствами, а религиозные противоречия являются поводом для решения стратегических задач крупными мировыми державами.

Как отметил в своем Послании народу Казахстана «Казахстан в новой глобальной реальности: рост, реформы, развитие» Президент страны Н.А. Назарбаев, нынешний глобальный кризис имеет всеохватывающий характер. «Мир стал

and conflicts in the Middle East, North and Central Africa have led to massive refugee flows. Every day brings news of terrorist attacks and of deaths of dozens of people. Nowadays an international terrorism imposes a major threat to the world. This is the result of destruction of statehood due to the interference of external forces in the internal affairs of sovereign states."

Thus, the future development of the world will take place amid the fierce competition of global and regional centers of power. In these circumstances, the state stability depends on its leadership, first of all, on the foreign policy of the state carried out by the leader. Therefore, as the President said, we should use a coherent strategy of actions on the basis of our real possibilities in order to oppose to the challenges of the new global reality.

Kazakhstan has gained a lot of allies around the world who support the country due to a balanced foreign policy activities. So the visit of the head of the state to China has resulted into reaching of agreements on cooperation in the non-commodity sector that amounted to \$23 billion. This is to serve as a basis for the development of more than 40 new business enterprises. Visits of the President of Kazakhstan, N.A. Nazarbayev, to London and to Paris have led to signing of contracts totaling \$11.5 billion which reflect the success of the country in terms of economic cooperation. Visit of the Russian President, V. Putin, to Kazakhstan shows the stability and strength of our traditional good-neighborly relations and the development of economic integration. Visit of the Prime Minister of Japan to Kazakhstan increases the prospects of investment and technological cooperation between the countries. The cooperation with Turkic speaking states is considered as an important aspect of Kazakhstan's foreign policy. State visit of the President of Turkish Republic, R.T Erdogan to Kazakhstan in April 2015, gave a new impetus to

The future development of the world will take place amid the fierce competition of global and regional centers of power.

Будущее развитие мира будет происходить на фоне жесткой конкуренции мировых и региональных центров силы.

нестабильным. Ведущие державы ввели санкции друг против друга. Между ними резко снизилось доверие. Нестабильность и конфликты в регионе Ближнего и Среднего Востока, Северной и Центральной Африки привели к масштабным потокам беженцев. Каждый день приносит сообщения о террористических актах и гибели десятков людей. Серьезную угрозу миру представляет сейчас международный терроризм. Это результат разрушения государственности путем вмешательства внешних сил во внутренние дела суверенных государств».

Таким образом, будущее развитие мира будет происходить на фоне жесткой конкуренции мировых и региональных центров силы. В этих условиях, устойчивость того или иного государства во многом зависит от ее руководства, и прежде всего, от курса внешней политики государства, проводимого его лидером. Поэтому вызовам новой глобальной реальности, как отметил глава государства, мы должны противопоставить целостную стратегию действий на основе наших реальных возможностей.

Благодаря взвешенной внешнеполитической деятельности, Казахстан приобрел много друзей по всему миру, которые поддерживают нас. Так, визит главы государства в Китай привел к достижению договоренностей о сотрудничестве в не сырьевом секторе на 23 миллиарда долларов. Это строительство более 40 новых предприятий. Визиты Президента РК Н.А. Назарбаева в Лондон и Париж привели к заключению контрактов на общую сумму 11,5 миллиарда долларов, что свидетельствует об успешности страны в плане экономического сотрудничества. Визит в РК Президента России В. Путина говорит о стабильности и

Kazakhstan–Turkey relationships. One of the most important aspects of these countries' foreign policies is mutual assistance and interstate cooperation. At this point, Turkey acknowledges the leading role of Kazakhstan in Central Asia and considers Kazakhstan as a strategic partner in the region. Interstate relationships between these two countries' are carried out within the framework of such organizations as the UN, the Economic Cooperation Organization (ECO), the Organization of Islamic Cooperation (OIC), the OSCE, the CICA, the Turkic Council and etc. Turkey has voted for Kazakhstan to host the international special exposition "EXPO-2017" and supports Kazakhstan's candidacy for a non-permanent membership in the UN Security Council. There is a mutual understanding between two countries and they greatly appreciate each other's achievement.

One of the main results of the current foreign policy of the Republic of Kazakhstan is a high level of confidence in the international financial institutions. In the difficult conditions of the global crisis global financial institutions have shown support to reforms in Kazakhstan by providing an access to financial resources in the amount of \$9 billion. An agreement with the European Union regarding closer partnership and cooperation has been signed. Kazakhstan supports the point of view of the international community in the struggle for a nuclear-free world against terrorism and extremism, it proposes to resolve any conflicts by peaceful means only and does everything it can to make it happen.

Promotion of national interests and strengthening of regional and global security are the main factors of consistent and predictable foreign policy of any state. Since independence, Kazakhstan has managed to create a favorable external environment and has become an equal participant of international processes.

The cooperation with Turkic speaking states is considered as an important aspect of Kazakhstan's foreign policy.

Важным направлением внешней политики Казахстана является сотрудничество с тюркоязычными государствами.

прочности наших традиционных добрососедских отношений и развития экономической интеграции. Визит премьер-министра Японии в РК расширяет перспективы инвестиционного и технологического сотрудничества. Важным направлением внешней политики Казахстана является сотрудничество с тюркоязычными государствами. Государственный визит Президента Турции Р.Т. Эрдогана в Казахстан в апреле 2015 г. придала новый импульс казахстанско-турецкому сотрудничеству. Сотрудничество на международной арене и взаимная поддержка являются одним из важных направлений внешней политики двух стран. Турция признает лидирующую роль нашей страны в Центральной Азии и считает Казахстан приоритетным партнером в регионе. Конструктивный диалог между Казахстаном и Турцией осуществляется в рамках ООН, Организации экономического сотрудничества (ОЭС), Организации исламского сотрудничества (ОИС), ОБСЕ, СВМДА, Совета сотрудничества тюркоязычных государств (ССТГ) и других объединений. Турция поддержала кандидатуру Казахстана в проведении всемирной специализированной выставки «ЭКСПО-2017» и поддерживает кандидатуру РК в непостоянные члены СБ ООН. Обе страны хорошо понимают друг друга и высоко ценят успехи каждой.

Одним из главных результатов проводимой внешней политики является высокое доверие к РК со стороны международных финансовых институтов. В непростых условиях глобального кризиса, мировые финансовые институты, поддерживая казахстанские реформы, открыли стране доступ к финансовым ресурсам в объеме 9

As before, priorities of Kazakhstan remain unchanged. Thereby it supports further partnership development with neighboring states of - Russia, China, Central Asian countries, as well as with the United States, European Union and Asian countries.

In the context of the global crisis, Kazakhstan in its foreign economic activity should dynamically develop export niches within the global

миллиардов долларов. Подписан договор с Европейским Союзом об углубленном партнерстве и сотрудничестве. Казахстан един с мировым сообществом в борьбе за безъядерный мир, против терроризма и экстремизма, предлагая решать любые конфликты только мирным путем, делая для этого все, что зависит от нее.

and regional markets. «We should effectively use the economic potential of neighboring countries, such as of China, Russia, Iran, Mongolia, India, Pakistan, Central Asian region and the Caucasus. Annually, those countries are importing products and services for more than 3.5 trillion dollars. It is necessary to conduct Free Trade

State visit of the President of Turkish Republic, R.T Erdogan to Kazakhstan in April 2015, gave a new impetus to Kazakhstan–Turkey relationships. One of the most important aspects of these countries' foreign policies is mutual assistance and interstate cooperation.

Государственный визит Президента Турции Р.Т. Эрдогана в Казахстан в апреле 2015 г. придал новый импульс казахстанско-турецкому сотрудничеству. Сотрудничество на международной арене и взаимная поддержка являются одним из важных направлений внешней политики двух стран.

Продвижение национальных интересов и укрепление региональной и глобальной безопасности, главный фактор последовательной и предсказуемой внешней политики любого государства. За годы независимости Казахстану удалось создать благоприятные внешние условия, став равноправным участником международных процессов.

Приоритеты Казахстана, как и прежде остаются неизменными. Это развитие партнерства с нашими соседями – Россией, Китаем, странами Центральной Азии, а также США, Европейским союзом, странами Азии.

В условиях глобального кризиса, Казахстану в его внешнеэкономической деятельности следует активнее осваивать экспортные ниши на мировом и региональном рынках. «Мы должны эффективно использовать экономический потенциал близлежащих стран. В первую очередь, это Китай, Россия, Иран, Монголия, Индия, Пакистан, страны Центральной Азии и Кавказа. Данные страны ежегодно импортируют товаров и услуг более чем на 3,5 триллиона долларов. Необходимо заключить соглашения о свободной торговле Евразийского экономического союза с ключевыми региональными рынками».

Сбалансированность внешней политики РК означает развитие дружественных и предсказуемых отношений со всеми государствами, играющими существенную роль в мировых делах и представляющих для Казахстана практический интерес.

Гигантская дуга нестабильности, протянувшаяся от Северной Африки и Ближнего Востока до Северо-Восточной Азии,

Agreements using the Eurasian Economic Union, with the key regional markets».

The balanced foreign policy of the Republic of Kazakhstan is based on the development of friendly and predictable relations with all the countries that play a significant role in the world affairs and present a practical interest for the Republic.

The giant arc of instability, which has covered the regions of North Africa and Middle East until Northeast Asia, depicts that the balance of power at the global and regional scale suffer serious changes.

Accordingly, the role of regional security mechanisms, such as UN, OSCE, NATO, SCO, and CICA is increasing. As the result, Kazakhstan's foreign and internal policies should be modernized. Addressed by the President of the Republic of Kazakhstan, N. Nazarbayev on the "Strategy Kazakhstan-2050" determined a new political discourse on foreign policy modernization:

- strengthening of the regional and national security;
- actively develop economic and trade diplomacy;
- comprehensive support of international cooperation in cultural, humanitarian, scientific educational and other related spheres;
- Strengthening of legal protection of citizens, and their personal, family and business interests abroad;

At this point, foreign promotion of national interests should be carried out under the pragmatic principles, as for the Kazakhstan, newly formed global reality would be a difficult stage, which is hard to overcome. As outlined by the President of the Republic: «We would overcome the new global crisis. We have a single will and strong traditions of unity of the people. We would bring out the Republic of Kazakhstan on the new levels of development! ».

Foreign promotion of national interests should be carried out under the pragmatic principles, as for the Kazakhstan, newly formed global reality would be a difficult stage, which is hard to overcome.

«...Внешнеполитическое продвижение национальных интересов должно осуществляться на сугубо прагматических принципах, так как новая глобальная реальность станет для Казахстана сложным этапом и временем преодоления».

свидетельствует о том, что баланс сил как на глобальном уровне, так и в отдельных регионах планеты претерпевает серьезные изменения. Соответственно, возрастает роль механизмов региональной безопасности, таких как ООН, ОБСЕ, НАТО, ШОС, СВМДА и другие.

Естественно, что в этой ситуации внешняя политика Казахстана должна быть модернизирована, как и внутренняя политика.

Еще в «Стратегии «Казахстан-2050»: новый политический курс состоявшегося государства» президент Н.А. Назарбаев определил основные приоритеты модернизации внешней политики РК:

- всемерно укреплять региональную и национальную безопасность;
- активно развивать экономическую и торговую дипломатию;
- интенсифицировать международное сотрудничество в культурно-гуманитарной, научно-образовательной и других смежных сферах;
- усилить правовую защиту наших граждан, их личных, семейных, деловых интересов за рубежом.

При этом, внешнеполитическое продвижение национальных интересов должно осуществляться на сугубо прагматических принципах, так как новая глобальная реальность станет для Казахстана сложным этапом и временем преодоления. Как отметил глава государства: «Мы обязательно победим новый глобальный кризис. Для этого у нас есть единая воля, прочные традиции единства народа. Мы выведем наш Казахстан на новые рубежи развития!».

IS THE IRAN– TURKMENISTAN GAS TRADE COMING TO THE END?

DR. FARKHOD AMINJONOV

ПОДХОДИТ ЛИ ГАЗОВАЯ
ТОРГОВЛЯ МЕЖДУ ИРАНОМ
И ТУРКМЕНИСТАНОМ К
КОНЦУ?

Iran, according to the BP Statistical Review 2015, is currently placed first with 34 trillion cubic meters of gas reserves, followed by Russia (32.6 trillion cubic meters) and Qatar (24.5 trillion cubic meters). Having possessed tremendous amount of gas, hypothetically, Iran can easily meet its both domestic needs and external gas demands. Nonetheless, Iran has been importing natural gas from its North–Eastern neighbor, Turkmenistan, to ensure sufficiency of gas supplies to its Northern regions. Despite the fact that gas trade between Turkmenistan and Iran has been mutually beneficial, it is expected to considerably decrease within a few months. Rapidly dropping gas trade, however, may not be the end of export-import relations between these two countries.

Having experienced negative consequences of an extensive dependence on the Russia-con-

Согласно статистическому обзору британской нефтегазовой компании British Petroleum за 2015 г., Иран занимает первое место в мире по запасам природного газа, располагая запасами в 34 трлн. кубических метра газа, опережая при этом такие страны как, Россия (с показателями в 32.6 трлн. кубических метра) и Катар (с показателями в 24.5 трлн кубических метра). Гипотетически, располагая такими огромными объемами газа, Иран может легко удовлетворить, как собственные внутренние потребности, так и как спрос на газовое сырье на внешних рынках. Тем не менее, для того чтобы обеспечить достаточность поставок газа для своих северных регионов Иран импортирует природный газ из Туркменистана, своего

trolled gas pipeline networks to move energy to external markets; Turkmen authorities have been constantly searching for export routes diversification possibilities since the collapse of the Soviet Union. The first pipeline to move Turkmen gas to external market avoiding Russian territory was the Kopetdage–Kurt–Kai pipeline (Turkmenistan–Iran gas pipeline), built in 1997 with the capacity to transport 6–8 billion cubic meters of gas annually. Placing much hope for the continuation of gas trade, leaders of these two countries agreed to increase the capacity of gas supply up to 20 billion cubic meters by putting into operation another gas pipeline, Dauletabad–Sarakhs–Khangiran, capable of transporting 12 billion cubic meters of gas, which was commenced in 2010.

The Deputy Minister of Oil and Gas Industry and Mineral Resources of Turkmenistan, Kurganguly Yaziev, mentioning gas export diversification routes currently prioritized by the government, among other corridors (Turkmenistan–China: 65 billion cubic meters; Turkmenistan–Russia: 10 billion cubic meters, but the existing pipeline capacities allow exporting up to 45 billion cubic meters; Turkmenistan–Afghanistan–Pakistan–Iran: 33 billion cubic meters; Turkmenistan–Europe: 30 billion cubic meters through the Trans-Caspian Gas pipeline), highlighted the Iranian direction with 20 billion cubic meters. The Iranian direction has always played an important role in Turkmenistan's foreign energy policy. The Turkmenistan–Iranian gas trade was not only the first successful attempt to diversify Turkmenistan's complete dependence on Russia, but also contributed to the Turkmen budget, which is highly dependent on gas export revenues, when the volume of export to Russia, Ukraine, Armenia and Georgia started decreasing in the end of 1990s and during the gas supply disruption to Russia in 2009. But, while Turkmenistan is capable of transporting 20 billion cubic meters to Iran the volume of transported gas never reached its full capacity. According to BP Statistical

Dropping gas trade, however, may not be the end of export-import relations between these two countries.

Резкий спад показателей газовой торговли не приведет к завершению экспортно-импортных отношений между двумя странами.

северо-восточного соседа. Несмотря на то, что между Туркменистаном и Ираном был достигнут взаимовыгодный уровень поставок газа, в течение нескольких ближайших месяцев ожидается значительное уменьшение поставляемых объемов. Однако, резкий спад показателей газовой торговли не приведет к завершению экспортно-импортных отношений между двумя странами.

В полной мере ощутив на себе негативные последствия вынужденной зависимости от России, которая контролировала газопроводные магистрали способные обеспечить транспортировку энергетических ресурсов на внешние рынки, туркменские власти, в особенности после распада Советского Союза, активизировали поиск возможных альтернативных экспортных маршрутов способных диверсифицировать поставки энергоресурсов на внешние рынки. Первым маршрутом транспортировки туркменского газа на внешний рынок, проходящий не по российской территории, стал газопровод «Копетдаге–Курт–Куи» (газопровод Туркменистан–Иран), построенный в 1997 г. с годовой пропускной способностью в 6–8 млрд. кубических метров.

Возлагая большие надежды на расширение совместной торговли газом, лидеры двух стран договорились увеличить поставки туркменского газа до 20 млрд. кубических метров, запустив в эксплуатацию построенный в 2010 г. газопровод «Довлетабат–Серахс–Хангеран», пропускная способность которого составляла 12 млрд. кубических метров в год.

Review Iran imported only 6.5 billion cubic meters of gas from Turkmenistan in 2014. On top of that, the Iranian authorities have recently declared that they will soon completely stop importing Turkmen gas.

It has been economically more cost efficient for Iran to import gas from Turkmenistan than to build in-country pipelines to move its own gas from the fields in the South to the consumers in North and increase gas production capacity. For a country with tremendous gas potential, however, it was a matter of time till it starts to develop its potential. Thus, over the last several years, Iran has been implementing its gas expansion (production capacity and infrastructure) program, which would soon allow it to meet its gas demand entirely from its own sources. The National Iranian Oil Company, on the one hand, and Khatamol Anbiya and Iranian Offshore Engineering and Construction Companies, on the other, signed an agreement in 2006 for the development of the onshore and offshore sections of the South Pars gas field. In 2014, Iran produced 172.6 billion cubic meters of gas, while the consumption rate accounted for 170.2 billion cubic meters. This implies that Iran still consumes almost as much gas as it produces. The Iranian government was planning to reach the volume of gas production sufficient to meet its export obligations as well as domestic consumption needs by the end of 2015 with putting into operation 15th and 16th phases of the South Pars field. The South Pars is the largest gas field in the world. Around 3700 square kilometers of territorial waters in the Persian Gulf, out of 9700 square kilometers wide total area of the South Pars field, belongs to Iran, while the remaining is owned by Qatar. The South Pars is divided into 29 development phases and contains 40 trillion cubic meters of natural gas, which is 8 percent of the world's reserves. Gas expansion program to develop Iran's huge potential is expected to turn the country into self-sufficient gas supplier.

The Iranian direction has always played an important role in Turkmenistan's foreign energy policy.

Иранское направление всегда играло важную роль во внешней энергетической политике Туркменистана.

Говоря о приоритетной для туркменского правительства стратегии диверсификации направлений экспорта газа, заместитель министра нефтегазовой промышленности и минеральных ресурсов Туркменистана среди всех имеющихся коридоров, таких как Туркменистан-Китай (65 млрд. кубических метров газа), Туркменистан-Россия (пропускная способность составляет до 45 миллиардов кубометров), Туркменистан-Афганистан-Пакистан-Индия (33 млрд. кубических метров газа), Туркменистан-Европа (30 млрд. кубических метров газа), особо выделил иранское направление, способное обеспечить транспортировку до 20 млрд. кубических метров газа в год.

Иранское направление всегда играло важную роль во внешней энергетической политике Туркменистана. Становление газовой торговли между Туркменистаном и Ираном, это не только первая успешная попытка диверсифицировать маршруты экспорта снизившая зависимость в данном вопросе от России, но и существенное дополнение к бюджету Туркменистана, который, испытывая сильную зависимость от экспорта газовых ресурсов, стал ощущать снижение доходов в результате уменьшения объемов экспорта газа в Россию, Украину, Армению и Грузию в конце 1990-х годов, а также во время перебоев с поставками газа в Россию в 2009 г. Несмотря на то, что Туркменистан способен транспортировать до 20 млрд. кубических метров в Иран ежегодно, объем экспорта газа ни разу не достиг предполагаемого максимума. Согласно данным статистического

The inauguration of these phases of the South Pars field, however, has been postponed. Ebadollah Abdollahi, the commander of Iran's Khatamol Anbiya Construction Headquarters (belongs to the Islamic Revolutionary Guard Corps), who is responsible for implementing the project, highlighted that these phases will start operating in four months from now. When these phases come on stream Iranian daily gas production capacity will reach 52 million cubic meters and make the country independent of importing gas from abroad. Despite the fact that Iran itself will soon be able to meet gas needs of the Northern regions, the Iranian government has not abandoned its desire to use the Iran-Turkmenistan gas pipelines.

Azizollah Ramezani, international affairs director of the National Iranian Gas Company has recently highlighted that "We propose that gas be transferred from Azerbaijan and Turkmenistan to Iran and then be exported from there to Europe through Turkey. This is the most cost-effective way of transferring gas to Europe." However, Ilham Shaban, the director of the Azerbaijan Centre for Oil Studies in Baku, argues that there is no major pipeline network, which could transport imported gas from Turkmenistan to Europe via Iran and through Turkey. There are two pipelines to transport Turkmen gas to the Northern regions of Iran and there is one pipeline to move gas from Iran to Turkey with the capacity of 10 billion cubic meters. Nevertheless, existing gas pipeline infrastructure allows indirectly transporting Turkmen gas to Europe.

So Iran aims to reach self-sufficiency in gas supplies by developing its yet unexploited potential. While this would lead to a rapid drop of the Turkmenistan-Iran gas trade, there are still some prospects for future cooperation between these two countries in the gas sector. There may not be a specifically designed pipeline network connecting Turkmen gas with the European markets through Iran, but there is clearly a possibility to engage in swap gas trade

The Iranian government has not abandoned its desire to use the Iran-Turkmenistan gas pipelines.

Иранское правительство не намерено отказываться от возможности использовать газовый трубопровод Туркменистан-Иран в будущем.

<http://vestnikkavkaza.net/news/>

обзора British Petroleum, в 2014 г. Иран импортировал только 6,5 млрд. кубических метров газа из Туркменистана. Помимо этого, недавно иранские власти объявили о намерении в скором будущем полностью отказаться от импорта туркменского газа.

Сейчас, с экономической точки зрения, для Ирана строительство собственных внутренних трубопроводов для поставок природного газа добываемого на месторождениях в южных регионах страны для потребителей в северных провинциях гораздо целесообразней, чем импорт природного газа из Туркменистана, так как это позволит увеличить

to benefit all parties involved. Within such gas trading arrangements Iran will take full advantage of existing pipelines and gain from gas transit and swaps. Turkmenistan, in its turn, will get access to the European gas market avoiding the Russian territory. Turkmenistan's current gas production capacity does not allow it to keep up with gas demand in all directions prioritized by the government. Thus, Turkmen authorities have been reducing the volume of its gas export to Iran to comply with gas supply obligations towards the Chinese direction, which is expected to reach 65 billion cubic meters with the construction of the line D of the Central Asia China Gas pipeline by 2020. However, excessive dependence on solely Chinese market is turning Turkmenistan extremely vulnerable to the threat of gas supply disruptions by a single customer. In this regard, already existing gas pipeline infrastructure to transport gas to Iran remains an important component of gas export routes diversification strategy of Turkmenistan. These major factors imply that both Iran and Turkmenistan would be interested in continuing gas trading arrangements in the future.

производственные мощности по добыче природного газа в стране. Исходя из этого, это лишь вопрос времени, когда страна с такими огромными запасами природного газа в полной мере начнет развивать свой потенциал.

В течение нескольких последних лет Иран реализовывал программу по расширению производственных мощностей и развитию газовой инфраструктура, благодаря которой в скором времени Иран сможет полностью удовлетворить потребности газа из собственных источников. Одновременно с этим, Национальная иранская нефтяная компания, строительная компания Khatamol Anbiya и Иранская оффшорная инженерно-строительная компания, подписали в 2006 г. соглашение о развитии наземных и морских участков месторождения Южный Парс.

В 2014 г. Иран добыл 172,6 млрд. кубических метров газа, в то время как уровень его потребления составил 170,2 кубических метров. Это означает, что уровень употребления газа Ираном почти равен уровню его добычи. Рассчитывая запустить 15-ю и 16-ю фазы разработки газового месторождения Южный Парс, к концу 2015 г. правительство Ирана планировало достигнуть уровня производства газа достаточного как для удовлетворения внутренних нужд, так и для увеличения экспортных поставок. Общая площадь Южного Парса составляет 9700 квадратных километров, из которых порядка 3700 квадратных километров принадлежит Ирану, а оставшиеся территории подпадают под юрисдикцию Катар. Южный Парс разделен на 29 фаз разработки и содержит 40 трлн. кубических метров газа, что составляет около 8% мирового запаса. Таким образом, реализуемая Ираном программа по развитию газового сектора, направленная на развитие огромного ресурсного потенциала страны, позволит правительству обеспечивать потребности Ирана за счет собственного производства газа.

Однако, запуск обозначенных фаз Южного Парса был отсрочен. В декабре 2015 г. отвечающий за реализацию проекта, а именно, глава штаб-квартиры Khatamol Anbiya (принадлежит Корпусу стражей

исламской революции) Эбадуллах Абдоллахи уверил, что данные фазы разработки будут введены в эксплуатацию через четыре месяца. После их в эксплуатацию мощность производства газа в стране достигнет уровня в 52 млн. кубических метра в день, что устранил потребность в дополнительных экспортных поставках из Туркменистана. Несмотря на то, что Иран в ближайшем будущем сможет самостоятельно обеспечивать газом северные регионы страны, иранское правительство не намерено отказываться от возможности использовать газовый трубопровод Туркменистан-Иран в будущем.

В своем недавнем выступлении директор отдела международных связей Национальной иранской газовой компании Азизоллах Рамезани подчеркнул, что: «Мы предлагаем транспортировать туркменский и азербайджанский газ в Турцию и Европу через Иран. Это самый экономически выгодный маршрут транспортировки газа в Европу». Однако, директор азербайджанского Центра нефтяных исследований Илхам Шабан считает, что в данный момент не существует трубопроводной системы, через которую Туркменистан смог бы транспортировать свой газ в Европу через Иран и Турцию. В настоящее время, функционируют два трубопровода, связывающих туркменские месторождения с северными регионами Ирана, и один трубопровод, транспортирующий иранский газ в Турцию, мощность которого составляет всего 10 млрд. кубических метров в год. Несмотря на отсутствие инфраструктуры, напрямую связующей туркменские ресурсы с европейским рынком, возможность своповой торговли остается весьма реальной.

There may not be a specifically designed pipeline network connecting Turkmen gas with the European markets through Iran, but there is clearly a possibility to engage in swap gas trade to benefit all parties involved.

Отсутствие трубопроводной инфраструктуры, на прямую связывающей Туркменистан и Турцию, не является преградой для реализации своповой торговли в интересах всех сторон.

Таким образом, ожидается, что Иран в скором достигнет самодостаточности в поставках природного газа на внутренний рынок. Несмотря на то, что это приведет к резкому сокращению торговли газом между Туркменистаном и Ираном, перспектива сотрудничества между двумя странами в газовом секторе все же остается. Отсутствие трубопроводной инфраструктуры, на прямую связывающей Туркменистан и Турцию, не является преградой для реализации своповой торговли в интересах всех сторон. В рамках обозначенных торговых отношений, Иран в первую очередь заинтересован в возможности получения дохода как от транзита, так и своповой торговли своими ресурсами, тогда как Туркменистан заинтересован в возможности экспортировать ресурсы на европейский рынок в обход территории России. Объемы производства не позволяют Туркменистану увеличить поставки газа по всем приоритетным для правительства направлениям. Уменьшение объемов экспортных поставок в Иран позволяет туркменскому руководству выполнить обязательства по увеличению экспорта газа в Китай, уровень которых после завершения строительства четвертой ветки газового трубопровода Центральная Азия-Китай должен достигнуть 65 млрд. кубических метров к 2020 г. Однако, приобретенная зависимость от китайского маршрута экспорта делает Туркменистан чересчур уязвимым к возможным срывам поставок в единственном направлении. Исходя из этого, инфраструктура транспортировки газа в Иран остается важным компонентом стратегии диверсификации экспортных маршрутов для Туркменистана.

KAZAKHSTAN'S NEW SILK ROAD PROJECT

LIDIYA PARKHOMCHIK

КАЗАХСТАНСКИЙ ПРОЕКТ «НОВЫЙ ШЕЛКОВЫЙ ПУТЬ»

Nowadays, we are witnessing the beginning of entirely new phase of infrastructural modernization in the Eurasian states. The countries of the region realized that there is a strong necessity to work actively in order to create a unified platform for improvement of transport infrastructure and logistics, as well as development of multilateral trade and economic cooperation. Since the beginning of the 21st century, one of the main topics of the international agenda is dedicated to the issues of the revival of the Great Silk Road. Within the framework of the aforementioned initiative, regional states intend to boost their economic and social development stimulating the cross-border cooperation. Actually, the revival of the Great Silk Road could become one of the biggest infrastructural projects of the modern era.

Located in the very heart of Eurasia Kazakhstan claims to become transcontinental bridge, which could connect the markets of China, Europe, the CIS and the Persian Gulf states. Nowadays,

В настоящее время мы являемся свидетелями начала совершенно нового этапа инфраструктурной модернизации в евразийских государствах. Страны региона отчетливо осознали острую потребность в создании единой платформы, которая бы позволила улучшить транспортную инфраструктуру и логистику, а также развить многостороннее торгово-экономическое сотрудничество. С начала XXI века одной из главных тем международной повестки дня оставался вопрос возрождения Великого Шелкового пути. В рамках обозначенной инициативы, государства региона намерены существенным образом повысить свое экономическое и социальное развитие стимулирования трансграничное сотрудничество. Исходя

Figure 1. International Road Corridors

Source: <http://www.kazlogistics.kz/>

as it shown in Figure 1, 5 out of the 13 railway corridors of the Organization for Cooperation between Railways (OSJD) passes through the territory of Kazakhstan. Therefore, it is not surprising that Kazakhstan developed its own transportation and logistics strategy - the New Silk Road (NSR).

The President of Kazakhstan, Nursultan Nazarbayev, presented the New Silk Road project at the 25th plenary session of the Foreign Investors Council (FIC) held in Astana on May 22, 2012. At the FIC meeting, the Leader of the country stated that forthcoming creation of the Single Economic Space (2012) and the Eurasian Economic Union (2015) could give further impetus for Kazakhstan to establish the biggest transit hub of the Central Asian region benefiting from non-tariff trade opportunities and enjoying simplification of trans-border transportation and customs services. Identifying necessity to create integrated international hubs (trade, logistics, financial, business and tourism) at the key transport corridors of Kazakhstan, it was also announced that the project would implement the so-called Four "S" Principles – Speed, Service, Safety, and Stability.

Since the beginning of the 21st century, one of the main topics of the international agenda is dedicated to the issues of the revival of the Great Silk Road.

С начала XXI века одной из главных тем международной повестки дня оставался вопрос возрождения Великого Шелкового пути.

из этого, возрождение Великого Шелкового пути может стать одним из крупнейших инфраструктурных проектов современной эры.

Расположенный в самом сердце Евразии, Казахстан претендует на роль трансконтинентального моста, который мог бы соединить рынки Китая, Европы, стран СНГ и Персидского залива. В настоящее время, 5 из 13 железнодорожных коридоров, организованных при участии Организации сотрудничества железных дорог (ОСЖД), проходит по территории Казахстана (Рисунок 1). В связи с этим, не удивительно, что Казахстан предпринял попытку разработать собственную транспортно-логистическую стратегию, а именно, «Новый Шелковый путь» (НШП).

Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев представил проект нового Шелкового пути в 25-м пленарном заседании Совета иностранных инвесторов (СИИ), состоявшегося в Астане 22 мая

Figure 2. New Silk Road Project

Source: <http://www.kazlogistics.kz/>

The New Silk Road project aims to increase transit traffic through the territory of the country twofold by 2020 and tenfold by 2050. Therefore, the project envisages creation of the modern transport and logistics system, which will be operated by a national multi-modal transportation and logistics company created on the basis of Kazakhstan Temir Zholy offering multiple effective options of ground-transportation based cargo delivery within Kazakhstan as shown in Figure 2.

According to the Draft Comprehensive Plan of Action on the New Silk Road project for the period until 2016, the core element of the NSR will be based on the following projects and directions:

1. *The Transcontinental Corridor Western Europe - Western China.* The creation of aforementioned corridor will help to reduce the time of delivery of cargo from China to Europe by land transport by almost 3.5 times, compared to the routes by sea. The total length of the corridor along the route St. Petersburg - Moscow - Nizhny Novgorod - Kazan - Orenburg - Aktope - Kyzylorda - Shymkent -

The President of Kazakhstan, Nursultan Nazarbayev, presented the New Silk Road project at the 25th plenary session of the Foreign Investors Council.

Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев представил проект нового Шелкового пути в 25-м пленарном заседании Совета иностранных инвесторов.

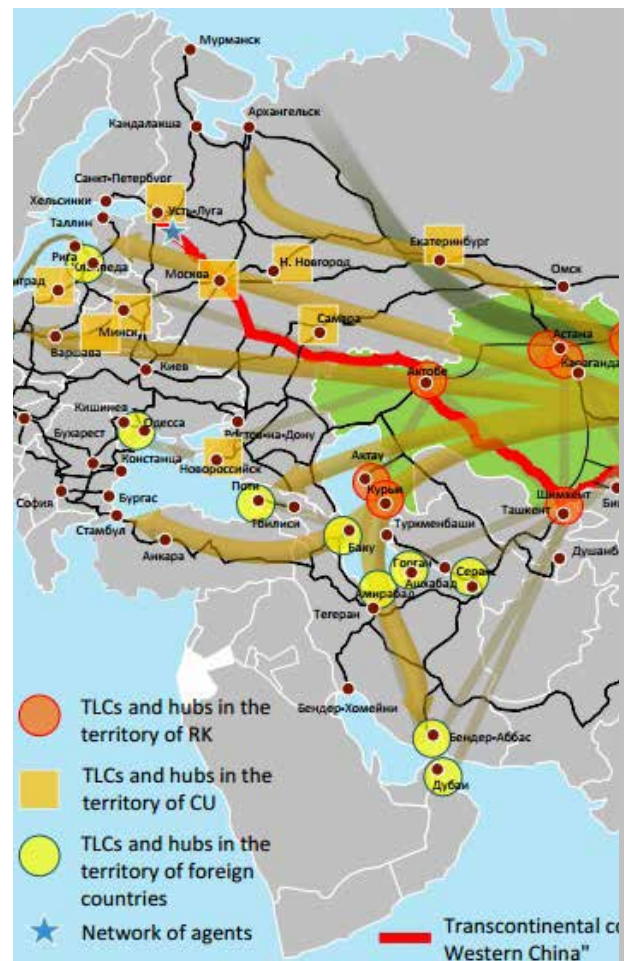
2012 г. На прошедшем заседании СИИ, Глава государства заявил, что предстоящее создание Единого экономического пространства (2012) и Евразийского экономического союза (2015) может придать Казахстану дополнительный импульс в вопросе организации самого крупного транзитного хаба в регионе Центральной Азии, получая дивиденды от снятия тарифных ограничений на торговлю и упрощения транспортно-логистических и таможенных процедур. Помимо обозначенной в проекте необходимости создания на ключевых транспортных артериях Казахстана интегрированных международных центров по таким направлениям, как торговля, логистика, финансы, бизнес и туризм, было отмечено, что его реализация будет основана на так называемых «принципах 4 С - скорость, сервис, безопасность и стабильность».

Проект Новый Шелковый путь направлен в первую очередь на

Taraz - Korday - Almaty - Khorgos - Urumqi - Lanzhou - Zhengzhou - Lianyungang is 8445 km. The lengths of the Russian, Kazakh and Chinese parts of the road are 2233 km, 2787 km 3425 km respectively. It should be noted that 2452 km of road in Kazakhstan has to be reconstructed. The cost of the project in Kazakhstan is 825.1 billion tenge. It is planned that 1390 km of the road would be transferred to I technical category with 4 traffic lanes (Kyzylorda - Turkestan - Shymkent - Taraz - Almaty - Khorgos) and the remaining part will be transferred to II technical category (Russian border - Martuk - Aktobe - Karabutak - Kyzylorda).

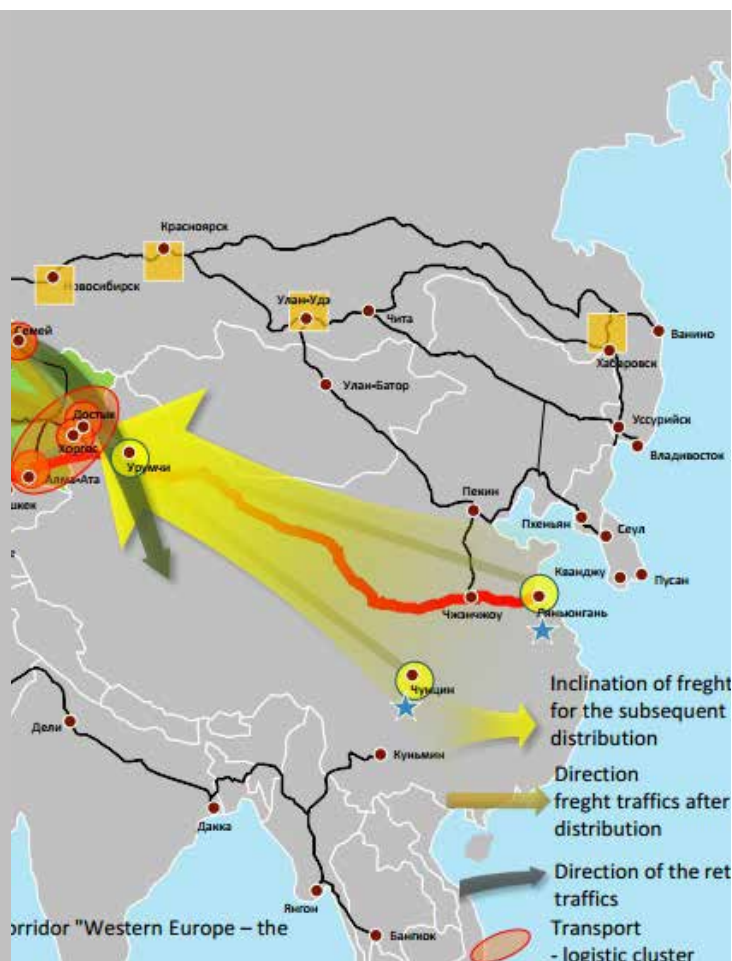
Recently, it was announced that the construction of the biggest section of Kazakhstan's part of the Transcontinental Corridor Western Europe - Western China, which is passing through the territory of Kyzylorda region with the length of 811 km, was already completed. Initially it was scheduled to finish construction works in 2015. However, in the middle of 2015 it was officially declared that the completion of the Kazakhstan's section of the Western Europe - Western China road was postponed to 2016.

2. *The Kazakh-Iranian corridor.* Aiming to create a multimodal transport system to provide connection with the Persian Gulf the Kazakhstan - Turkmenistan - Iran railway link, also known as North-South Transnational Corridor, was put into operation in December 2014. The railroad links Uzen in Kazakhstan with Bereket - Etrek in Turkmenistan and ends at Gorgan in Iran's Golestan province. Nowadays, the sides reached an agreement on the establishment of uniform rates across Kazakhstan, Turkmenistan and Iran for container trains from China to Iran, and the transit through its territory starting from October 15, 2015. They also agreed to use preferential tariffs for the transport of grain, ferrous metals, aluminum and ferroalloys from Kazakhstan to Iran in transit via Iran to the port of Bandar Abbas.
3. *Air transit route through Kazakhstan.* According to the Boeing Corporation, in the next 20 years the air cargo between Europe and Asia will grow at a CAGR of 6.6% and by 2029 will amount to 11-12 million tons per year. Therefore, Kazakhstan claims to increase the trans-Eurasian flights through its

то, чтобы к 2020 г. увеличить транзитные перевозки через территорию страны в 2 раза, а к 2050 г. – в 10 раз. Таким образом, проект предусматривает создание современной транспортно-логистической системы, которая будет эксплуатироваться мультимодальным логистическим оператором транснационального масштаба, сформированным на базе «Казakhstan Темир Жолы» и имеющим возможность эффективно осуществлять наземную доставку грузов в/через Казахстан по маршрутам, указанным на Рисунке 2.

В соответствии с проектом Комплексного плана действий по реализации проекта Нового Шелкового пути на период до 2016 г., к основным элементам НШП следует относить следующие проекты:

territory to 180,000 or 30% of total amount of flights and raise the number of cargo flights to 27,000 or 15% of total amount of cargo flights by 2020.

4. *Expansion of Aktau seaport to the north.* To improve existing capacity of Aktau seaport it was expanded to the north involving the construction of three dry cargo berths, a grain handling complex and related infrastructure. The cost of the project amounted to \$122 million. All construction works were finished according to schedule and the north Aktau seaport terminals started operation in December 2015. As a result of the northward expansion of the Aktau international port, its capacity for transshipment of grain has increased fourfold, and the total annual capacity is expected to increase by 3 million tons reaching 19.5 million tons.

1. Трансконтинентальный автодорожный коридор «Западная Европа-Западный Китай». Создание обозначенного коридора должно снизить время доставки грузов из Китая в Европу наземным транспортом в 3,5 раза по сравнению с морскими маршрутами. Общая протяженность коридора составляет 8445 км и пролегает он по маршруту Санкт-Петербург - Москва - Нижний Новгород - Казань - Оренбург - Актобе - Кызылорда - Шымкент - Тараз - Кордай - Алматы - Хоргос - Урумчи - Ланьчжоу - Чжэнчжоу - Ляньюньган. При этом продолжительность российского участка дороги составляет 2,233 км, казахстанского - 2,787 км, и китайского - 3,425 км. Следует отметить, что 2,452 км казахстанской секции дороги должны быть реконструированы. Стоимость казахстанского проекта составляет 825,1 млрд. тенге. В соответствии с планом, 1,390 км от общей протяженности дороги попадут под I-техническую категорию с 4-х полосным движением (участок Кызылорда - Туркестан - Шымкент - Тараз - Алматы - Хоргос), а оставшаяся часть - под II-техническую категорию с 2-х полосным движением (участок от российской границы - Мартук - Актобе - Карабутақ - Кызылорда).

Недавно было объявлено о завершении строительства наиболее протяженной секции (811 км) казахстанской части трансконтинентального дорожного коридора «Западная Европа-Западный Китай», проходящей по территории Кызылординской области. Изначально планировалось закончить строительные работы по проекту еще в 2015 г., однако в середине прошедшего года было официально объявлено о переносе даты завершения работ по проекту казахстанского участка дороги «Западная Европа-Западный Китай» на 2016 г.

5. *The Silk Wind project.* Aiming to construct a multimodal container transportation system for freight shipments between the countries of Europe, the Caucasus and Asia Kazakhstan, Georgia, Azerbaijan and Turkey make considerable progress in launching the high-speed container block train Silk Wind, which will allow cargo transportation from China to Southern Europe via the shortest possible route. Nowadays, the parties agreed to enlarge the initial project by establishing the Trans-Caspian International Transport Route. The third container train, which departed from the Chinese province of Lianyungang and driving on the Trans-Caspian International Transport Route reached Georgia in December 2015.

6. *SEZ Khorgos - East Gate.* Despite the creation of the Khorgos International Centre of Boundary Cooperation in 2005, Kazakhstan and China decided to improve the cross-boundary trade by establishing a Khorgos Special Economic Zone, which will include a dry port facilities, logistics and industrial zones. Recently, Kazakhstan managed to complete the First Phase of the Khorgos SEZ by putting into operation the dry port on June 15, 2015.

It should be noted that majority of the aforementioned projects lately were included into the Nurly Zhol State Program of infrastructural development of Kazakhstan for 2015-2019, which were presented by the President of Kazakhstan on November 11, 2014. Therefore, the New Silk Road project could be considered as first attempt of the Kazakh government to systematize and streamline the infrastructural projects in the country. However, after China's announcement of the launching the Silk Road Economic Belt Initiative in 2013 it became clear that there is a strong necessity to improve the NSR's projects management.

The New Silk Road project aims to increase transit traffic through the territory of the country twofold by 2020 and tenfold by 2050.

Проект Новый Шелковый путь направлен в первую очередь на то, чтобы к 2020 г. увеличить транзитные перевозки через территорию страны в 2 раза, а к 2050 г. – в 10 раз.

2. Казахстанско-иранской коридор. Стремясь создать мультимодальную транспортную систему, которая обеспечила бы сообщение со странами Персидского залива, в декабре 2014 г. была введена в эксплуатацию железнодорожная линия Казахстан-Туркменистан-Иран, также известная как восточный маршрут в рамках трансконтинентального коридора Север-Юг. Маршрут берет свое начало на железнодорожной станции в Узени в Казахстане, проходит через Берекет и Этрек в Туркменистане и заканчивается в Горгане в иранской провинции Гулистан. В настоящее время, участвующие в проекте стороны достигли соглашения о создании с 15 октября 2015 г. единых ставок для контейнерных перевозок из Китая в Иран. Они также согласились использовать льготный тариф для перевозки зерна, черных металлов, алюминия и ферросплавов из Казахстана в Иран с последующим транзитом в порт Бандар-Аббас.

3. Транзитные воздушные маршруты Казахстана. Согласно корпорации Boeing, в ближайшие 20 лет совокупный среднегодовой темп роста грузовых авиаперевозок между Европой и Азией составит 6,6% и к 2029 г. объемы перевозок увеличатся до 11-12 млн тонн в год. Исходя из этого, Казахстан заинтересован в увеличении количества трансевразийских рейсы через свою территорию до 180000, что будет составлять порядка 30% от общего количества подобных рейсов, а

также в увеличении количества грузовых рейсов до 27000, что будет составлять порядка 15% от общего количества грузовых рейсов к 2020 г.

4. Расширение морского порта Актау в северном направлении. Для того, чтобы увеличить потенциал морского порта Актау, была разработана программа по его расширению в северном направлении, включающая строительство трех сухогрузных причалов, комплекса по обработке зерновых, а также соответствующей инфраструктуры. Стоимость проекта составила \$122 млн. Завершив строительные работы в соответствии с графиком северные терминалы морского порта Актау были введены в эксплуатацию в декабре 2015 г. В результате расширения международного порта Актау в северном направлении, его мощность по перевалке зерна увеличилась в четыре раза, а общая мощность по перевалке грузов достигла 19,5 млн тонн в год, увеличившись на 3 млн тонн.
5. Проект «Silk Wind». Стремясь наладить систему мультимодальных контейнерных перевозок между странами Европы, Кавказа и Азии, Казахстан, Грузия, Азербайджан и Турция смогли успешно запустить проект высокоскоростного контейнерного поезда «Silk Wind», который должен обеспечить перевозку грузов из Китая в страны Южной Европы по кратчайшему маршруту. В настоящее время стороны договорились трансформировать первоначальный проект,

The New Silk Road project could be considered as first attempt of the Kazakh government to systematize and streamline the infrastructural projects in the country.

Проект Новый Шелковый путь следует рассматривать как первую попытку правительства Казахстана систематизировать и классифицировать имеющиеся в стране инфраструктурные проекты.

расширив его до создания Транскаспийского международного транспортного маршрута. Третий по счету поезд, отправленный по Транскаспийскому международному транспортному маршруту из китайской провинции Ляньюньган, достиг Грузии в декабре 2015 г.

6. СЭЗ «Хоргос-Восточные ворота». Несмотря на создание в 2005 г. Международного центра приграничного сотрудничества «Хоргос», Казахстан и Китай приняли решение расширить трансграничную торговлю посредством создания специальной экономической зоны «Хоргос», предполагающей наличие «сухого порта», а также логистикой и промышленной зон. В настоящее время Казахстан завершил первую фазу строительства СЭЗ «Хоргос», которая завершилась 15 июня 2015 г. с вводом эксплуатацию мощностей «сухого порта».

Следует отметить, что большинство из вышеупомянутых проектов в последующем были включены в Государственную программу инфраструктурного развития Республики Казахстан на 2015-2019 «Нурлы жол», которая была анонсирована Президентом Казахстана 11 ноября 2014 г. Таким образом, проект «Новый Шелковый путь» можно рассматривать как первую попытку правительства Казахстана систематизировать и классифицировать имеющиеся в стране инфраструктурные проекты, тем самым упорядочив работу по их реализации, что стало особенно актуально ввиду инициативы Китая по созданию Экономического пояса Шелкового пути, озвученной в 2013 г.

RECENT DEVELOPMENTS IN THE RESTRUCTURING OF SAMRUK KAZYNA NATIONAL WEALTH FUND OF KAZAKHSTAN

Assoc. Prof. Hayal Ayca Simsek

SAMRUK
K A Z Y N A

<https://sk.kz/>

In the restructuring process in KazMunaiGas, together with the reduction of the number of subsidiaries, oil refineries and gas stations included in KazMunaiGas will be privatized by selling 51% of KazMunaiGas Processing and Marketing.

Samruk Kazyna National Wealth Fund is the most important joint stock company in Kazakhstan that owns either whole shares or part of the shares of main companies such as Kazakhstan Temir Zholy which is the national rail company, KazPost which is the postal service company, KazMunaiGas which is state oil and gas company, KazAtomProm which is state uranium company, Air Astana which is state airline company and many financial companies and groups. The Kazakhstan Government has decided to sell its public

shares in Samruk Kazyna National Wealth Fund and this company will be included in a restructuring process in 2016. The main reason for this structural change in policy is to increase economic efficiency in the fields that the company has been conducting several activities.

In the restructuring process, Samruk Kazyna National Wealth Fund has been planning to sell none-core assets and in this way, cut expenditures by 519 billion tenge (16.9

billion dollars). The company is also included in a large-scale privatization program. According to this program, major companies that are included in Samruk Kazyna National Wealth Fund will reduce the number of their subsidiaries. For example, KazMunaiGas is planning to reduce the number of its subsidiaries from 206 to 75 and Kazakhstan Temir Zholy will reduce its subsidiaries from 102 to 30. Also, KazAtomProm is planning to reduce its subsidiaries from 82 to 38 according to the privatization program which is implemented for major assets.

In the restructuring process in KazMunaiGas, together with the reduction of the number of subsidiaries, oil refineries and gas stations included in KazMunaiGas will be privatized by selling 51% of KazMunaiGas Processing and Marketing. Besides, The Chairman of Samruk Kazyna National Wealth Fund, Shukeev suggested the gas trade to be performed by different separate companies in order to calculate the expenses separately and not include

The restructuring process in Samruk Kazyna National Wealth Fund will help improving the working conditions in the company, reducing costs, increasing efficiency and bringing benefits and new opportunities to the company.

these expenses in transportation tariffs. He also suggested merging Locomotive and KazTemirTrans by selling all the freight transportation subsidiaries together with locomotive subsidiaries and 75% of its shares though keeping a block stake. However, it is suggested to keep 100% of key infrastructure and new logistics assets of Kazakhstan Temir Zholy. On the other hand, reducing the subsidiaries of KazAtomProm from 82 to 38 will be implemented and only the nuclear fuel projects and activities will be continued.

In conclusion, it should be noted that the restructuring process in Samruk Kazyna National Wealth Fund will help improving the working conditions in the company, reducing costs, increasing efficiency and bringing benefits and new opportunities to the company. In this sense, this process be useful to achieve economic efficiency in the whole economy and encourage the efforts to increase economic growth and development.

RUSYA VE TÜRKMENİSTAN-ÇİN İLİŞKİLERİ ÜZERİNE

Dr. Aidarbek Amirbek

4 Ocak 2016 tarihinde Rusya'nın RIA Novosti adlı basın kaynağı "Turkmengaz'ın" dağıttığı bilgilere isnaden "Gazprom eksport'un" Ocak ayından itibaren Türkmen doğalgazını satın almayı durdurduğu haberini dağıttı. Turkmengaz'ın basın bildirisinde "Gazprom eksport'un" böyle bir karar kabul etmesinin sebebini *uluslararası doğalgaz pazarındaki konjonktürün değişimi ile daha başka ekonomik ve finansal sorunlardan kaynaklandığı* şeklinde ifade edilmiştir. Ayrıca Turkmengaz'ın yetkilileri "Gazprom eksport" ile doğalgaz pazarında iki

ekonomik aktörü ilgilendiren konularda geniş görüşmeleri yapmaya hazır olduklarını ilettiler. Bilindiği gibi, 2008 yılındaki dünya ekonomik krizine kadar Rusya Türkmen doğalgazının temel alıcısı konumundaydı. Türkmenistan bu dönemde Rusya'ya yılına 50 milyar m.³ doğalgazı satıyordu. Krizle birlikte bu oran yılına 10 milyar m.³ kadar düşürülmüştür.

Geçtiğimiz on yıl içerisinde yapılan araştırmaların sonucunda Türkmenistan'da büyük miktarda doğalgaz rezervlerinin bulunduğu saptanmıştır

ve yıllara göre bu miktarın oranı arttırılarak gösterilmiştir. 2012 yılının Haziran ayındaki BP şirketinin raporuna göre Türkmenistan'da 24,3 trilyon m.³ kanıtlanmış doğalgaz rezervlerinin mevcut olduğu belirtilmiştir. Gaffney, Cline & Associates adlı İngiliz şirketi ise Türkmenistan'daki Güney Yolatan (Gal-kınış) yatağında 13,1 trilyon – 21,1 trilyon m.³ doğalgaz rezervlerinin bulunduğunu ve dolayısıyla bu yatağın İran'ın Güney Fars yataklarından sonra ikinci sırada olduğuna dikkat çekmiştir. Böylece Türkmenistan devleti dünya doğalgaz rezervleri bakımından Rusya, İran ve Katar'dan sonra dördüncü sırayı almaktadır.

2015 yılında Türkmenistan'dan Çin'e yapılan doğalgaz ihracatın toplam miktarı 55 milyar m.³, Rusya'ya ise 4 milyar m.³ oranında doğalgaz ihraç edilmiştir. Türkmenistan'ın Özbekistan ile Kazakistan üzerinden Çin'e ihraç edilen doğalgaz boru hattını devreye sokmasıyla birlikte, Rusya'nın Türkmen doğalgazının asıl ithalatçısı ve transit geçişin sağlandığı temel ülke konumu sarsılmaya başlamıştır. 1989 ile 1990 yıllarında her yıl 70 milyar m.³ doğalgazın ihraç edildiği ve 5000 km. uzunluğundaki "Orta Asya-Merkez" adı verilen boru hattı, günümüzde iki ülke açısından güncelliğini kaybetmiştir. Türkmenistan yetkilileri ise 2030 yılına kadar Çin'e yapılan doğalgaz ihracat oranını 230 milyar m.³ kadar yükseltme hedefi taşıdıklarını beyan etmişlerdir.

<http://www.trend.az/casia/turkmenistan/2311403.html>

Türkmenistan devleti dünya doğalgaz rezervleri bakımından Rusya, İran ve Katar'dan sonra dördüncü sırayı almaktadır.

Rusya Türkmenistan'dan ithal ettiği doğalgazı Ukrayna'ya ve bu ülke üzerinden Avrupa'ya ihraç ediyordu.

Dolayısıyla Rusya'nın Türkmenistan devletinden temin ettiği doğalgaz alımının devam etmesi doğrudan Rusya-Ukrayna ve Rusya-Avrupa ülkeleri ilişkilerine bağımlıydı. Diğer taraftan "Orta Asya-Merkez" boru hattı çok eskimişti ve bu boru hattı kapasitesinin sadece yarısı kullanılabilir durumdadır. Rusya günümüze kadar "Orta Asya-Merkez" boru

hattını restore etmek için finansal kaynak ayırmamıştır, çünkü "Gazprom" şirketi boru hattı üzerinden fazla doğalgaz alma hedefi taşımadığını duyurmuştur. Günümüzde Rusya-Ukrayna ilişkilerinin krize girmesi ve Avrupa'da Rusya doğalgazına olan talebin azalması ile doğalgaz fiyatına dönük Türkmen-Rus anlaşmazlığın yaşanması ve ekonomik açıdan Rusya'nın ciddi sıkıntılar yaşaması sonucunda ülke yetkilileri Türkmen doğalgazın alımını şimdilik durdurmuşlardır. Ancak uluslararası konjonktürün ve Rusya'nın ekonomik durumunun gelişimine bağlı olarak Rus-Türkmen doğalgaz alımı müzakereleri yeniden canlanabilir.

Türkmenistan'ın Çin devletine yaptığı doğalgaz ihracatı ise sürekli artmaktadır. 2009 yılında devreye

sokulan "Türkmenistan-Çin" boru hattının ikincisi 2012'de yapıldı. Ayrıca 31 Mayıs 2014 yılında "Türkmenistan-Çin" boru hattının üçüncüsü hayata geçirildi ve aynı yıl Tacikistan ile Kırgızistan üzerinden Çin'e ulaşacak ek bir boru hattı döşenmesi anlaşmaları imzalandı. Türkmenistan-Çin görüşmelerinin neticesinde önümüzdeki yıllarda boru hattından 65 milyar m.³ doğalgaz ihraç edilmesi konusunda anlaşmışlardır. Doğalgaz ihracı alanında Türkmen-Çin işbirliğinin gelişimi birkaç nedene dayanmaktadır: 1) Çin tarafı boru hattın inşasına yönelik teknik ve finansal sorunların büyük kısmını kendi üzerine almıştır, özellikle kredilerin sağlanması, teknik teçhizatların ve işçilerin ulaştırılması konusundaki maliyetlere yüklenmiştir; 2) Bunun karşılığında Türkmenistan tarafı yüksek fiyatı içermeyen anlaşmalara olumlu bakmıştır ve 1000 m.³ 192 dolara satmaya razı olmuştur; 3) Çin aynen Rusya gibi, Türkmenistan'ın Hazar denizi üzerinden doğalgazı ihraç etmesine karşı çıkmaktadır. Çünkü Avrupa'da Türkmen doğalgazına daha fazla fiyat ödemeleri söz konusu olabilir ki, Çin böylece ülke enerji kaynaklarındaki payından ayrılabilme tehdidini taşıyabilir. Bundan dolayı Çin Türkmenistan'a finansal kaynak açısından olanaklar sağlayarak, Türkmenistan'ın yönünü batıdan uzak tutarak, doğuya daha fazla kenetlemeye çalışmaktadır.

Bununla birlikte doğalgaz alanında Çin-Türkmenistan ilişkilerinin gelişimi bazı riskleri de beraberinde getirmektedir. İlk olarak Türkmenistan'ın Çin'e olan bağımlılığı artmaktadır ve Çin dünya pazarlarında doğalgaz fiyatları istikrarsızlıkla

Çin şu anda Türkmenistan'ın bütün ekonomik projelerinde yer almaktadır, ancak bu projeler daha çok Çin'in çıkarları ile gelişimine cevap vermektedir.

yüz yüze geldiğinde Türkmen çıkarlarını göz ardı eden bazı teklifleri önerebilir. Diğer taraftan önümüzdeki dönemlerde (orta vadede) Türkmen doğalgaz oranında ihracatı arttırma isteğine paralel olarak, Çin kendi istekleri dışındaki miktarı ve boru hatları bağlantılarının yetersizliğinden dolayı fazlasını almama tavrını ortaya koyabilir. Aynı zamanda Çin açısından ülkesindeki çok uzak bölgelere doğalgaz taşınmasının sağlanmasının maliyeti yüksek olacaktır. Günümüzde bile bazı Çin şirketleri ithal edilen doğalgazın 1000 m.³'den 130 dolar kayba uğradıklarını vurgulamaktadırlar. Çin hükümeti ise ithal edilen doğalgaz fiyatının ülke içindeki fiyatlarına kıyasla yükseldiği durumlarda KDV'nin ödenmesini 10 yıla kadar uzatarak ithalatçılara kolaylıklar sağlamaktadır. Bundan dolayı Türkmenistan bir taraftan ihraç konusunda sadece Çin'e bağımlı kalmama ve gelecekte olabilecek olası olumsuzluklara hazır olmak için doğalgaz ihraç boru hatlarını çeşitlendirmeye çalışabilir. Bu doğrultuda TAPI boru hattının kısa dönemde devreye sokulması stratejisi ön plana çıkabilir.

Günümüzdeki durumundan hareketle diyebiliriz ki, Türkmenistan'ın dış politikasında Rusya ve Avrupa'nın önceliği ikinci sıraya düşmüştür ve doğal olarak Çin vektörü ilk sırada yer almaktadır. Çin şu anda Türkmenistan'ın bütün ekonomik projelerinde yer almaktadır, ancak bu projeler daha çok Çin'in çıkarları ile gelişimine cevap vermektedir. Böyle bir gidişat Türkmenistan ekonomisinin önemli stratejik konumundaki alanların kaybına ve Çin'in kontrolüne yol açabilir ki, zamanla Türkmenistan'ın Çin'e bağımlılığını arttırabilir ve dış politikadaki tarafsızlığını ortadan kaldıracaktır.

CONNECTING TO THE ELECTRIC POWER SYSTEM WILL TAKE THREE STEPS

Dr. Farkhod Aminjonov

<http://www.uzdaily.com/>

Simplification of an access to the electricity will improve Uzbekistan's position in the International Business Ratings.

Starting from January 1, 2016 Uzbekistan is implementing new procedure for business entities to get connected to the electric power networks. The new procedure basically implies that instead of seven steps of connecting to electricity, which entrepreneurs wishing to open own businesses had to undergo, they can

now do it in just three steps. Simplification of an access to the electricity will improve Uzbekistan's position in the International Business Ratings. According to the World Bank's rating of "Doing Business 2016" Uzbekistan is taking 112th place out of 189 for the index "Access to Electricity."

According to the World Bank's report Uzbek businessmen had to go through a complicated procedure: (a) assessing technical conditions; (b) designing detailed project of electricity supplies; (c) installation of the electric meters; (d) obtaining permission for the ground work; (e) permission to exploit the system, given by the "Uzgosenergonadzor"; (f) collecting documents from the electric power supply agencies; and, (g) signing an agreement on electric power supplies. Based on the new procedure entrepreneurs now have to provide (a) a detailed project of electricity supplies, (b) obtain two documents from the electric power supply agencies and (c) sign an agreement on electric power supply. Within the framework of this new procedure what entrepreneur has to do is to drop by the so-called "one-window" submitting all required documents.

Uzbek entrepreneurs can get their businesses connected to the power supplies easier, but will most likely have trouble with numerous agencies monitoring electric power consumption later.

While this procedure is an extremely convenient and fast way of getting one's business connected to the electric power supply, it is just one part of a chain of stable and reliable electricity supplies for the businesses. The procedure for obtaining permission for the electricity supplies has been simplified. However, the news reporting the three steps initiative did not mention any simplification for further control over the stability of electricity supplies. Uzbek entrepreneurs can get their businesses connected to the power supplies easier, but will most likely have trouble with numerous agencies monitoring electric power consumption later. Besides in an environment of high level of corruption in the energy sector even collecting documents will remain a burdensome for the new entrepreneurs to run their businesses.

THE THIRD MEETING OF TRANSPORT MINISTERS OF THE CASPIAN REGION

Lidiya Parkhomchik

On December 23, 2015, the transport ministers of the Caspian region held the 3rd meeting in Tehran. Two earlier meetings were held in Baku and Astrakhan respectively. During the 3rd meeting the sides emphasized on combined transportation, security, improvement of infrastructures and visa facilitation. The heads of ministries stated that despite serious efforts by the countries, commercial and economic cooperation and infrastructure in the region have not developed sufficiently.

In order to improve transportation cooperation Iranian Minister of Roads and Urban Development, Abbas Akhoundi, proposed the establishment of joint fund modifying transit and customs tariffs and removal of physical and non-physical obstacles in the way of boosting cooperation among the Caspian states. Moreover, Russian Minister of Transport, Maxim Sokolov, suggested to consider establishing the new transport security system in the region, which would include the rapid reaction system, supported by satellite facilities. There-

Practice shows that there is a lack of political will to modernize the transport infrastructure of the regional countries and to modify the logistics facilities.

<http://en.trend.az/business/economy/2473282.html>

fore, it is obvious that the high-ranked representatives of Azerbaijan, Iran, Russia, Kazakhstan and Turkmenistan officially convened to expand the cooperation in all fields of transport and to synchronize the tariff policies among Caspian Sea littoral states. However, practice shows that there is a lack of political will to modernize the transport infrastructure of the regional countries and to modify the logistics facilities.

For instance, the aforementioned meeting was held under conditions of high loading of Baku and Aktau sea ports. Due to Russia's ban on Turkish goods import there is a massive accumulation of heavy trucks arrived at the ferry terminals on the Caspian Sea shores during last few days. The maritime administrations of sea ports are trying to take prompt measures to ensure cargo transshipment, however, there is still a little progress in reduction of delays during loading

“

Due to Russia's ban on Turkish goods import there is a massive accumulation of heavy trucks arrived at the ferry terminals on the Caspian Sea shores during last few days.

”

and unloading. For instance, Aktau sea port has only one ferry terminal, unlike the Baku port, which has two of them. Moreover, operating at full capacity, using all technical and logistical capabilities Caspian Sea ports face difficulties with acceleration of promotion of Turkish goods, and procedures for the registration of documents. However, during the ministerial meeting the parties did not touch upon the issue of the Turkish cargo transshipment focusing mostly on development railway transportation, especially, the Qazvin-Rasht-Astara-Moscow corridor.

Under these circumstances, only in case of creating an integrated approach to the development of transport and transit communications the Caspian littoral states could further improve the security of all modes of transportation and increase efficiency of the transit transport systems by linking them to international markets.

TÜRKİYE RUSYA'NIN UYGULADIĞI AMBARGOLARI DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜNE ŞİKAYET ETMEYE HAZIRLANIYOR

Cengizhan Canaltay

Rusya'nın uyguladığı ambargo en çok tarım sektörünü etkilemekte olup, başta Antalya bölgesi olmak üzere domates üreticilerini etkilemektedir.

<http://www.milliyet.com.tr>

1 Ocak 2016 tarihinden itibaren Rusya genişletilmiş ambargo uygulamalarını devreye sokmuştur. Çeşitli meyve ve sebze ürünlerinin Rusya'ya girişinin yasaklanmasına ek olarak ambargo kapsamına inşaat, turizm, otelcilik ve devlet ihalelerine girme hakkı konularında bir takım yasaklamaları dahil edilmiştir.

Ayrıntılı olarak, Türk firmalarının Rusya'da bina inşa etmeleri, mimarlık yada tasarım faaliyetlerinde bulunmalarını yasaklamıştır. Bunun yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının

Rusya'da seyahat ve otelcilik sektörlerinde çalışmalarını, Rusya'ya vizesiz girişlerini ve Rus firmalarının Türk işçi almalarını yasaklamıştır. Ayrıca, Türk firmalarının devlet ve belediye ihalelerine girme hakkı ile beraber ormancılık ve kerestecilik sektörlerinde de faaliyetlerini yasaklamıştır. Ek olarak Rus hükümeti yasaklar kapsamında muaf tutulacak 53 firmalık bir liste hazırlayıp ilan etmiştir.

Rusya'nın uyguladığı ambargo en çok tarım sektörünü etkilemekte olup başta Antalya

бölgesi olmak üzere domates üreticilerini etkilemektedir. Ayrıca, Antalya bölgesinin Rus turistlerin Türkiye'de tatil yapma yasağı ile tarım ve turizm sektörü bu yıl ciddi bir şekilde etkilenecektir. Rusya ve Türkiye arasındaki gerginlik Rusya'da faaliyet gösteren Türk firmaları üzerindeki baskıyı da artırmaktadır. Ekonomi Bakanısayın Mustafa Elitaş gerginlik sonrası kurulan Rus masasına bildirilen şikayetler arasında ana sıkıntının Rusya'nın küçük şehirlerinde Türk şirketlerinin hisselerini Rus ortaklarına bırakmaları için baskı yapıldığı iddası olduğunu belirtmiştir.

Ekonomi Bakanı sayın Mustafa Elitaş Rusya'nın uyguladığı ambargo nun uluslararası ticaret kanunlarına uymadığını ve Rusya'yı Dünya Ticaret Örgütüne (DTÖ) şikayet etmek için gerekli çalışmaların yapıldığını belirtmekle beraber Rus masasınagelen şikayetler ile ilgili deliller toplandığını ve hak zayıfına uğrayanların haklarının aranacağını ifade etmiştir. Türkiye yukarıda belirtilen nedenlerden ötürü ve ürünlerinin gümrüklerde gereğinden

Rusya'nın bu hamleleri iç politikada milliyetçileri memnun ederken, yabancı yatırımcıların gözünde kendi yatırım güvenilirliliği profilini zedelemektedir.

uzun süre bekleterek zarar görmesine neden olduğu gerekçesiyle Rusya'yı DTÖ'ye şikayet edebilir.

Rusya'nın bu hamleleri iç politika da milliyetçileri memnun ederken yabancı yatırımcıların gözünde kendi yatırım güvenilirliliği profilini zedelemektedir. Bu hamleler ilerle Rusya'ya yatırım yapmayı düşünen yabancı yatırımcılar için olumsuz bir örnek oluşturması nedeniyle kendi ekonomisini negatif yönde etkilemesi muhtemeldir. Rusya'nın uluslararası arenada anlaşmazlık yaşadığı ülkelerle sorunlarının çözümünde havuç veya sopa stratejilerinden genellikle sopayı tercih etmekte olduğu görülmektedir. Buülkelere ekonomik ambargolar ile ceza vermeye çalışırken kendi ekonomisinde ciddi şekilde zarara uğratmaktadır. Bu izlenen politika petrol fiyatlarının düştüğü, Avrupa Birliği'nin Rusya'ya ambargo uyguladığı bir dönemde akla yatkın mantıklı bir politika olmadığı açıkça ortadır.

РЕСЕЙДІҢ ГАЗҒА ҚАТЫСТЫ ШЕШІМДЕРІ ЖӘНЕ АЙМАҚТЫҚ ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ НАРЫҚТАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР

Dinara Taldıbayeva

Түрікместан 2008 жылы бастау алған газ дағдарысынан кейін Қытай, Еуропа елдерімен, Үндістан, Пәкістанмен қол жеткізген келіссөздер нәтижесінде өз газын сататын нарық көздерін біршама реттеді.

Түрікменстанның «Түрікменгаз» мемлекеттік концерні баспасөз қызметі Ресейдің «Газпром» компаниясы 2016 жылдың қаңтарынан бастап Түрікменстаннан газ сатып алуды толығымен тоқтатыны туралы мәлімдеді. Мәлімдемеде Газпромның мұндай шешімге баруына халықаралық газ нарығындағы өзгерістер мен «Газпромның» өзінде туындаған экономикалық және қаржылай

<http://cont.ws/post/56939>

қиындықтар әсер еткені айтылған. Сондай-ақ, Түрікменстан өз тарапынан «Газпроммен» екіжақты келіссөздер жүргізуге дайын екендігін да атап өткен. 2015 жыл Ресей мен Түрікменстан арасында газға байланысты келіспеушіліктердің шиеленісе түсуімен есте қалды. 2015 жылдың басында Түрікменстан Ресейге импорттаған газдары үшін «Газпромды» қажетті төлемдерді төлей алмады, төлеуге қабілетсіз компания деп айыптаған болатын. Ресей болса газ келісім-шарты бойынша бағалардың қайта қаралуын талап етіп Стокгольм арбитражына шағым түсірген болатын. Ал 2015 жылдың соңында Ресей Өзбекстаннан сатып алатын газ көлемін 2016 жылдың қаңтарынан бастап арттыратыны жөнінде мәлімдеген болатын.

Жалпы 2008 жылға дейін Түрікменстан газын ең көп көлемде сатып алатын мемлекеттердің басында келген Ресей, екі ел арасында газдың бағасына қатысты туындаған келіспеушіліктер нәтижесінде Түрікменстаннан газ импортын жылына 4 миллиард кубометрге дейін төмендетіп жібергенін ескерсек, осы күнге дейін түрікмен газына балама жолдарды іздестіріп

келгенін байқауға болады. Украина мен Ресей арасында орын алған газ дағдарысы да Ресей үшін балама жолдар мен шешімдер іздеуіне итермеледі. Ресейдің Өзбекстанға қатысты бұл шешімі, энергетикалық нарықта ғана емес, сонымен қатар аймақтағы саяси ойындарға да Өзбекстанның белсенді қатысуына жол ашып беруге талпынысы деп ұғуға болады. Түрікменстан болса 2008 жылы бастау алған газ дағдарысынан кейін Қытай, Еуропа елдерімен, Үндістан, Пәкістанмен қол жеткізген келіссөздер нәтижесінде өз газын сататын нарық көздерін біршама реттеп алғандықтан, «Газпромның» бұл шешімі Түрікменстан үшін айтарлықтай соққы бола қоймас. Ал Өзбекстанның табиғи ресурстар қоры Ресейдің талабына қаншалықты жауап бере алатыны және баға жөніндегі келісімдер екі елдің ортақ мүддесіне сай шешімін таба ала ма деген сұрақ болашақтың әзірге еншісіне қалып отыр. Себебі Өзбекстан шешім қабылдау процесінде басқа Орта Азия республикаларына қарағанда Ресейдің ықпалына көне қоймайтын тәуелсіз ел ретінде өз имиджін біршама қалыптастырып үлгерген болатын.

INDIA'S MEMBERSHIP TO THE SHANGHAI COOPERATION ORGANIZATION

Assoc. Prof. Hayal Ayca Simsek

Politically, India will benefit from the security policies of the SCO but on the other hand, regarding India's experience in counter-terrorism policies, this process may also help the members of the SCO to develop new strategies to counter terrorism strategies.

<http://orientalreview.org/>

Shanghai Cooperation Organization (SCO) started the procedure for India to be accepted as a member to the SCO in the Ufa Summit which was held in 10 July 2015. The organization was actually founded by a group of region countries China, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Russia and Tajikistan in 1996 in the name of the Shanghai Five with the signing of the *Treaty on Deepening Military Trust in Border Regions* in Shanghai by the Presidents of Kazakhstan, China, Kyrgyzstan, Russia and Tajikistan. One year later in 1997, these countries signed the *Treaty on Reduction of Military Forces in Border Regions* in Moscow. Annual Summits of the Shanghai Five were held in Kazakhstan (1998),

Kyrgyzstan (1999 and in Tajikistan (2000). At the Summit held in Tajikistan, the members of the Shanghai Five came to an agreement to oppose intervention in other countries' internal affairs on the pretexts of 'humanitarianism' and 'protecting human rights;' and support the efforts of one another in safeguarding the five countries' national independence, sovereignty, territorial integrity, and social stability.

At the annual Summit held in Shanghai in 2001, five members of the organization first admitted Uzbekistan in the organization, transforming it into the Shanghai Six. With the aim of transforming the Organization to a higher

level of cooperation, six presidents signed the *Declaration of Shanghai Cooperation Organisation (SCO)* in June 2001. In June 2002, the SCO members held a meeting in Russia where the organisation's purposes, principles, structures and form of operation were determined and where the organization was established in international law. In July 2005, the representatives of India, Iran, Mongolia and Pakistan attended the annual Summit held in Kazakhstan for the first time.

The main purpose of the establishment of the organization was to form a security region for the member countries and try to act collectively against the terrorist activities. However, the purpose of the establishment has been, in a broader sense, extended and the economic perspectives (both the economic relations among the countries and economic integration possibilities) have started to gain greater importance. Actually main purposes of establishment can be regarded as cooperation on security, cooperation on economic and cultural issues and military activities.

As the importance of the economic aspect of the SCO has gained importance, this organization has attracted more attention than before. Especially led by China's initiative, various aspects of the organization (not only the military and security aspects but also the economic aspects mostly related to the economic relations and social aspects) have started to become prominent. In these circumstances, India also has been volunteered to be a member of the SCO.

Actually, the benefits for India to be a member of the organization can vary in various aspects. Not only in political sense but also in military, security and economic sense, India is expected to involve in the process led by the SCO in the region. In political sense, it is im-

India's full membership to the SCO can geopolitically highlight avenues for greater cooperation between India and China and may have effects on the policies to provide security in the Central Asian region and also the trade relations between India and the SCO countries can be affected especially after the 2008 global crisis.

portant for India that the high ranked officials of the country could have chance to enter the meetings with the Prime Ministers and the other Ministers of the member countries annually. Politically, India will benefit from the security policies of the SCO but on the other hand, regarding India's experience in counter-terrorism policies, this process may also help the members of the SCO to develop new strategies to counter terrorism strategies.

Besides, India will have a geopolitical benefit by entering the SCO. As India will have closer relations with China by supporting the multilateral security entity outside the United Nations that China created, this policy may also help India to feel more secure against the terrorist attacks in the region. Also the geopolitical benefit may help India to determine its policies in Central Asia where India's growing interest has becoming apparent.

On the other hand, the social aspects of India's involvement to the SCO has been gaining importance regarding both sides. India's soft power is actually important in this respect. Social influences such as Bollywood movies have been attracting huge attention in Central Asia much more than the other countries. But economic influences have not been as effective as the social influences. Most Indian companies could not have chance to enter into regional projects (both bilateral and multilateral) in the last years. However, by developing the Chahabar Port in Iran, an alternative route for Indian products from Central Asia was found recently.

India also may have benefits in military aspects after becoming a full member of the SCO. Recently, when the Ayni Air Force Base was reconstructed in Tajikistan, India financed the reconstruction which actually led to a dispute between Pakistan and India. In this

sense, India also regards the Central Asian region as a strategic base against Pakistan about the border dispute between India and Pakistan.

More importantly, Central Asia's energy resources have always been as of great interest for India. Being a full membership to the SCO, India will have the opportunity to find access to the energy resources in Central Asia. After becoming an observer country in the SCO in 2005, India's application for full membership to the organization may also enhance both the economic relations and connectivity and co-operation in energy sector which can increase trade relations between the parties. Besides, India's membership may help the region countries to improve transportation facilities and communication networks in the region by creating a vast network of physical and digital connectivity that extends from the northern

sides to southern sides of Asia. In this sense, the International North South Transportation Corridor will be a significant facility to help the region countries to cooperate in transportation and communication in the region.

In conclusion, India's full membership to the SCO can have various effects on the member countries in different aspects. For instance, geopolitically, India's full membership to the SCO can highlight avenues for greater cooperation between India and China in areas such as terrorism. Besides, this membership may have effects on the policies to provide security in the Central Asian region. Economically, the trade relations between India and the SCO countries can be affected especially after the effects of the 2008 global crisis were felt deeply by the region countries.

TURKMENISTAN PERMANENT NEUTRALITY STATUS: OUTCOMES OF THE CONFERENCE

Dr. Erkin Baydarov

One of the major political event of the year, which relates to the entire Eurasian landscape, took place in Ashgabat, Turkmenistan on December 12, 2015. The International conference «Neutrality of Turkmenistan: Strategy of peace, security and sustainable development» was devoted to the 20th anniversary of the recognition by the international community of the legal status of permanent neutrality of Turkmenistan in accordance with the United Nations General Assembly Resolution. The representatives of high-ranking authoritative international organizations and structures, heads of ministries and departments of the country have attended the conference. At the modern

political discourse, the concept of neutrality is connected to the sovereignty of individual state, non-interference in any arm conflicts, non-use of force and non-participation in military blocs and alliances. On December 12, 1995, UN General Assembly unanimously adopted a 50/80 special resolution recognizing and supporting permanent neutrality status of Turkmenistan with the hope that "the status of permanent neutrality of Turkmenistan will contribute to peace and security in the region."

This year on June 3rd, Turkmenistan has adopted another important historical document of at the 69th session of the UN General Assembly, a resolution titled

as "Permanent Neutrality of Turkmenistan", declaring year of 2015 as the «The Year of Neutrality and Peace» by the decree of the Council of Elders of Turkmenistan. During the conference, the President of Turkmenistan Gurbanguly Berdimuhamedov has presented a new book "Neutral Turkmenistan" devoted to the 20th anniversary of the Permanent Neutrality. The book contains historic chronology of Turkmen neutrality, and its importance as the international legal status. The book also includes historical texts of important documents related to the adoption of status of neutrality, at the international and national level.

In addition, Gurbanguly Berdimuhamedov has indicated the role Turkmen neutrality as an important feature for provision of a regional security, sustainable development, and progress of the

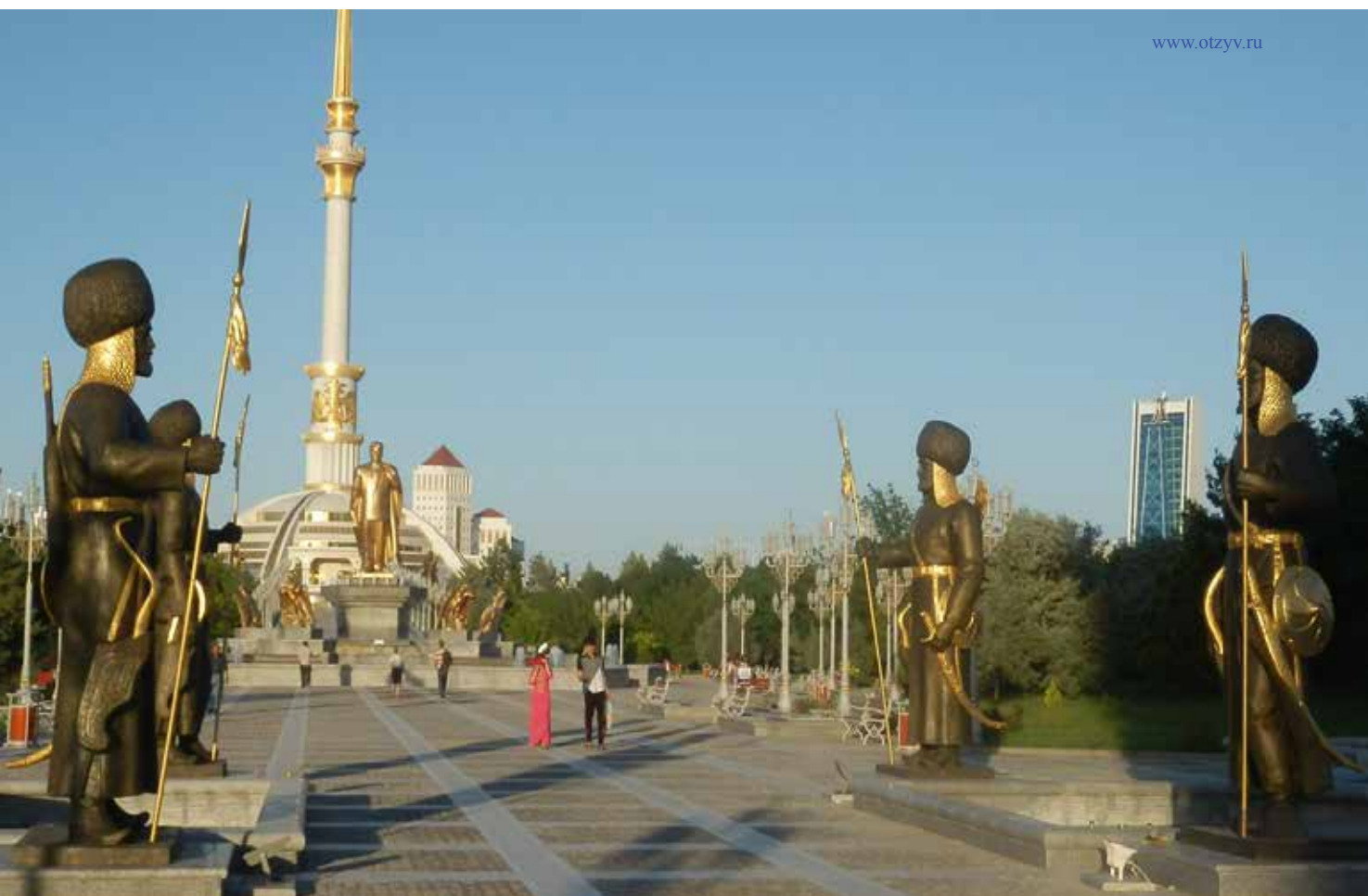
“

Gurbanguly Berdimuhamedov has indicated the role Turkmen neutrality as an important feature for provision of a regional security, sustainable development, and progress of the country and welfare of the whole region.

”

country and welfare of the whole region. Turkmen neutrality model contributes to further process of international integration arising from the strategy of turning Central Asia into the centers of economic power. He stated that Turkmenistan stands with a position to fight against international terrorism, extremism, drug trafficking and proposed an establishment of an International committee to study problems of neutrality in the fields of law and international relations.

Moreover, during the conference Turkmen President met with the leaders of Uzbekistan, Tajikistan, Kyrgyzstan and Turkey. The key meeting was with the Turkish President Recep Erdogan, where Turkey proclaimed its stand on fully supporting all international initiatives of Turkmen Government that can positively influence the region.

Leaders had also discussed trade and economic relationship with further cooperation in the energy, transport and communications sectors. At the end of the conference on 20th anniversary of Turkmen Neutrality, Mr. Berdimuhamedov stressed the importance of TAPI gas pipeline that would transport Caspian Sea natural gas from Turkmenistan through Afghanistan to Pakistan and India, and invited Turkish partners to be a part of a project. Another very productive meeting was with the President of Uzbekistan Islam Karimov, where he expressed his support of Turkmen international initiatives and aspiration to be a part of another important project of establishment of an international "Uzbekistan-Turkmenistan-Iran-Oman" transit-transport corridor. What is more, Kyrgyz President had a meeting with Turkmen President where they have discussed prospects of expansion of bilateral relationship. Afghan President Ashraf Ghani, Pakistan Prime Minister Nawaz Sharif and Indian Vice President Mohammad Hamid Ansari had also attended the conference and

The key meeting was with the Turkish President Recep Erdogan, where Turkey proclaimed its stand on fully supporting all international initiatives of Turkmen Government that can positively influence the region.

expressed their support of Turkmen permanent neutrality status and forwardness in construction of the TAPI gas pipeline project.

Overall, the conference that was held in Ashgabat represented a growth of peacekeeping potential in Central Asia over the last twenty years, except for Tajik Civil war and two revolutions in Kyrgyzstan. However, today economic crisis is accompanied by the coming threat from ISIS. The major question here is, if Turkmenistan can stand by "Permanent Neutrality Status" in the upcoming political instability.

It was also noticeable the President of Kazakhstan, considered as the regional leaders has not attended the conference. The question here is why Mr. Nazarbayev had missed such an important meeting of the Central Asian leaders.

Still, Turkmenistan and its Permanent Neutrality plays a vital role in the development of peaceful, friendly relationship and among the countries of the Central Asia and the whole world.

KAZAKISTAN: EKONOMİK KRİZİN DERİNLEŞTİĞİ DÖNEMDE ERKEN PARLAMENTO SEÇİMLERİNE GİDİLMESİ

Dr. Aidarbek Amirbek

13 Ocak 2016 tarihinde Kazakistan Parlamentosu'nun alt kanadı Meclis'in beşinci dönem 107 milletvekilleri Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'e parlamentonun erkenden fesih edilmesini ve yeni seçim kararının alınması inisiyatifi ile ilettiler. İnisiyatifi

"Kazakistan Komünist Halk Partisi'nin" Meclis fraksiyonu Başkanı Vladislav Kosarev okuyarak, parlamentodaki diğer iki fraksiyon (Nur Otan ve Ak Jol Partileri) Başkanları'nın inisiyatifi desteklediklerini vurguladı. Milletvekilleri inisiyatifinin temel gerekçesi olarak ise

<http://tengrinews.kz/>

Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in reformlarını pratikte hayata geçirmek ve ülkeyi modernleştirmek için milletin güvenini almış yeni bir Meclis'in etkili görev yapabileceği inancı ileri sürülmüştür. Aynı zamanda Milletvekilleri Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in reformlarını yerel düzeyde aynı anda uygulanmasını sağlamak amacıyla parlamento alt kanadı milletvekilleri seçimleri ile birlikte yerel meclis (Maslikhat) seçimlerinin birlikte yapılmasını önerdiler.

20 Ocak 2016 tarihinde Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev parlamento alt kanadı Meclis milletvekilleri seçimlerine yönelik toplantı yapmıştır. Toplantıya Başbakan Karim Masimov, Devlet Sekreteri Gulşara Abdikalikova, Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı Nurlan Nigmatulin, Anayasa Kurulu Başkanı İgor Rogov, Cumhuriyet Başsavcısı Askhat

Dayılbayev ve Hükümet'in kabine üyeleri katılmışlardır. Toplantıda Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev şunları söyledi: *"Biz bağımsız ülke olarak çeyrek yüzyılı kapsayan dönemde yolumuzu layık olarak geçtik. Biz dünya devletleri tarafından saygı gösterilen, büyük başarıları elde etmiş ve halk birliği güçlü devlete dönüştük. Ben Milletvekillerin inisiyatifini Kazakistan'ın kaderine vatansever sorumlulukla yaklaşılacak bir davranış olarak algılamaktayım. Meclis ile Maslikhat seçimlerinin aynı anda yapılması, zamanı ve finansal kaynakları tasarruf etmeyi sağlayacaktır. Bundan dolayı Milletvekillerine devletin çıkarlarına duydukları ilgiden ve büyük tarihsel sorumluluğu gösterdikleri için minnettarlığımı iletmek isterim. Yasama organı Meclis'in yenilenmesi – ülke ve halkın çıkarıdır. Siyasi partiler bilgili, ahlâklı, ülke çıkarlarına sadık ve gündemdeki sorunları*

iyi anlayan adayları sunmalıdır. Bugün ben, Parlamento'nun alt kanadı Meclis'in beşinci dönem milletvekilleri görevlerini sonlandıran kararnameyi imzaladım. Erken parlamento seçimlerinin süresini 20 Mart 2016 tarihi olarak belirledim".

1. Seçim Öncesi Siyasi Manzara:

Günümüzde ülkede 6 siyasi parti mevcuttur.¹ Bunlar sırasıyla aşağıdaki gibidir:

- "Nur Otan Partisi" –Başkan'ı Sayın Nursultan Nazarbayev
- "Ak Jol Kazakistan Demokratik Partisi" – Azat Peruşev
- "Kazakistan Komünist Halk Partisi"–Merkezi Komite Sekreterleri Aikın Konırov, Dmitri Liyogki
- "Birlik Partisi" - Başkan'ı Serik Sultangali
- "Aul Ulusal Yurtsever Partisi" - Başkan'ı Ali Bektayev
- "Genel Ulusal Sosyal Demokrat Partisi" - Başkan'ı Jarmahan Tuyakbay

Meclis'in beşinci dönem 107 milletvekilleri 2012 yılının Ocak ayında belirlenmiştir. O dönemdeki seçimlere 7 siyasi parti katılmıştır ve yüzde 7 barajını üç parti geçebilmiştir: Nur Otan Partisi (%80,99), Ak Jol Kazakistan Demokratik Partisi (%7,47) ve Kazakistan Komünist Halk Partisi (%7,19). Bunun sonucunda parlamentonun alt kanadında partilerin milletvekili dağılımı şöyle olmuştur: Nur Otan Partisi 83, Ak Jol Kazakistan

¹ Meclis'in beşinci dönem milletvekillerinin seçimine (2012 yılına) kadar Adalet Bakanlığı'nda 9 siyasi partinin kaydı mevcuttu. Siyasi alanda partilerin 6'ya kadar azaltılması, aslında ülke yöneticilerinin siyasi iradelerinin bir göstergesidir. Çünkü ülkede siyasi partilerin kapatılması, birleştirilmesi ya da açılması alttan (sivil katmandan) gelen bir inisiyatif değil, daha çok üstten (iktidardan) gelen direktifler çerçevesinde uygulanmaktadır. Bu durum ülke yöneticileri tarafından daha çok istikrara öncelik verilmesi ile açıklanmaktadır.

Milletvekilleri inisiyatifinin temel gerekçesi olarak Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in reformlarını pratikte hayata geçirmek ve ülkeyi modernleştirmek için milletin güvenini almış yeni bir Meclis'in etkili görev yapabileceği inancı ileri sürülmüştür.

Demokratik Partisi 8, Kazakistan Komünist Halk Partisi 7. Kazakistan Halklar Asamblesi'nden 9 milletvekili seçilmiştir.Meclis'in dördüncü dönem milletvekillerinin 43'ü beşinci dönemde tekrar milletvekilleri olarak seçilmişlerdir.²

Diğer taraftan, Meclis'in beşinci dönem milletvekilleri seçiminden sonra ülke siyasi partileri açısından hareketli bir dönem geçmiştir. Bu doğrultuda bazı partiler birleşmiş, bazıları ise kapatılmıştır. Örneğin 2013 yılının Nisan ayında "Adilet" (Adalet) ve "Ruhaniyat" (Maneviyat) partileri birleşerek, "Birlik" partisi adı altında yeniden kurulmuştur. 2015 yılının Ağustos ayında ise "Kazakistan Komünist Partisi" kapatılmıştır. Ayrıca 2015 yılının Eylül ayında "Kazakistan Yurtseverler Partisi" ile "Aul" (Köy) Kazakistan Sosyal Demokrat Partisi birleşerek, "Aul" Ulusal Yurtsever Partisi olarak yeniden kurulmuştur. Bu durumda 2016 yılında yapılacak Meclis'in altıncı dönem milletvekilleri seçimlerine 6 siyasi parti (Merkezi Seçim Komitesi'ne kaydını yaptırmak kaydıyla) katılabilecektir. Daha önceki seçimlere kıyasla 2016 milletvekilleri seçimlerine katılan partilerin sayısı daha azdır. Çünkü günümüze kadar yapılan milletvekilleri seçimlerine en azından 7 siyasi parti katılmıştı.

2. Ülkedeki Ekonomik Durum ve Yakın Çevredeki Genel Vaziyet:

Kazakistan yöneticilerini erken

² Kazakistan Cumhuriyetinin Anayasasına göre Kazakistan Parlamentosunun alt kanadı olan "Meclis'e" bir kişinin parti adından milletvekili olarak seçilebilmesi için, yapılan seçimlerde aday olduğu partinin seçmenlerinin en az %7 oyunu alması gerekir. Meclis kanadının üye sayısı 107'dir. Onların 98'i belli bir parti adayı olarak milletvekilleri şeklinde seçilirler. Kalan 9 milletvekili ise "Kazakistan Halklar Asamblesi" tarafından seçilirler. Genel, doğrudan, eşit ve gizli seçimle seçilen alt kanat milletvekillerinin görevde kalma süresi 5 yıldır.Kazakistan Cumhuriyeti Anayasası'nın 51. maddesinin 3. fıkrasına göre Meclis'in feshedilmesi durumunda iki ay içerisinde seçime gidilmesi gerekir.

parlamento seçimlerine itmekte olan temel etken ise ülkenin yakın çevresinde meydana gelen istikrarsız olayların artması ve gittikçe derinleşen ekonomik krizdir. Özellikle ekonomik sıkıntılar, yani para biriminin (tengenin) günümüze kadar yaşanmamış düzeyde değer kaybı, gıda maddeleri fiyatlarının artışı, halkın büyük çoğunluğunun işsiz olması, kısacası bundan sonraki süreçte ekonomik sorunların daha fazla artacağı tahmini ülke yöneticilerini ciddi tedirginliğe itmektedir. Bu doğrultuda Cumhurbaşkanlığı'na bağlı Kazakistan Stratejik Araştırmalar Merkezi (KISI) "2016 Yılında Orta Asya'da 10 Çok Önemli Olaylar" adlı yıllık öngörü raporunu yayınlamıştır. Rapora göre bu yıl ülkenin iç ve dış politika gündemini 10 temel konu belirleyecektir ki, bunların içinde en önemlileri şunlardır:

- **Ekonomik Gelişim Göstergesinin Azalması:** dünyadaki ekonomik konjonktür ülke ekonomisini olumsuz etkilemeye devam edecektir, dolayısıyla ülkenin gelişimi sınırlanacak ve karşılaştırmalı olarak ekonominin zayıflama oranı artacaktır;
- **Suriye Çatışması Bağlamında Terör Tehdidinin Artması:** Suriye bağlamında meydana gelen sorunların etkisiyle çeşitli terör riskleri ve tehditleri artmaya başlayacaktır. Orta Asya ülkelerinden IŞİD ve diğer terör örgütlerinin safında savaşmaya gidenler ülkeye yönelik olası riskleri arttırmaya devam edecektir. Ayrıca Suriye sorunu bağlamında büyük devletler ile bölgesel güçler arasındaki anlaşmazlığın artması uluslararası siyasi durumu daha fazla çıkmaza sokacaktır ki, bu durum ülkeye ek tehditleri beraberinde getirebilir;
- **Güvenlik Konularında Afgan Faktörü:** 2016 yılında Afganistan'daki durum

Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev şunları söyledi: Yasama organı Meclis'in yenilenmesi – ülke ve halkın çıkarınadır. Siyasi partiler bilgili, ahlâklı, ülke çıkarlarına sadık ve gündemdeki sorunları iyi anlayan adayları sunmalıdır.

Kazakistan'ın ilgi odağı olmaya devam edecektir. Son yıllarda ülkede olan olumsuz durumlar, yani terör saldırıları devam edecektir. Böyle bir durum genelde Orta Asya'ya, özelde Kazakistan'a belli bir tehditleri beraberinde getirebilir;

- İran'ın Bölgesel Süreçlere Geri Dönüşü: İran'a yapılan uluslararası yaptırımların kaldırılması sonucu ülke ekonomi ve dış politika alanındaki faaliyetlerini arttıracaktır. Aynı zamanda İran'ın Hazar ve Orta Asya bölgesindeki faaliyetleri aktifleştirecektir. Özellikle İran "İpek Yolu Ekonomik Kemer" ve "Avrasya Ekonomik Birliği" ile etkileşimi arttırmaya çalışacaktır. İran'ın aktifleşmesi doğal olarak bölgesel güçlü aktörler arasındaki rekabeti arttıracaktır, böyle bir durum ister istemez Kazakistan'ı da etkileyecektir.

Genel olarak devlet yöneticileri ekonomik durumun olumsuz gidişatını ve ülke etrafındaki istikrarsızlığın arttığını dikkate alarak, elini çabuk tutarak zamanı çok iyi değerlendirmeye çalışmaktadırlar. Günümüze kadar ülke iktidarı istikrara öncelik vermenin önemini gerekçe göstererek, siyasi alanı sürekli kontrolde tutmuşlardır. Meclis'in altıncı dönem milletvekilleri seçimlerinin de aynı anlayış çerçevesinde geçeceğini tahmin edebiliriz. Böyle bir durumda Meclis sandalyelerinin büyük çoğunluğunu "Nur Otan" partisi kazanacaktır. Barajı geçecek partilerin temel özelliğinin siyasi rejime ılımlı bakan ve hükümetin inisiyatiflerini destekleyenler olacak. Bu doğrultuda diğer partilere göre biraz daha muhalif olan ve başkanlığını Jarmahan Tuyakbay'ın yaptığı "Genel Ulusal Sosyal Demokrat Partisi'nin" sandalye kazanma şansının çok düşük olduğu tahmini yapılabilir.

“Nur Otan” partisinin dışında, diğer hangi partilerin yüzde 7 barajını geçerek Meclis’te sandalye kazanabilir sorusuna cevaben iki temel senaryodan bahsedilebilir. İlki, 2016 seçimlerinde Meclis’in beşinci dönem milletvekilleri seçimlerindeki gibi “Ak Jol Kazakistan Demokratik Partisi” ile “Kazakistan Komünist Halk Partisi’nin» yüzde 7 barajını geçebilir. İkinci bir senaryo ise parlamentodaki parti sayısının 3’den 4’e (ya da 5’e) çıkma olasılığıdır. Böyle bir durumda ön plana “Auıl Ulusal Yurtsever Partisi” çıkmaktadır. Çünkü parti başkanı Ali Bektayev bir Senatör’dür ve uzun zamandır devlet görevlerinde bulunmuştur ki, halkın gözünde belli bir siyasi tecrübeye ve otoriteye sahiptir. Buna karşın “Birlik Partisi’nin” de Meclis sandalyelerini kazanma ihtimali göz ardı edilmemelidir, ancak parti başkanı Serik Sultangali her ne kadar iktidara yakın şahıs olarak bilinse de, siyasi tecrübesinin düşük olması ve halkın gözünde siyasi otoritesinin olmaması, partisinin hükümet desteğiyle geçirildiği

**Meclis’in
beşinci dönem
milletvekilleri
seçiminden
sonra ülke
siyasi partileri
açısından
hareketli bir
dönem geçmiştir.**

imajını pekiştirebilir. Parlamentoda siyasi alanda ağırlığı olan ve belli çıkar gruplarını temsil eden partiler temsil edilebilirse, bu durum gelecek siyasi rejimin, yani iktidarın Başkan ile Parlamento (güçlü bir Başbakan) arasında paylaşımını öngören bir sistemin yapı taşlarını oluşturabilir. Nitekim bazı uzmanlara göre Meclis’in altıncı dönem milletvekillerine bu doğrultuda önemli misyonlar yüklenebilir ve yeni yasaların kabulü söz konusu olabilir.

Kısacası siyasi rejiminin reforma tabi tutulmasının gerekli olduğu fark edilmiştir. Ancak siyasi rejimin reformu hükümetin kontrolünde olarak, ülke istikrarı ve güvenliğine zarar vermeden yapılmaya çalışılacaktır. Diğer taraftan, Meclis’in altıncı dönem milletvekilleri, halkın artmakta olan memnuniyetsizliğini azaltmak ve ülke siyasi istikrarının korunmasını sağlamak için yeni yasal düzenlemeler üzerinde çalışmaya ağırlık verecekleri öngörülebilir.

AZERBAIJANI ENERGY MINISTER TO VISIT TURKMENISTAN’S NEW GAS PIPELINE

Dr. Farkhod Aminjonov

Natig Aliyev, Energy Minister of Azerbaijan, is planning to attend an opening ceremony of the East-West gas pipeline in Turkmenistan. Construction of this pipeline has an utmost political and economic significance for Turkmenistan. The pipeline is a key component in Turkmenistan’s energy export routes diversification policy to reach European markets avoiding Russian territory.

The East-West gas pipeline is designed to connect Turkmenistan’s largest gas deposits, particularly the second largest in the world—Galkynysh, with the Western regions of the country, but most importantly the Caspian Sea coast. The East-West is the 773-kilometer long gas pipeline with the capacity to transport up to 30 billion cubic meters of gas annually. The pipeline starts in Shatlyk gas compressor

Construction of this pipeline has an utmost political and economic significance for Turkmenistan.

<http://www.trend.az/>

station in the Mary province, crosses Akhalk province and reaches the Belek gas compressor station in Balkan province. The state-owned companies "Turkmengas" and "Turkmennebitgashuk" are building the pipeline.

This pipeline has now turned far more important for the Turkmen government than according to its initial plan. Initially the East-West pipeline was expected to deliver gas to the Western parts of the country to further move it through the planned Pre-Caspian gas pipeline to Russia. The initial project, instead of diversifying Turkmenistan's dependence on a single customer, would have increased its vulnerability toward gas import cuts from Russia. Even though Turkmenistan succeeded to reach

Having experienced negative consequences of dependence on a single customer Turkmen authorities are counting on reaching European gas markets

the Chinese gas market, Turkmen government is currently falling into the same trap, which is an extensive dependence on China. Having experienced negative consequences of dependence on a single customer Turkmen authorities are counting on reaching European gas markets, since the Europeans are the highest paying customers and so far the most reliable partners. The new primary objective of the East-West pipeline is to reach European markets avoiding Russian territory through the Trans-Caspian gas pipeline and further TANAP. Because the Trans-Caspian will pass Azerbaijan, the Azeri government will considerably benefit from transit fees and strengthen its relationships with Turkmenistan over a number of issues in the Caspian Sea.

EMERGENCE SITUATIONS IN THE CASPIAN SEA: GUNESHLI OFFSHORE FIELD CASE

Lidiya Parkhomchik

On December 4, 2015, the State Oil Company of Azerbaijan (SOCAR) announced that as a result of a strong storm in the Caspian Sea basin a fire incident accrued at the platform No.10 of the Guneshli offshore field. A high-pressure underwater gas pipeline was damaged by the huge waves reached 9-10 meters causing a strong fire. In order to prevent fire from spreading, all oil and gas communication lines running to the platform were blocked and production was suspended at 28 oil and gas wells on the platform. Currently, the number of fire-fighting vessel of the Azerbaijan Caspian Shipping Company (ACSC), which were trying to extinguish the fire at four gas wells, was reduced from 7 to 2. However, even after experts from company Boots & Coots, which address the industry's most challenging well control problems, started its work over the Guneshli case, Azerbaijani officials could not clearly predict how long the firefighting will continue.

Moreover, the same strong storm hit the Oil Rocks offshore field washing a booth with three oilmen on the platform No. 501 down into the sea. The search for the missing the Oil Rocks field and the Guneshli offshore field employees involved helicopters of Azerbaijan Airlines and the Emergency Situations Ministry, as well as a rescue ship and a towboat of the ACSC. As a result of the large-scale rescue operation 33 oilmen from the Guneshli offshore field have been rescued. To date, bodies of seven oil workers

There is a strong possibility of oil spills over the Guneshli offshore field.

<http://vediinfo.az/uploads/posts/>

have been recovered. Currently, 23 people are listed as missing. Despite the fact that the search for the 26 missing oil workers is carried out along the coast by air and land, no one was found. According to the Vice President of SOCAR, Khalik Mammadov, bad weather conditions complicated the search works deeply.

The fire on the Guneshli offshore field has become both the worst offshore oilfield disaster since Azerbaijan gained independence.

The fire on the Guneshli offshore field has become both the worst offshore oilfield disaster since Azerbaijan gained independence, as well as the worst offshore drilling accidents in the Caspian Sea since launching offshore oil and gas production in 1949. Previously, the most dramatic human losses, namely, 22 oilmen, were caused by the destruction of the oil rig in the Caspian Sea in 1957. After the tragedy, all Caspian oil platform-engineering standards were revised. According to the new design, oil and gas platforms and ramps have become much higher in order to protect the workers from the 13-meter waves. However, the Guneshli case shows that the tragedy could be caused by willful or habitual violation of safety rules.

Moreover, despite the attempts of Azerbaijani emergency services to avoid negative impacts on the environment of the Caspian Sea, there is a strong possibility of oil spills over the Guneshli offshore field. To date, the Ministry of Emergency Situations, SOCAR and BP, Azerbaijani Ministry of Emergency Situations have already established the Working Group against possible oil spills. Currently, Svetlomor and Sanmar ships build fences to prevent oil spill on the water surface. Therefore, if firefighting continues, there could be a serious threat to the Caspian Sea basin ecosystem, which is already suffering badly from the human impacts on marine environments.

RESTORING FISHERIES AT THE NORTH ARAL SEA

Saule Akhmetkaliyeva

<http://thewe.cc/>

In 1960s Aral Sea was the fourth largest sea in the world. However, over the years of inefficient water use for agricultural purposes by the Soviet Union the sea have extremely shrunk which led to the near disappearance catastrophe. The irrigation area in the Aral Sea basin used to be 4.5 million in 1960s, however, by the 1980s the area increased to 7 million ha. For example, nowadays over 90% of the agricultural area in the Aral Sea Basin is being artificially watered. Water

Kazakhstan in cooperation with the World Bank built a Kokaral dam in the Small Aral in 2005.

from the main tributary rivers of the sea, Amu Darya and Syr Darya, were diverted to irrigate agricultural lands. Thus, by 1980s only 7 km³ of water that was supposed to inflow into the sea reached it. Plus, the arid climate of the region has played its role in expedited evaporation of water in the sea. Other than obvious consequences of the catastrophe, there was also a near disappearance of fish population of the sea.

The years of shrinking have caused the Aral Sea to split into two parts. Nowadays there are two parts of the sea: Northern, also called Small Aral, is located on the territory of Kazakhstan and larger Southern part, known as the Large Aral, is located in Uzbekistan. Kazakhstan in cooperation with the World Bank built a Kokaral dam in the Small Aral in 2005. The main focus of the project was to trap water and restore the sea. As a result of the project, the water level in the Small Aral has increased from 38 to 42 meters, while the volume of water has increased from 15 to 27 cubic kilometers.

The project even reinstated fishery in the sea. The catch increased from 695 tons in 2005 to 5,595 tons in 2014. Moreover, it has been reported that

It has been reported that since the beginning of the first phase of the "North Aral project" exports of fish products have increased by 3,6 times.

since the beginning of the first phase of the "North Aral project" exports of fish products have increased by 3.6 times. Besides, the project has aimed to restore 22 different fish species. Nowadays, 11 thousand tons of fish are being processed by eight fish processing plants. However, even though there is an obvious progress a lot needs to be done to reinstate the fishery before the catastrophe that stood at 34,160 tons.

The economy of the local population has highly suffered from the situation at the Aral Sea. Therefore, restoration of the water level and fish species is crucial for economic recovery of the region. In this light, 400 jobs were created in the sphere of fisheries and fish processing.

SOCAR ATTEMPTS TO INCREASE THE VOLUME OF GAS TO GEORGIA

Aidana Arynbek

As a result of the meeting between Georgian Prime Minister Giorgi Kvirikashvili and the President of the State Oil Company of Azerbaijan Republic (SOCAR), Rovnag Abdullayev, on the 13th of January, 2016, SOCAR has promised to supply additional volume of gas to Georgia up to 7 mln cubic meters per day. It should be mentioned that Azerbaijan supplies gas to Georgia, which counts for 6 mln cubic meters per day. In recent days, this volume of gas does not satisfy Georgian needs. The main reason for gas deficit in Georgia is the increased consumption of gas during the winter. If to compare gas consumption between 2014 and 2015, Georgian needs for gas increased

The Russian "Gazprom" might become a source for diversification of gas supply to Georgia

by 19 %. Therefore, the beginning of 2016 for Georgia started with the idea to diversify its gas supplies consumption. As Energy Minister Kakha Kaladze says Azerbaijan does not meet gas demand of Georgia, therefore Georgia intends to diversify its consumption source. Since Azerbaijan is the main supplier of gas to Georgia, and has never failed to provide necessary volume of gas, the speech of Kaladze has demonstrated the raising concern of Georgia about Azerbaijani gas. Moreover, Kaladze has not only mentioned about the idea of diversification, but declared about a certain country to consume gas from. The Russian "Gazprom" might become a source for diversification of gas

<http://vzglyad.az/>

supply to Georgia. This declaration has not only raised an economic concern in Azerbaijan, such as losing monopoly power, but has demonstrated a political concern in Georgia. While some experts accused Georgian government for threatening its energy security, oppositional political party «United National Movement» (founder Mikheil Saakashvili) has openly protested against Russian-Georgian gas agreement. The member of the party, Nugzar Tsiklauri argues that Georgian dependence on Russian gas would threaten national security and energy stability of the country.

“

If Georgia signs a gas agreement with Russia, it will demonstrate the prevalence of economic benefit over political concern.

”

However, some experts responds that Georgian interest to Russian gas involves only economic consideration, and there is no need to show political concerns.

That is to say, Giorgi Kvirikashvili and the President of SOCAR Rovnag Abdullayev have emphasized the strategic importance of their collaboration for both countries. According to them, despite any political speculation, Georgia and Azerbaijan attempt to develop further bilateral relations, and solve the existing issue such as Georgian gas deficit.

ECONOMIC PERFORMANCE OF TURKMENISTAN IN 2015

Assoc. Prof. Hayal Ayca Simsek

In the last two decades, Turkmenistan has become one of the upper middle income countries in Central Asia due to the presence of high amount of natural sources. The economy has grown considerably but the important point is that this growth will be sustainable or not.

<http://www.britannica.com/>

In the last two decades, Turkmenistan has become one of the upper middle income countries in Central Asia due to the presence of high amount of natural sources. The economy has grown considerably but the important point is that this growth will be sustainable or not. After the breakup of the Soviet Union, Turkmenistan discovered its great natural gas deposits and during the transition period developed its extractive industry by implementing structural reforms.

Turkmenistan economy grew by 10.3% in 2014 and was expected to increase its growth performance in 2015. However, being sensitive to the Russian crisis and further developments in the Russian economy and in the other Central Asian countries together with low oil prices in the world markets, the growth prospects for Turkmenistan decreased to 7-8%. Despite this negative outlook on growth performance for next year, some positive

factor affected economic growth rate during the period 2014-2015. For instance, increases in public investments (8.2%) and exports (8.3) affected economic growth rate to increase in 2014. Also capital investments from all sources of financing increased by 6% in 2014. The low level of inflation (4.2%) also affected the macro economic performance positively in 2014. But due to the reduction in world energy prices and weakening of Ruble, Turkmen local currency Manat started to get weaker and Turkmenistan had to devalue Manat by 18.6% in January 2015. Right after the exchange rate devaluation in January 2015, not only the domestic prices but also the public budget was affected by the devaluation. In this sense, the prices are expected to increase and inflation rate is expected to reach up to 4-5% in 2015 as a result of the effect of devaluation on domestic prices.

However, throughout 2014 the public sector balance was strong. Public expenditures were increased by 12% while public revenues increased by 8%. Nearly all public revenues consisted of tax revenues which were dominated by revenues from hydrocarbon exports. The hydrocarbon sector accounts for about 35% of GDP which constitutes 90% of exports and 80% of fiscal revenues. In these circumstances, any decline in demand for hydrocarbon exports could have a corrosive effect on both current account balance and growth performance of Turkmenistan. High dependence on hydrocarbon revenues makes the country to be more vulnerable to price reductions in these sources in world markets. In this sense, Turkmenistan has to diversify its resources to achieve a sustainable growth rate in the long run.

Developing market institutions is one of the most important steps of a successful diversification strategy. An effective financial and banking sector should be developed in order to promote economic growth rate and enhance the competitiveness of the country. Another important point is to implement necessary policies to utilize

In order to implement the necessary policies to achieve the desired growth targets and increase macroeconomic performance, the Turkmen authorities should firstly find the way to collect and announce publicly a reliable and comprehensive set of statistics to inform its policy decisions.

hydrocarbon revenues efficiently. To do so, public management and governance practices should be improved and institutional reforms should be implemented. For instance, developing a strategic framework to guide public investment decisions and increase the efficiency of capital investments are crucially needed.

In order to implement the necessary policies to achieve the desired growth targets and increase macroeconomic performance, the Turkmen authorities should firstly find the way to collect and announce publicly a reliable and comprehensive set of statistics to inform its policy decisions. Implementation of international standards in statistics and continuous improvement of quality and reliability of statistics can facilitate this process. Secondly, the Turkmen authorities should implement the necessary macroeconomic policies depending on the reliable statistics. By implementing the necessary policies at a right time, Turkmenistan economy will be able to achieve the long run economic targets despite the distortionary effects of the global crisis on the world economies.

UKRAINE ENSURED SECURE ENERGY SUPPLIES FROM EUROPE

Lidiya Parkhomchik

According to a subsidiary of Naftogaz Ukraine, Ukrtransgaz, as of the end of 2015, the country had imported more gas from the European Union than it had from Russia. For instance, Ukraine received 10.3 billion cubic meters of gas from European sources while 6.1 billion cubic meters was imported from Russia, which is a historical minimum. The situation is now the opposite of

what it was last year. In 2014, Ukraine imported 14.5 billion cubic meters of Russian gas and only 5.1 billion cubic meters of European gas. Therefore, there was 2.3 times reduction in purchasing Russian gas. It should be taken into account that Ukraine bought about 26 billion cubic meters and 33 billion cubic meters of Russian gas in 2013 and 2012 respectively. Therefore, it be-

Such a significant reduction in Russian gas import clearly shows that both sides want to minimize their energy contacts.

<https://euukrainecoop.files.wordpress.com/>

comes obvious that Ukrainian officials finally manage to reduce the energy dependency on Russia.

In 2015 the most significant amount of the natural gas, namely, 9.7 billion cubic meters, was imported through the so-called Slovak corridor while from Hungary and Poland were imported 0.5 and 0.1 billion cubic meters of gas respectively. However, the total volumes of purchased natural gas decrease by 16% in 2015. For instance, the total amount of natural gas imported by Ukraine from the EU and Russia reduced from 19.6 billion cubic meters of gas in 2014 to 16.4 billion cubic meters of gas in 2015.

Actually, due to the higher price compared to European Ukraine in late November 2015 refused the purchase of Russian gas. Nowadays, Ukraine's natural gas comes only from Europe in the daily operation of 20.5 million cubic meters. It is expected that in case

It becomes obvious that Ukrainian officials finally manage to reduce the energy dependency on Russia.

of need Ukraine may buy the Russian gas only if Gazprom reduces the price from \$227 per thousand cubic meters to \$200 per thousand cubic meters or even less. However, after approving the governmental decree on the rate of export duty on gas supplied from the Russian territory to Ukraine in the first quarter of 2016 the price of gas for Ukraine with the discount amounted to \$17.77 could be decreased only to \$212.23 per thousand cubic meters.

Therefore, due to strong political support of Europe for diversification of gas supplies Ukrainian authorities finally strengthen their position in negotiations with Russia. It is not a secret that the natural gas has always been more than just an economic argument in relations between Ukraine and Russia. However, such a significant reduction in Russian gas import clearly shows that both sides want to minimize their energy contacts at least until the situation over the Ukrainian crisis is solved.

“GAZPROM” REFUSED TO RECEIVE GAS SUPPLIES FROM TURKMENISTAN

Dr. Farkhod Aminjonov

www.en.trend.az

Turkmengaz has received a notification on January 4 that “Gazprom export” stops purchasing gas from Turkmenistan starting from January 2016. According to the “Turkmengaz” official statementsuch decision was made due to changing dynamics on the international gas market as well as financial concerns that the “Gazprom export” has in regardsto previously signed contract. While “Gazprom export” currently refrains

This whole situation may represent the declining Russian influence over Turkmenistan.

from commenting on the situation, “Turkmengaz” officials declared their readiness to start negotiations.

Turkmen gas supply reduction started several years ago with declining demand on the Russian market as a result of Russia–Ukraine crises. The volume of export of Turkmen gas to Russia has been declining since 2009. Russia imported 42.6 billion m3 of gas from Turkmenistan in 2007, 11.8 billion m3 in 2009, 10.95 billion m3

in 2013, 10 billion m³ in 2014 and only less than 5 billion m³ in 2015. Complete supply cutoff of the Turkmen gas export, however, was instigated by the disagreements between two parties over the terms of contract and delays in payment. In response to the request by "Gazprom" to reconsider the terms of gas contracts, Turkmen representatives first blamed the former for turning into an "insolvent partner," but later claimed that that "Gazprom" was not delivering full payment for the received gas. In its turn, "Gazprom" filed a case in international arbitration court in Stockholm demanding a revision of prices.

This whole situation may represent the declining Russian influence over Turkmenistan. And the fact that most of the Turkmen gas is now heading toward Chinese direction implies that Russia has clearly lost its monopolist

The fact that most of the Turkmen gas is now heading toward Chinese direction implies that Russia has clearly lost its monopolist position over the transportation of this gas to external markets.

position over the transportation of this gas to external markets. However, it is worth mentioning that this whole situation perfectly suits Russian interests as well, since purchasing Turkmen gas on existing terms bears significant financial losses to the Russian economy. And it is the Russian "Gazprom" that stopped purchasing Turkmen gas, not the other way around. Thus, Russia may use its political and economic leverage to force/encourage Turkmen suppliers to move gas to and through Russia when sending gas toward Northern direction turns beneficial for both Russia and Turkmenistan. Russia, for instance, may tempt Turkmenistan to restore its gas supply to and through Russia in large quantities by allowing them to directly sign gas contracts with the European customers, which are still the highest paying consumers in the region.

FALLING GDP OF THE EEU

Kanat Makhanov

This year was tremendously difficult for the EEU in general terms. Although we do not have statistical data for the whole year, the data for the first nine months of this year seem to confirm this statement. In fact, for some current members of the EEU the process of entering was rather fast. This led to certain technical difficulties and complications in harmonizing certain technical requirements and standards that exist in the member states. This coincided with political and economic calamities that Russia had suffered. Economic effects of these problems were reproduced in the rest of the economic union up to certain extent through close economic ties. The two major economies of the EEU, Russia

This is observed practically in all industries. It is clear that this crisis is primarily caused by two factors: reduction in oil prices and the effect of the Russian economic crisis.

and Kazakhstan, were also severely affected by falling oil prices, which currently remain below 40 dollars per barrel. This is the lowest price of oil since the global crisis of 2008. Apart from that, prices of many other primary commodities like metals and minerals have fallen recently pushing EEU economies further downwards. Thus, the formation of the EEU coincides with extremely unfavorable external economic conditions. The EEU is now the major trade partner of Kazakhstan that accounts for 36.2% of total external trade. The most recent statistics for the last 10 months of this year already shows a considerable decrease of trade of Kazakhstan with its EEU partners. The total trade of

<http://theins.ru/opinions/1369>

Kazakhstan with EEU countries have already fallen by 73.4% in comparison with 10 months of the previous year. Exports to the EEU countries are falling as well as imports. This is observed practically in all industries. It is clear that this crisis is primarily caused by two factors: reduction in oil prices and the effect of the Russian economic crisis. Of course, the two factors are closely interrelated. The overwhelming economic dominance of Russia over the EEU countries causes certain repercussions in the rest of the economic union. Countries, which are more integrated to Russia economically, suffer more than those, which are at the peripheries of the EEU. The fact that Kazakhstan and Belarus were affected more by this crisis than Armenia and Kyrgyzstan confirms this statement. The further statistics until the end of 2015 will probably show further decline in trade and GDP of the

Countries, which are more integrated to Russia economically, suffer more than those, which are at the peripheries of the EEU.

EEU member states. Apparently, this crisis will last rather long since most economic forecasts predict only an insignificant rise of the oil prices in 2016. The Russian political stance seems to remain, which leaves no reasons to expect the elimination of economic sanction imposed to it by western countries. Moreover, China, which is the second largest trade partner of Kazakhstan, does not seem to recuperate its previous economic growth rates. This creates more difficulties for the economic growth of Kazakhstan. Thus, in this year we observe a coincidence of multiple negative economic occurrences that put serious barriers to the economic growth of Kazakhstan. Given these circumstances, economic prospects of Kazakhstan seem to be very uncertain. The economic performance of the country during the next year will probably depend on many external factors and responses to them.

2015: THE HOTTEST YEAR ON RECORD

Dr. Farkhod Aminjonov

According to the National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) and NASA 2015 was the hottest year in the history since the temperature changes have started being recorded in 1880. Before that 2014 was the hottest year. Almost every month of 2015 was the hottest month recorded. The air temperature across the globe was above the average temperature of the 20th century by 0.90o C. Moreover, the terrestrial surface temperature increased by 1.33o C above the average, while the sea surface temperature was 0.74o C above the average which are the highest marks in the last 134 years. Besides, geological analysis of tree rings, ice cores, corals and sediments provide data about the extraordinary temperature fluctuations of the last decades in the last 1300 years.

NOAA scientists believe that the reason behind the record breaking unusual warmth of 2015 is the climate change and El Niño. El Niño is a climate phenomenon that occurs when a band of water in the central and the east-central equatorial Pacific Ocean becomes warm due to the abnormality in the cycle of warm and cold water. In 2015 El Niño was one of the strongest ever recorded. El Niño boosted the temperature rise this year affecting the sea and the land surface temperatures. However, the heatwaves in the recent years are mostly caused by climate change. Human induced global warming is one of the main global concerns of the post-industrial era. Carbon dioxide levels have risen from 208 parts per million (ppm) to almost 400 ppm. Scientists predict that the amount of greenhouse gas emissions will increase and the environmental situation worldwide will worsen even

Human induced global warming is one of the main global concerns of the post-industrial era.

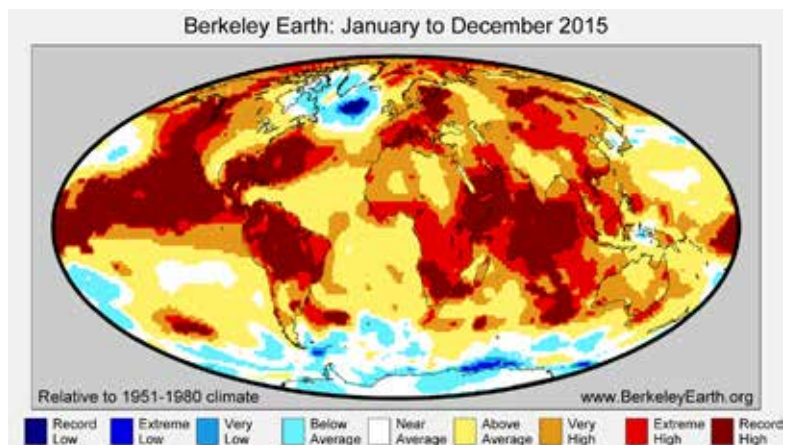

Almost every month of 2015 was the hottest month recorded.

further. Therefore, measures to prevent climate change should be taken on a global scale.

Heat trapping greenhouse gases causing climate change can be and should be controlled. Legal frameworks on local and international levels need to be developed in order to solve the problem of climate change. Thus, recently an agreement on climate change was reached in Paris by almost 200 countries. According to the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), temperature rise above the 2o C limit would have catastrophic and irreversible consequences. Therefore, the countries agreed to keep the temperature average below 2o C above the preindustrial levels and even to try and to limit the temperature rise below 1.5o C.

<http://rack.1.mshcdn.com/media/>

RUSYA VE TÜRKiYE ARASINDAKİ KRİZ VE TRACECA'NIN ARTAN ÖNEMİ

Cengizhan Canaltay

http://ec.europa.eu/index_en.htm

Türkiye ve Rusya arasındaki krizden dolayı çeşitli sektörlerde yaşanan sıkıntılar üçüncü ülkeler için yeni fırsatlar yaratmaktadır.

Rusya ile Türkiye arasında devam eden krizden ulaşım sektörü de nasibini almaktadır. Yıllık 200,000 tır Türkiye'den Rusya'ya veya Rusya üzerinden Orta Asya ülkelerine başta gıda olmak üzere türlü ihracat mallarını taşımaktadır. Düşük geçiş ücreti ve vize muafiyeti sayesinde Türk tırları genellikle Karadeniz üzerinden Novorossiysk limanını kullanarak Rusya ve

Orta Asya başta olmak üzere varış noktalarına ulaşmaktaydılar. Lakin Rus Hükümeti'nin Türk tırlarının geçişlerini durdurması sınırda uzun tır kuyruklarının oluşmasına neden olmuştur ve 1 Ocak 2016'dan itibaren Rusya'nın Türkiye den gelenlere vize uygulamasını yürürlüğe sokacağı yönündeki haberler bu durumun yakın bir

sürede düzelmeyeceğini işaret etmektedir.

Bu konuda alternatif yolların izlenmesi konusunda TRACECA güzergâhı tekrardan önem kazanmaktadır. Bu konuda Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev Türkiye'nin tırlarının Azerbaycan üzerinden Rusya'ya ve Orta Asya ülkelerine geçişinde gümrük işlemlerinin basitleştirilip geçiş ücretinde de indirim yapılacağını bildirmiştir. TRACECA Hükümetler arası Komisyonu Azerbaycan Ulusal Sekreteri Akif Mustafayev Azerbaycan üzerinden geçiş cazip kılmak için nakliye ücretlerini 20% düşürdüklerini belirtmiştir. Türkiye den yıllık 30.000 tırın Azerbaycan'a giriş yaptığını ve Rusya rotasını kullanan 200.000 tırın Azerbaycan rotasını tercih etmeleri durumunda Azerbaycan karayolları

“

Bu fırsatları kendi lehine çevirme konusunda Azerbaycan ilk büyük adımı atarak hem Türk tırlarına kolaylık sağlamakta hem de Rusya rotasından pay koparak yıllık nakliye gelirini artırmayı amaçlamaktadır.

”

ve gümrüklerinin bu yükü kaldırabilecek alt yapıya sahip olduğunu ifade etmiştir.

Türkiye ve Rusya arasındaki krizden dolayı çeşitli sektörlerde yaşanan sıkıntılar üçüncü ülkeler için yeni fırsatlar yaratmaktadır. Bu fırsatları kendi lehine çevirme konusunda Azerbaycan ilk büyük adımı atarak hem Türk tırlarına kolaylık sağlamakta hem de Rusya rotasından pay koparak yıllık nakliye gelirini artırmayı amaçlamaktadır. Bunun yanı sıra bu kriz TRACECA'nın Azerbaycan kısmında 43,3 milyon tondan Ocak-Eylül 2015 arası 39,3 tona düşen yük taşımacılığını da hareketlendirecektir.

Azerbaycan'ın Rus yasaklarını delme anlamına gelen Türk tırlarına kapılarını tarife fiyatlarını düşürerek açmasına henüz Rusya'dan belirgin bir tepkinin gelmemesi Rusya'nın öncelikli olarak Azerbaycan ile ilişkilerini zedelememek için izlediği bir politika olarak görülebilir. Fakat aynı zamanda Türkiye ile arasındaki gerilimin ciddi olmadığını ve kısa süreli politik anlamda iç politikada kullanılan süper güç ve güçlü lider imajının zedelenmemesi için sürdürülen bir süreç olarak da yorumlanabilir. Buna örnek olarak Putin 'in yapmış olduğu iki demec örnek gösterilebilir birincisi son yapmış olduğu Türk jetleri zamanında Suriye hava sahasını defalarca ihlal etmiştir şimdi ihlal etsin de görelim S-400 lerle vururuz açıklamasındaki sert duruş Akkuyu nükleer santrali inşası konusunda yaptığı açıklama da görülmektedir. Akkuyu nükleer santral inşası konusunda projenin iki firma arasındaki ticari bir konu olduğunu ve politikadan uzak tutulması gerektiği yönündeki açıklaması bu gerginliği sadece politik bir gerginlik olarak kullanıldığını göstermektedir. Ayrıca, Rus ekonomisini gerçek anlamda etkileyebilecek proje ve ilişkilere zarar vermeyecek şekilde yürütülmesi Rusya'nın Türkiye ile arasındaki gerginliğin ciddiyetini gözler önüne sermektedir.

NEXT STAGE IN THE TRANS-CASPIAN INTERNATIONAL TRANSPORT ROUTE DEVELOPMENT

Lidiya Parkhomchik

<http://www.ourazerbaijan.com/>

On December 13, 2015, Tbilisi welcomed its first cargo train, which passed through Georgia within the frameworks of the Trans-Caspian International Transport Route (TITR). The official welcoming ceremony of the first cargo train within the TITR project was opened by Georgian Prime Minister, Irakli Garibashvili, together with the diplomatic corps and other officials. The 21-container train with consumer electronics originating from South Korea departed from China's port city of Lianyungang on November 29, 2015, toward Kazakhstan, from where it was ferried via Caspian Sea to Azerbaijan and then headed again on rail to Georgia. The cargo was finally shipped by sea from Georgia to Istanbul.

Therefore, it will take only 8-10 days for the cargo train from China's eastern area to reach Tbilisi and 3-5 days more for being sent to Europe via Turkey. It was already confirmed that one more cargo train from China will pass by Georgian transit before the end of the year.

It will take only 8-10 days for the cargo train from China's eastern area to reach Tbilisi and 3-5 days more for being sent to Europe via Turkey.

It is obvious that Georgian authorities hope that Georgia's involvement in the project will make an effort to turn the country into a regional hub and make it attractive for investors encouraging more Chinese business to provide financial boost. Actually, on December 10, 2015, the Ministry of Commerce of China and the Ministry of Economic Affairs and Sustainable Development of Georgia signed the Memorandum of Understanding launching China-Georgia free trade agreement (FTA) negotiations. Georgian authorities expect talks would be completed within a year period. The first round of talks is scheduled in Tbilisi in January, 2016.

On the other hand, it is not a secret that over the last few years China showed its growing interest in the South Caucasus as a key point of transport intersection between Asia and Europe. As a result, Beijing intensified trade relations with the region and increased the volume of investment. For instance, China became Georgia's fourth largest trading partner and its third largest foreign investor in 2014.

Therefore, Georgia's participation in the TITR project will definitely contribute to strengthening its bilateral relations with China. However, both the TITR and FTA projects need time to be completed. Actually, the key section of the Trans-Caspian International Transport Route, namely,

the Baku-Tbilisi-Kars railway line, is still missing. According to the officials, the final link in the transportation of goods between Europe and Asia will be put into operation at the end of 2016. Under these circumstances, it is hard to expect that there would be dramatic increase in the transit revenues to the Georgian budget in the short term.

AN EXPECTED “GROWTH” IN THE RUSSIA–UZBEKISTAN GAS TRADE IS OVER EXAGGERATED

Farkhod Aminjonov

<http://www.gazprom.com>

During the negotiations for the new gas sales agreement between Gazprom and Uzbekneftegaz, which took place in December 2015, it was agreed that the former would increase the volume of gas import from Uzbekistan in 2016. Alexey Miller, CEO and chairman of the Russian Gazprom, confirmed saying that “We highly evaluate the results of the negotiations, which we achieved together with our Uzbek friends. Uzbekistan is our reliable partner in the gas sector and we will continue mutually beneficial

“

The so-called gas purchase increase (3.1 bcm in 2016) can hardly represent a real gas trade growth between these two countries.

”

cooperation in the future. And, it is not surprising that the volume of Uzbek gas purchases will increase this year.” I would argue, however, that the extent of the so-called increasing cooperative dynamics between Russia and Uzbekistan in the gas sector is over exaggerated.

First, the volume of the Uzbek gas purchases is expected to be higher than during the previous year, but not if one compares it to the average gas trade over the past decade. According

to Alexey Miller Gazprom will purchase 3.1 billion cubic meters (bcm) of gas from Uzbekistan in 2016. It is indeed higher than 1 bcm of Uzbek gas imported by Gazprom in 2015. However, these two countries used to engage in a higher level of gas trade in the past. According to Gazprom official website, Uzbek natural gas purchased by Gazprom amounted to: 2007–9.6 bcm; 2008–14.2 bcm; 2009–15.4 bcm; 2010–13.9 bcm; 2011–8 bcm; 2012–8.7 bcm; 2013– 5.66 bcm; and, 2014 – 4 bcm. Thus, the so-called gas purchase increase (3.1 bcm in 2016) can hardly represent a real gas trade growth between these two countries.

Second, slightly increasing gas trade between Russia and Uzbekistan might be temporary. Russian authorities have always prioritized imports of gas from Turkmenistan, the largest exporter of gas to Russia up until now, among Central Asian suppliers. Recent disputes over the gas price, however, resulted in complete gas supply cut offs from Turkmenistan to Russia starting from 2016. Having reduced

Slightly increasing gas trade between Russia and Uzbekistan might be temporary.

import of Turkmen gas Russia can afford purchasing more of Uzbek gas. When the dispute is resolved, Russian authorities will most likely try to resume purchasing Turkmen gas even at the expense of decreasing the import from Uzbekistan.

Third, news agencies reporting the negotiations outcomes do not specify whether the trade volume according to the new contract also incorporates purchases of the Uzbek gas by the Gazprom Kyrgyzstan, a subsidiary company of Gazprom, to supply it to the Kyrgyz consumers. Uzbekistan annually exports around 270 million cubic meters of gas to Kyrgyzstan. Since 2014, when Kyrgyz government sold its entire gas sector to the Russian Gazprom, gas sales contracts are being signed between Uzbekneftegaz and Gazprom Kyrgyzstan. If the new contract includes gas sales to Kyrgyzstan then practically Russia will import only 2.8 bcm of gas next year, which is half the volume of the Uzbek gas imported by Russia in 2013.

TRADE RELATIONS OF THE EEU WITH THIRD COUNTRIES

Kanat Makhanov

On January 6, the press office of the Ministry of Foreign Affairs officially communicated that Thailand is interested in free trade with the EEU. This follows from the official meeting of the ambassador of Kazakhstan Marat Yesenbayev with the minister of trade of Thailand Apiradi Tantraporn. During the meeting, the two government officials discussed the results of the economic cooperation between Kazakhstan and Thailand and underlined perspectives for further development of the bilateral economic cooperation. The Thai

minister also congratulated Kazakhstan with the recent accession to the WTO. She also proposed cooperation within the framework of ASEAN and expressed an intention of the Thai government to sign a free trade agreement with the EEU.

In 2014 the trade between Kazakhstan and Thailand reached \$140 million which was 0.14% of the total external trade of Kazakhstan. As for the EEU, Thailand accounts for 0.4% of the total external trade, which was equal to \$4.2

<http://www.pravdareport.com>

million. Until 2014 the trade between the EEU and Thailand was increasing. However, in 2015 it decreased almost by half. Currently, Vietnam has already signed a free trade agreement with the EEU, which permits a free trade with EEU member states on 90% of the commodities. So far, countries like Egypt, Iran, Tunisia, Israel, Pakistan, Mongolia and even China and others have already expressed their intentions to switch to a complete or partially free trade regime with the EEU.

Currently, Russia accounts for more than 60% of the trade inside the EEU. Given its obvious economic, political and socio-cultural dominance in the union, it is reasonable to think that the patterns of external trade of the EEU are primarily determined by Russian economic interests. Within a short period, Russia has lost a lion's share of

“

It is very likely that Thailand will achieve a free trade regime with the EEU relatively soon.

”

its external trade markets. These are the EU which accounted for more than 52% of trade for Russia in 2014, the US with more than 4% and recently Turkey, which was as important as the US for Russia in terms of trade partnership. As a consequence of such dramatic shrinkage of external markets, official statistics shows that the external trade of Russia during the first 9 month of 2015 has already shrunk by one third compared to the same period of 2014. Given such unfavorable conditions in Russia as well as in the EEU, it is very likely that Thailand will achieve a free trade regime with the EEU relatively soon becoming the second country in Southeastern Asia to do this after Vietnam. For Kazakhstan it would be another step towards cooperation with countries outside the EEU and with the APEC.

TÜRKMENİSTAN'DA TAPI PROJESİ İNŞAATI

Dinara Taldybayeva

13 Aralık 2015 tarihinde Türkmenistan'ın Mari şehrinde Galkınış yatağı yakınlarında Türkmenistan-Afganistan-Pakistan-Hindistan (TAPI) doğal gaz boru hattı inşasının temelleri atıldı. Projenin Türkmenistan tarafındaki boru hattı inşasının açılış törenine Türkmenistan Cumhurbaşkanı Gurbanguli Berdimuhamedov, Pakistan Başbakanı Navaz Şarif, Afganistan Cumhurbaşkanı Aşraf Gani Ahmadzay ve Hindistan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Mohammad Hamid Ansari katıldı. Doğalgaz boru hattı Türkmenistan'ın Galkınış yatağından Afganistan, Pakistan üzerinden Hindistan'a doğalgaz ulaşımı sağlaması beklenmektedir. Boru hattının yıllık gücünün 38 milyar metreküp olacağı, diğer bir ifadeyle, günde 90 milyon metreküp doğal gaz taşınacağı belirtilmektedir. Bu miktarın 14 milyon metrekübü Afganistan'a, 38 milyon metrekübü Hindistan'a ve 38 milyon metrekübü Pakistan'a ulaştırılacaktır. Doğalgaz boru hattının inşaatının maliyeti yaklaşık 7,6 milyar dolar olarak hesaplanmıştır ve ilk doğalgaz tesliminin 2019 yılında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Günümüzde Türkmenistan doğalgazını aktif şekilde satın alan Çin olmasına rağmen, Türkmenistan'ın doğalgaz ihracatından elde ettiği kazançlı Türkmenistan'ın Galkınış yatağının geliştirilmesi ve Orta Asya-Çin doğalgaz boru hattının inşası için Çin'in vermiş olduğu kredilerin ödenmesi için kullanılmaktadır. Türkmenistan Gazprom ile yaşanan doğalgaz krizinden sonrakendi doğalgazını satma yollarını aramıştır. TAPI dışında Türkmenistan doğalgazının Azerbaycan'a ulaşımını

TAPI dışında Türkmenistan doğalgazının Azerbaycan'a ulaşımını sağlayacak Transhazar boru hattı alternatifi bulunmaktadır.

<http://politeka.net/>

Rusya Türkmenistan'ın Asya ülkelerine yönelik projelerine karşı herhangi bir olumsuz tepki göstermemiştir.

sağlayacak Transhazar boru hattı alternatifi bulunmaktadır. Bu boru hattını AB tarafından da desteklemekte, Rusya ve İran ise bu yapılanmaya olumsuz tepki göstermektedir. Bu durum Rusya'nın kendisi dışında başka ülkenin Avrupa'ya gaz ihracatına izin vermek istemediğinin açık bir kanıtıdır.

TAPI doğalgaz boru hattı projesinde ise ABD, AB ve Rusya'nın sessiz kalması sadece geçici bir süre için söz konusudur. Bugüne kadar Rusya Türkmenistan'ın Asya ülkelerine yönelik projelerine karşı herhangi bir olumsuz tepki göstermemiştir. Ama TAPI boru hattının Afganistan üzerinden geçmesi nedeniyle bu bölgedeki boru hattının güvenliğini hangi ülkenin garanti altına alacağı henüz tartışılmamasına rağmen gelecekte bu proje ile ilgili olarak bölge güvenliği konusunda Rusya ve Batı arasında yine bir çıkar mücadelesi ortaya çıkacak gibi görünmektedir.

ALMAN KONSORSİYUM RUS DEMİRYOLLARINA 2 MİLYAR EURO YATIRIM YAPMA TEKLİFİNDE BULUNDU

Cengizhan Canaltay

<http://www.yildizsac.com/tr/>

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin Moskova-Kazan arasındaki yolculuk süresini 14 saatten 3,5 saate düşürecek olan hızlı tren yolu çalışmasını Mayıs 2013 de açıklamıştı. Moskova-Kazan demir yolu uzunluğu 770 km olup proje maliyeti \$21.4 milyar olarak hesaplanarak 10 sene içinde tamamlanması öngörülmektedir. Proje Rusya'nın ilk 400 kilometreye ulaşabilen hızlı tren hattı olma özelliğine sahiptir. Projenin dizayn aşamasında Çin'in devlet şirketi olan Çin Demiryolları Grubu projeye dahil olmuş ve \$6 milyar yatırım sözü vermiştir. İlk etapta demir yolu dizaynı-

Alman tarafından gelen teklif de çeşitli şartlarla 2 milyar Euro yatırım yapma taahhütünün yer aldığını belirtmiştir.

nın bitirilip ardından yapımı için ihale çıkılacağı belirtilmekte olsa bile bu konuda projenin büyük bir kısmını Çinli şirketlerin alacağı tahmin edilmektedir.

Rusya'nın Moskova-Petersburg ve Soçi hızlı demiryolu hatlarını yapan Alman Siemens grubunun bu yeni projeye teklif vermemesi Rusya'ya uygulanan ambargo ve yasaklar nedeniyle katılmadığı yönünde değerlendirilmiştir. Fakat Rus Demiryolları Başkan Yardımcısı Aleksandr Mışarin 25 Aralık 2015 tarihinde gazetecilere Alman konsorsiyumun projeye yatırım teklifinin

kendilerine ulaştığını ve Rusya-Çin arasındaki işbirliği memorandumuna benzer bir anlaşmanın hazırlandığını ifade etmiştir. Alman tarafından gelen teklif de çeşitli şartlarla 2 milyar Euro yatırım yapma taahhütünün yer aldığını belirtmiştir.

Avrupa Birliği (AB) tarafından Rusya'ya uygulanan yaptırımların süresi Ocak ayının sonunda bitmekte olup AB yaptırımların 6 ay daha uzatılması yönünde karar vermiştir. Lakin bu kararın alınması konusunda İtalya Başbakanı Matteo Renzi ve Almanya Başbakanı Angela Merkel arasında ciddi tartışmalar yaşanmıştır. İtalya Başbakanı Matteo Renzi Rusya'ya uygulanan yaptırımların devam ettirilmesi konusunun daha fazla tartışılması gerektiğini ve buna örnek olarak Kuzey Akım 2 boru hattı projesini yanında birkaç

Rus Demiryollarına Alman konsorsiyumunun katılım için başvurusu Almanya'nın büyük projelerde Rusya'ya uyguladığı yaptırımların esnetilmesinde göz yumduğu sonucu çıkarılabilir.

konuyu göstermiştir. Kuzey Akımı 2 projesi Rusya'nın Ukrayna'yı bypass ederek Avrupa'ya gaz ihracat etmesini öngörmekte olup Almanya tarafından desteklenmesini İtalya Başbakanı Matteo Renzi Almanya Rusya'ya uygulanan yaptırımlarda çifte standartlı politika uyguluyor şeklinde eleştirmiştir.

Rus Demiryollarına Alman konsorsiyumunun katılım için başvurusu Almanya'nın büyük projelerde Rusya'ya uyguladığı yaptırımların esnetilmesinde göz yumduğu sonucu çıkarılabilir. Öte yandan eğer diğer AB ülkeleri de firmalarının Rusya ile işbirliklerinde esneklikler göstermeye başlar ise bu Rusya'ya uygulanan yaptırımların bütünlüğü bozmakla beraber AB içinde beraber karar alma politikasında yıpratmış olacaktır.

ISLAM KARIMOV IDENTIFIED UZBEKISTAN'S MAJOR ENERGY SECTOR DEVELOPMENT PRIORITIES FOR 2016, BUT MISSED QUITE IMPORTANT ONES!

Dr. Farkhod Aminjonov

Islam Karimov, President of the Republic of Uzbekistan, has identified major socio-economic development priorities of the country for 2016. According to the President "our [Uzbekistan's] main priorities lie with technological innovation of industrialization, constant search for the domestic reserves, initiating structural economic reforms, modernization and diversification of industrial production." Having mentioned almost all areas of social and economic sectors, including industry, transportation, agriculture, social welfare, water resources management and

etc., President also highlighted energy sector development priorities. Estimates indicate that by producing high value added goods the volumes of petrochemical products can be increased by 3.2 times by 2030. More specifically, Uzbekistan is expecting to: (a) reduce energy intensity of the GDP by approximately 2 times as a result of extensive incorporation of the energy efficiency technologies by 2030; (b) completion of the construction of two steam and gas turbines with the capacity of 450 MW each on Talimarjan thermal power plant; (c) construction of 150

www.worldbank.org

MW capacity energy unit on Angren thermal power plant; (d) building three desulfurization units of 6 billion cubic meters of gas on the Mubarek gas processing plant [one of the world's largest]. Interestingly though that I could not see any mentioning of the necessity to develop hydro power and renewable energy sources as well as a bit more detailed energy efficiency initiatives in Islam Karimov's latest speech:

1. Despite the fact that the government prioritizes improving efficiency of Uzbekistan's energy sector, no concrete measures were even slightly mentioned in the President's speech. Taking into account the fact that 60 percent of the primary energy is being lost during the energy production, transportation and consumption process, I think it was worth providing some details if the government is truly planning to address the problem.
2. Among measures prioritized by the government there was no mentioning of hydro-power sector development initiatives.

Uzbek government acknowledges the negative affect of its brown economy on the sustainability of energy supplies.

Hydro-power currently accounts for almost 20 percent of all electricity generated in the country. Most of the power generation capacities, however, require upgrading and thus has to be prioritized.

3. Uzbek government acknowledges the negative affect of its brown economy on the sustainability of energy supplies. There is huge yet undeveloped renewable energy potential (solar, wind, bio-fuel and small/mini hydro-power sectors) in the country. Even though growing attention paid by the government in the development of renewable energy sources was many times mentioned by the government representatives in their speeches, President refrained from making any reference to it in his latest address.
4. Central Asian gas and electric power systems were designed in way that Uzbekistan not only plays a key role in sustaining energy trade, but also benefits from the exchange of thermal electricity for hydroelectricity. With the suspension of energy trade within the system Uzbekistan has been increasing electricity generation by burning more coal and gas – environmentally damaging sources of energy. Many experts believe that regional energy trade can still significantly contribute to improving energy security in Uzbekistan and also should be prioritized by the government.

Judging from the energy sector development initiatives in the address of the President, I think that the government of Uzbekistan still very much counts on traditional sources of energy, which by no means is the right way towards a more sustainable energy future.

<http://112.ua/glavnye-novosti>

NEW DEVELOPMENTS IN ECONOMIC RELATIONS BETWEEN KAZAKHSTAN AND UKRAINE

Kanat Makhanov

Mutual benevolence between the two countries remains and needs to be sustained and developed further.

The new economic year was marked with new economic initiatives from the government of Ukraine that are intended to develop economic cooperation with Kazakhstan. On January 11 the ministers of agriculture of Ukraine Aleksey Pavlenko made an official statement that Ukraine is interested in more intense cooperation in agriculture with Kazakhstan. Currently, agriculture is one of the most important sectors for the bilateral trade. The

trade between the two countries reached \$4.3 billion in 2013 but in 2014 this amount shrank almost twice due to the outbreak of war in eastern Ukraine, worsening of the relations with Russia and resulting economic turbulence. The problem of trade with Ukraine is largely associated with logistics that is dependent on Russia. Ukraine currently experiences a tremendous political, economic and socio-cultural pressure from Russia that were further

complicated by canceling the free trade regime and the imposition of transit embargo which produced a serious negative effect not only on trade between Ukraine and Russia but also the trade between Kazakhstan and Ukraine. In order to overcome this obstacle Ukraine decided to develop new trade routes which will pass to Kazakhstan through the Black Sea, Georgia, Azerbaijan and the Caspian Sea. The first experimental cargo shipment already departed from from the Ukrainian seaport of Ilichovskiy.

Ukraine is undoubtedly one of the most important partners of Kazakhstan in many issues. Both countries are interested in close cooperation and friendly bilateral relationships in all fields. However, these relationships were put under pressure and tested by unpredictable and self-destructive policy of Russia. Despite

“

The new trade initiatives concerning the construction of the new transit route are also very beneficial for all participants because it will be a part of the project of “The New Silk Way”

”

the membership of Kazakhstan in the EEU and thanks to fine foreign policy of Kazakhstan and Ukraine, the mutual benevolence between the two countries remains and needs to be sustained and developed further. The new Ukrainian government tries to overcome the current economic and political problems through economic reforms and recovering trade relations with foreign states. The new trade initiatives concerning the construction of the new transit route are also very beneficial for all participants because it will be a part of the project of “The New Silk Way”. Apart from connecting Ukraine and Kazakhstan, it will be further extended to China and Europe offering new investment and trade opportunities between multiple countries. The benefit for Kazakhstan from the intensification of trade with Ukraine as well as from the project itself is evident.

<http://jamesviser.com/>

NÜKLEER AMBARGONUN KALDIRILMASI SONRASI İRAN

Cengizhan Canalay

İran 2015 senesinin Temmuz ayında P5+1 grubu ile vardığı "Ortak Kapsamlı Eylem Planı" anlaşmasına göre nükleer programını geliştirmeyi durdurması halinde nükleer program nedeniyle İran'a uygulanan ambargoların kaldırılması üzerine uzlaşmışlardır. 16 Ocak 2016 tarihinde Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) "uygulama gününde" yaptıkları denetimlerde İranın Ortak Kapsamlı Eylem Planında yer alan tüm şart ve taahhütleri yerine getirdiğini onaylamıştır. Bu haber sonrası ise Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Avrupa Birliği (AB) yaptırımların kaldırılması konusunda gerekli yasal düzenlemeleri işleme koymuşlardır.

Ambargonun kaldırılmasının İran ekonomisine getireceği faydalar arasında yasaklar nedeniyle dondurulan yaklaşık \$100 milyar yakın varlığının serbest kalacak olması ve 2012 senesinde AB bankalarının İran bankaları ile finansal ilişkilerinde durdurulan Dünya Bankalar arası Finansal Telekomünikasyon (SWIFT) işlemlerinin tekrar başlatılması yer almaktadır. Bunlara ek olarak dünya piyasasına başta petrol olmak üzere birçok sektörde ticaret olanaklarının artacak olması ülke ekonomisine belirli bir katkı sağlayacaktır. Dahası yaptırımların kaldırılması ile ülkeye ciddi miktarda çeşitli sektörlere yabancı şirketlerin yatırım yapması beklenmektedir.

İranlı yetkililer şu ana kadar 1000 den fazla yatırım başvurusunu incelediklerini belirtirken bunların arasında dünya çapında şirketlerde yapılan bazı anlaşmalar dan örnekler vermiştir. Örneğin Airbus şirketi yaptırımların kaldırıldığı Cumartesi günü İran Air havayollarına değeri \$10 milyar olan 114 uçağı satma yönünde

İranlı yetkililer şu ana kadar 1000 den fazla yatırım başvurusunu incelediklerini belirtirken bunların arasında dünya çapında şirketlerle de yapılan bazı anlaşmalardan örnekler verilmiştir.

anlaşma imzaladığını açıklamıştır. Aynı şekilde Alman araba üreticisi Daimler şirketi yasaklar nedeniyle çıkmak zorunda kaldığı İran pazarına Orta Doğunun en büyük araba üreticisi Khodro ile yeniden girmek için ortak projelere imza attığını belirtmiştir. İranyaptırımların kalkması ile petrol piyasasında hızlı bir giriş yapacağı Petrol Bakanı Roknoddin Javadi'nin Pazartesi günü Petrol Bakanlığı resmi sitesinden günlük petrol üretiminin 500.000 varil artırılması yönünde verdiği talimat haberinden görülebilir.

Yaptırımların kaldırılmasının dış politika ekseninde incelendiğinde ise İran ekonomisinin güçlenmesi ile Orta Doğu'daki etkinliğinin artacağına dair yorumların yapılmasına neden olmuştur. Bölgede şimdiden İran ve Suudi Arabistan arasında bir güç çekişmesi başlamıştır. İranın ekonomik olarak güçlenmesi politik stratejileri dahilinde desteklediği Suriyedeki Esad rejimi ve Hizbullah örgütünün güçleneceği ve bölgedeki dengeleri kendi lehine değiştirmeye yönelik çabalarına daha fazla kaynak aktarmasına neden olabileceği ihtimali özellikle İsrail ile Suudi Arabistanı endişelendirmektedir.

İç politikadaki yankılarına bakıldığında ise İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani ana seçim vaadini yerine getirerek popularitesini arttırmıştır. Ayrıca, ambargonun kaldırılmasının halk nezdinde hissedilmesine yönelik tüm anlaşma işlemlerinin hızlandırmasını sağlamış ve \$100 milyarlık varlığın İran ekonomisinin büyümesine ivme kazandırılması için kullanılacağını belirterek şubat ayındaki parlamento seçimleri öncesi gücünün ve popularitesinin daha da artmasını amaçlamaktadır.

ADB APPROVES \$1.2 BILLION IN GRANTS TO SUPPORT AFGHANISTAN'S ENERGY SECURITY

Dr. Farkhod Aminjonov

The Asian Development Bank has agreed to provide US\$ 1.2 billion of grants for the implementation of energy projects in Afghanistan between 2015 and 2025. The funds will be re-allocated from the ADB's Special Funds (US\$ 750 million) and the Afghanistan Infrastructure Trust Fund (US\$ 450 million). These grants have three major objectives: (a) boosting the energy supplies; (b) improvement of power sector efficiency; and, (c)

Energy demand in Afghanistan is growing twice as fast as its economic growth indicators.

promoting regional trade with a particular focus on the Central Asian gas and electric power supplies. Most importantly, the first tranche of the money is planned to be transferred in the amount of US\$ 275 million by the end of 2015.

Energy insecurity—insufficient energy supplies to meet both economic and population needs—in Afghanistan does not only negatively affect energy

www.khaama.com

led economic growth, but is also a source of ethnic tensions and greater instability in already conflicting region. According to AsadAleem, a senior energy specialist in ADB's Central and West Asia Department, ADB grants will be an invaluable contribution to the Afghan governments' US\$ 10 billion national energy supply program. Afghanistan is one of the least secure countries in the region in terms of stability and reliability of energy supplies. The demand for energy, however, is constantly growing. According to the ADB statistical data energy demand in Afghanistan is growing twice as fast as its economic growth indicators, which implies that energy security in the country is not only an issue of economic growth or political stability, but also a matter meeting basic human needs.

It is also expected that the ADB grants will be directed towards a development of domestic energy potential.

ADB funds will be allocated to a complex measures on improving energy security in the country, which includes both international projects as well as local level initiatives. Currently, three Central Asian power producers export electricity to Afghanistan: Uzbekistan, Tajikistan and Turkmenistan. These power lines require increasing transmission capacity to export more electricity to Afghanistan. ADB will support maintenance of both transboundary and countrywide electricity transmission lines. It is also expected that the ADB grants will be directed towards a development of domestic energy potential: (a) renewable energy sources and (b) natural gas. To conclude, all these measures will improve the level of energy security in regions connected to the central power transmission and gas supply systems, as.

NORTH KOREA'S NUCLEAR TEST AND EFFECTIVE METHODS FOR RESOLVING THE NORTH KOREAN NUCLEAR ISSUE

Dr. Erkin Baydarov, Aidana Arynbeek

North Korea's nuclear test in the beginning of 2016 (06.01.2016) attracted the attention of the international community to the Far Eastern region. This is the fourth nuclear test since Democratic People's Republic Korea (DPRK) declared itself as a nuclear power in 2005. Hydrogen bomb test could lead to the escalation of conflict between North and South Korea. In addition, this might lead to revision of the regional security system in the Pacific Rim. What are the effective methods for regulation of North

Korean nuclear issue? According to Hua Chunying who is an official representative of the Ministry of Foreign Affairs of People's Republic of China, the only effective method for regulation this issue can be six-party talks.

Indeed, the contribution of six-party talks to regulate a nuclear issue in the Korean Peninsula is relevant and might bring a significant outcome. States of six-party talks understand that the main aim of their politics is to main-

<http://www.scmp.com/news/asia>

tain the status-quo in the short-term perspective. Additionally, they attempt to preserve positive neutrality to the future of United Korea. Nevertheless, states of six-party talks have found an extremely challenging to create a program for mutually acceptable measures to facilitate North Korea to dismantle nuclear program. North Korea does not attempt to dismantle its nuclear program since there are considerable reasons for it. Possessing nuclear weapons allows North Korea to keep balance of power with the United States and China. A solution to North Korea nuclear issue depends on to what extent China, North Korea, South Korea, Japan, the United States and Russia are able to achieve the consensus and to introduce mutually beneficial solution to denuclearization of the Korean Peninsula.

The Korean Peninsula has been involved in the complex geopolitical interrelationship between great powers, where the interests of the United States, Russia, China and Japan have intertwined. Moreover, every country has its own vision for regulation of the issue. Regarding the United States, the Ko-

The contribution of six-party talks to regulate a nuclear issue in the Korean Peninsula is relevant and might bring a significant outcome.

rean Peninsula is not a vital part of its interest, it is a zone of strategic interest. It presents a comfortable strategic foothold in comparison to Japan. Unlike the United States, Russia who is a member of the CICA (Conference on Interaction and Confidence-Building Measures in Asia) pursues a realistic goal towards the Korean Peninsula. Russia is interested in uniting the Korean Peninsula only in the case of having the region as an independent from any military alliance.

On the other hand, China who stands for denuclearization of the peninsula is not interested in a forcible change of regime there. China prefers a gradual and peaceful transformation. China declares openly that sees the Korean Peninsula as a zone free from nuclear weapons. As an example, Central Asian states can be introduced as a free zone from nuclear weapons. Central Asia makes a significant contribution to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, to the global process of nuclear disarmament and nonproliferation, in addition to the formation of regional security system.

<http://neurope.eu/>

ABD DIŞIŞLERİ BAKANİ JOHN KERRY'NİN RUSYA'YI ZİYARETİ: SURİYE SORUNU VE DİPLOMATİK GİRİŞİMLERİ

Dr. Aidarbek Amirbek

15 Aralık 2015 tarihinde ABD Dışışleri Bakanı J.Kerry Rusya'ya resmi ziyarette bulunarak, sırasıyla bu ülkenin Dışışleri Bakanı Sergei Lavrov ve Cumhurbaşkanı Vladimir Putin ile ikili diplomatik müzakerelerde bulunmuştur. Görüşmelerde terörle mücadele, özellikle IŞİD'in Orta Doğu'daki tehditkâr faaliyetleri ile bu örgütün Rusya'nın yakın çevresine yayılma tehlikesi, Filistin-İsrail anlaşmazlığı, Ukrayna krizi ve en

“

Ziyaretin ana maddesini Suriye'de gelecekte kurulacak olan koalisyon hükümetine kimlerin, yani hangi örgüt temsilcilerinin dâhil edilip edilmeyeceğine ilişkin konular oluşturmıştır.

”

önemlisi “Uluslararası Suriye Destek Grubu'nun” ilerideki çalışmaları ile Suriye'deki iç savaşa siyasi çözüm bulma konuları masaya yatırıldı.

Konu ile ilgili Rus basına yansıyan bilgiler tarandığı zaman, ziyaretin ana maddesini Suriye'de gelecekte kurulacak olan koalisyon hükümetine kimlerin, yani hangi örgüt temsilcilerinin dahil edilip edilmeyeceğine ilişkin konuların oluşturduğunu yazmışlardır. Yani bir anlamda ABD ve Rusya kendi aralarında gelecek Suriye koalisyon hükümetine ilişkin siyah ve beyaz listedeki isimleri tartışmışlardır. Siyah listedekiler koalisyon hükümetine katıyen dahil edilmeyecek olanlar ve zamanla tamamen ortadan kaldırılması gerekli terör örgütlerini içerirken, Beyaz listedekiler ise ılımlı muhalefeti ve kendileriyle müzakerelerin yapılabileceği, aynı zamanda koalisyon hükümetine dahil edilebilecek örgüt mensuplarını kapsamaktadır. Elbette görüşmelerde listelerle ilgili nihai karara varıldığı söylenemez, ancak günümüze kadar tarafların hiç tavize yanaşmayarak görüşmelerden uzak durduğunu dikkate alırsak, J.Kerry'nin Moskova ziyaretiyle ABD'nin Suriye sorunu konusunda bazı taviz içerici kararlara yanaşabilecek davranışlar sergileyebileceği fikirleri yorumlara yansımıştır.

Ancak J.Kerry'nin ziyaretiyle ABD ve Rusya arasındaki Suriye anlaşmazlığının kökünden çözüldüğünü söylemek mümkün değildir. Yani ABD'nin Suriye sorununun çözümüne ilişkin Beşar Esad'ın iktidardan uzaklaşması gerektiğine dair temel tezi değişmemiştir. Diğer taraftan ABD Suriye sorununun Rusya'nın isteklerini gözardı ederek çözmenin mümkün olmadığı kanaatine varmıştır ki,

zaten J.Kerry'nin ziyaretıyla iki temel konu hakkında ABD görüşünün değişmeye doğru evrildiğini okumak mümkündür: 1) Suriye sorununun çözümü konusunda Rusya'nın izole edilemeyeceğidir; 2) Suriye'de kurulacak olan yeni koalisyon hükümetinin oluşumunda Rusya'nın isteklerinin dikkate alınmasıdır. ABD'nin Suriye konusundaki temel tezi değişmemekle birlikte, Rusya'ya karşı olan tavizkâr yaklaşımı müttefiklerini tedirginliğe itmektedir. Bilindiği gibi, 9-11 Aralık 2015 tarihleri arasında Suudi Arabistan'da Suriye'deki muhalif grupların adınan 116 temsilcinin katıldığı toplantı gerçekleşmiştir. Aynı şekilde 14 Aralık 2015 tarihinde "Suriye Halkının Dostları Grubu" toplanmıştır. Rusya her iki toplantıyı kabul etmeyerek, Suriye sorununun sadece "Uluslararası Suriye Destek Grubu" çerçevesinde görüşülerek çözülebileceğini savunmaktadır. Ayrıca Rusya Dışişleri Bakanlığı'nın Suudi Arabistan'daki Suriye muhalif gruplarının toplantısına ilişkin dağıttığı yoruma göre Nihai Bildiri'nin kabul edilemeyeceğini ve toplantıya PYD'nin ve Suriye'nin kuzeyindeki yerel yönetim temsilcilerinin katılmadığını, aynı zamanda toplantılarda Rusya'nın istemediği "Ceyş al-İslam" ve "Ahraruş Şam" gibi örgütlerin bulunduğu teyit edilmiştir. Bu yorumdan anlaşıldığı üzere, Rusya gelecek Suriye rejiminde Kürtler'in PYD partisinin yer almasını ve bununla birlikte ABD müttefiklerinin istediği bazı grupların rejimin oluşumuna katılmaması gerektiği kararından caymayacaktır. Bu durum doğal olarak önümüzdeki süreçte Suriye'deki koalisyon hükümetinin oluşumunda Rusya ile Türkiye arasındaki anlaşmazlığın devam edeceğine işaret eder. Nitekim 17 Aralık 2015 tarihinde V.Putin'in basın mensuplarına yaptığı konferansında aynen şunları dile getirmiştir:

John Kerry'nin ziyaretıyla ABD ve Rusya arasındaki Suriye anlaşmazlığının kökünden çözüldüğünü söylemek mümkün değildir.

ABD'nin Beşar Esad'ın rejiminin ortadan kalkmasına yönelik pozisyonu değişmemiştir ve büyük bir ihtimalle değişmeyecektir.

"Günümüz Türkiye yöneticileriyle anlaşmamız zordur, hatta mümkün değildir. Dolayısıyla devletler düzeyinde Türkiye yöneticileriyle ilişkileri düzeltmek için herhangi bir perspektif görmemekteyim, kültürel alanda ise ilişkiler gelişebilir". Yani V.Putin konuşmasıyla bir anlamda Suriye konusunda Türkiye'ye herhangi bir tavize yanaşmayacağını ve aynı zamanda kendi tezinden geri adım atmayacağını iletmektedir.

Bununla birlikte Rusya IŞİD ve Jabhat al-Nusra ile bağlantısı olan örgütleri ortadan kaldırmaya ve B.Esad'a belli bir süre tanımadan, hemen gitmesini isteyen muhalif kanadın gelecek koalisyon hükümetine katılmamasını sağlamaya çalışacaktır. Nitekim V.Putin 17 Aralık basın konferansında şunları söylemiştir: "Bizim tutumumuz değişmeyecektir. Biz onu temel prensibimiz olarak kabul etmekteyiz, sadece Suriye halkı kendilerini kimin yönetmesi gerektiğini ve hangi standartlar ile kurallara göre yönltilmesine karar verebilir". Burada Suriye halkınan kast edilen ise günümüzde var olan iktidar ve onların yandaşlarıdır, yani B.Esad'ın rejimi ve onun destekçileridir. Bu bağlamda Rusya Suriye konusunda tavize yatkın davranışlar sergilemeyeceğini, kendi çıkarları ile güvenliği doğrusunda sorunun çözülmesini sağlamaya çalışacaktır. Büyük bir ihtimalle ABD Suriye sorununun çözümü için Rusya ile daha fazla işbirliğine açılacak ve yine tahminlere göre Rusya'nın isteklerine cevap verecek davranışlar sergileyecektir. Böylece ABD yöneticileri ise Rusya'nın tavize dayalı olmayan davranışları yüzünden Suriye sorununun çözüme kavuşması mümkün olmayan bir çıkmaz olarak kalacağını düşünmüş olabilirler ki, Suriye'de yeni Başkanlık seçimlerinin yapılacağı tarihe kadar Rusya'nın

isteklerini gözardı etmeden belli bir anlaşmaya varmayı zorunlu olarak görmektedir. Bundan dolayı J.Kerry'nin ziyareti, Suriye konusunda iki ülke arasında tam anlamıyla mutabakatın sağlanamadığı, ancak bazı konularda birbirlerinin isteklerini gözardı etmeyerek dikkatli yaklaşmanın ilk adımları olarak değerlendirilebilir. Bu doğrultuda ABD yöneticileri B.Esad'ın belli bir müddet, büyük bir ihtimalle yeni Başkanlık seçimlerinin yapılacağı döneme kadar iktidarda kalabileceği konusunda tavize yanaşmaya hazır gibi görünmektedirler.

Diğer taraftan,18 Aralık 2015 tarihinde New York'da BM Güvenlik Konseyi toplantısında Viyana sürecini destekleyen karar kabul edilmiştir, buna göre ateşkesin sağlanması, muhalefetin katılımıyla koalisyon hükümetinin kurulması, ülkede yeni anayasanın yapımı için 6 ay sürenin verilmesi ve daha sonra yeni anayasaya dayanarak 1,5 yıl sonra Suriye'de bağımsız seçimlerin yapılması teyit edildi. Fakat Suriye'nin muhalif kanadı BM Güvenlik Konseyi kararına eleştirel açıdan yaklaşarak, örneğin "Suriye Muhalif ve Devrimci Güçler Ulusal Koalisyonu" başkanı Halid Hoca aynen şunları söylemiştir: "BM Güvenlik Konseyi kararı Suriye muhalif gruplarının Riyad şehrinde yaptıkları görüşmelerin sonuçlarını zayıflatmaktadır ve aynı zamanda Suriye sorununun siyasi çözümünü hedefleyen daha önceki BM Kararlarının önemini azaltmaktadır". Basın kaynaklarına yansıyan diğer muhalif grupların fikirlerine göre ise kararın uygulanması mümkün değildir, çünkü B.Esad'ın kaderi tam anlamıyla bir çözüme kavuşturulmadı, yine onlara göre Rusya ve Suriye askeri birimlerinin ülkede güç kullanımı durdurulmadan ateşkesin sağlanması imkânsızdır.

Rusya gelecek Suriye rejiminde Kürtler'in PYD partisinin yer almasını ve bununla birlikte ABD müttefiklerinin istediği bazı grupların rejimin oluşumuna katılmaması gerektiği kararından caymayacağı tahmin edilebilir.

Genel olarak, ABD'nin B.Esad'ın rejiminin ortadan kalkmasına yönelik pozisyonu değişmemiştir ve büyük bir ihtimalle değişmeyecektir. Dolayısıyla Amerika'nın Suriye'deki nihai dış politika hedefi B.Esad rejimini muhalif grubun temsilcilerinden oluşan yeni rejimle ikame edilmesini sağlamaktır. Aynı zamanda ABD Rusya'nın küresel politikadaki ağırlığını azaltmaya ve etkisini kırmaya devam edecektir. Bunun anlamı ABD Suriye konusunda kendi çıkarlarından ödünç vererek, Rusya'nın isteğine tamamen cevap vermeyeceği şeklinde yorumlanabilir. J.Kerry'nin Rusya ziyareti ise Suriye krizinin çıkmaza girmesini önleyerek, bir ölçüde çözülmesini sağlamaya yönelik ilerleyici adımların atılmasını sağlama gayreti olarak değerlendirilebilir. Bu doğrultuda Rusya'nın tavize yanaşmayacağını anlayan ABD yöneticileri, Rusya'yı Suriye krizinin çözülmesine ilişkin durağan davranışlarından vazgeçirmek ve bir adım olsa dahi ilerleyici kararlara yanaşmasını sağlamak için bazı konularda Rus tezine yakın hareket edebileceğini göstermektedir. Böylece ABD Suriye'de yeni anayasanın kabul edileceği ve seçimlerin yapılacağı döneme kadar, yani ara geçiş sürecinde Rusya'yı belli bir hat etrafında tutmaya çalışacaktır. Ancak New York'da hangi örgütlerin terör, hangilerinin terör değil sorusuna net cevapların verilemeyeşi ve "Uluslararası Suriye Destek Grubu'nun" bu konuda anlaşamamaları, kısa dönemde Suriye sorununun çözüme kavuşmasını güçleştirebilir. Özellikle gelecek koalisyon hükümetine yönelik siyah ve beyaz listelerin ABD ile Rusya arasında tam bir mutabakatın sağlanamamış olması, sağlandığını varsaydığımız durumda bile buna ABD müttefiklerinin (Suudi Arabistan, Katar vs.) ve Suriye muhalif gruplarının cevabının ne olacağının kestirilemeyeşi, Suriye krizinin kısa dönem zarfında çözüme kavuşamayacağı tahminini güçlendirmektedir.

FIRST STEPS ON THE WAY OF LIFTING SANCTIONS AGAINST IRAN

Lidiya Parkhomchik

<http://thumbnails.cbc.ca/>

Economic and financial sanctions imposed on Tehran over its nuclear program have been lifted.

On January 16, 2016, during a joint press conference held in Vienna, the Iranian Minister of Foreign Affairs, Mohammad Javad Zarif, and the EU High Representative for Foreign Affairs and Security Policy, Federica Mogherini, announced that economic and financial sanctions imposed on Tehran over its nuclear program have been lifted. The announcement was made after the International Atomic Energy Agency (IAEA) confirmed Iran's commitment to the Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA). The IAEA's report confirming that Iran has completed the necessary preparatory steps to start the imple-

mentation of the JCPOA was submitted to the United Nations Security Council. It also should be mentioned that Iran would finally start to implement the Additional Protocol to its Safeguards Agreement with the IAEA, which increases Agency's ability to monitor nuclear activities in Iran, moving the relations between Iran and the IAEA into a new phase.

As for sanctions lifting, it is expected that Iran's blocked accounts in foreign banks will be reopened as of January 18, 2016. As a result, the financial sector of the country was largely

influenced by the aforementioned news. For instance, despite the fact that majority of the foreign western banks were closed on Sunday and only some Iranian and some neighboring countries' banks were open, over 1000 of letters of credit (LC) were opened on the first day of implementation of the JCPOA. Therefore, as of Monday the Central Bank of Iran expects the activation of its accounts by both transferring assets and opening more LCs. Moreover, by the lifted sanctions Tehran will be reconnected to the Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT), the access to which was closed for the Iran's banking system since March 2012. Together with the resumption of the oil exports, Iran's economy will finally get a real chance to get out of a recession. According to the President of Iran, Hassan Rouhani, it is expected that next year economic growth in the country will hit a minimum of 5% instead of 2% in 2015.

After IAEA verified Tehran fulfilling its nuclear obligations, Iran has become free from the pressure from 12 Agency's resolutions and the UN Security Council would also terminate sanctions set out in its 6 resolutions in the nearest future. Actually, the U.S. Presi-

According to the President of Iran, Hassan Rouhani, it is expected that next year economic growth in the country will hit a minimum of 5% instead of 2% in 2015.

dent Barack Obama has already signed decree on lifting a number of the US sanctions against Iran. According to the US Secretary of State John Kerry, Iran will receive the balance of \$400 million in the so-called Trust Fund.

However, despite the significant progress over the Iranian nuclear issue and ongoing softening of the Iran-U.S. relations, Iran is still far away from fully restoring relations with the United States. Recently, the parties freed a number of citizens as part of a prisoner exchange agreement. The prisoner swap brought home seven Iranians held in US prisons and four American citizen held in Iranian prisons. However, only a day after sanctions targeting Iran's nuclear energy program were lifted, the U.S. imposed new sanctions on Iran for its ballistic missile program showing that the core of the Iran-U.S. mistrust includes wide range of issues. It was stated that test-fire of country's first guided Emad ballistic missile made by the Iran's Islamic Revolution Guards Corps on October 11, 2015, could pose a significant threat to regional and global security. Therefore, despite the JCPOA agreement implementation the Western world is still considering Iran as a threat to regional and global security.

IRAN AIMS TO JOIN THE WORLD TRADE ORGANIZATION (WTO)

Aidana Arynbek

After lifting of sanctions, Iran gained an opportunity to catch up with developing of its economy. Nowadays, one of the main goals that stands on the Iranian agenda is to become a permanent member of the World Trade Organization (WTO). Historically, Iran

submitted its application to the WTO in 1996 and since that time it has been enjoying observer status. The process of accession was stalled due to the consequences of sanctions. Gradually leaving the sanction zone, on the 20th of January the director of Iran's

WORLD TRADE ORGANIZATION

<http://www.iran-daily.com/>

presidential office declared Iran's willingness to develop international collaboration in the framework of the WTO. The WTO is the only global international organization dealing with the rules of trade between nations. In recent days it has attracted 162 members. The organization gives an opportunity for member states to establish trade relations on the basis of free market. Since the establishment of GATT (General Agreement on Tariffs and Trade) in 1948 until recent days, the WTO has formed a significantly firm foundation for its functioning. That is why many states have already joined the organization. Similarly, Iran's step toward the WTO is not surprising because it sees the organization as the way to improve its economy. Moreover, it can be said that the WTO brings not only economic benefit to member states but also its functional mechanism proves the reality of what was stated by institutional liberals. In other words, economic interdependence is the road for peaceful coexistence between states. Since Iran was isolated from the international community during the last years, its accession to the WTO would open the door for the common table with states.

Iran's attempt illustrates a significant confidence in receiving approval from all member states.

Nevertheless it can be argued that the accession process is not easy at the first sight. Since the WTO is a member-driven organization, the WTO accession is complex and lengthy process. For example, Russia's road to the WTO took 19 years, and similarly China's road lasted 15 years. Unlike other institutions where the accession is an automatic process, in the case of the WTO the state who wants to join the organization should wait for approval from all members. Yet, Iran does not hold a pessimistic view about the accession process. As Mohammad Reza Nematzadeh (Minister of Industries and Business of Iran) said "our country can join the World Trade Organization in less than two years." Following this, Iran's attempt illustrates a significant confidence in receiving approval from all member states.

Taking everything into consideration, Iran's ambitious desire to join the WTO would be challenging, since it has to build bilateral and trilateral relations with the member states.

It can be argued that Iran's road to the WTO depends on how Iran's current economic situation matches with the interest of the member states. Moreover, Iran's compliance with the main WTO rules such as human rights and the environment can play a decisive role during the accession process. However, given inequality between states within the WTO, Iran's step to join the organization can be considered as perilous for economy. While developed states gain more benefit from the functioning of the WTO, developing states are unable to get advantages which are equal to the developed states. For example, it can be argued that in reality the WTO is governed by dominant powers such as the US, Canada, the EU and Japan. They have more leverage over the Dispute Settlement Mechanism which

allows them to win their interests in trade-related issues. Moreover, their increasing power of knowledge makes the developing states to become losers (case of TRIPS). Therefore, Iran should be cautious about joining the WTO by taking into account all possible advantages and disadvantages. Iran's joining the free trade space will give an opportunity to be linked with the global market (it gives a chance to increase its export). On the other hand, Iran should be aware of the reality of the WTO functioning such as the domination of the powerful states. It can be argued

Iran should be aware of the reality of the WTO functioning such as the domination of the powerful states.

that now the WTO is no longer an institution which facilitates free trade relations, since the establishment of TRIPS (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual property Rights) put a considerable limit on trade relations between the member states. Should Iran join the WTO, or should Iran stay in isolation from the global economy is hard to forecast. It can be argued that Iran might acknowledge the challenges of the global economy, and might have a measured plan to tackle them.

CHINESE POSITION ON THE ROAD OF IRAN- SAUDI ARABIAN CONFLICT

Akbota Akylbayeva

The ongoing Saudi-Iranian diplomatic disaster has quickly transformed into a new regional Cold War. The turning point that crushed the relationship has been reached after the execution of Shiite Clerk Nimr al-Nimrin Saudi Arabia. Shortly after cutting off the diplomatic cooperation between two oil rich states, world leaders showed their concern and called for a peaceful resolution. At this point, China is playing as a peaceful unbiased moderator not to jeopardize relationship with two major oil exporters. Saudi Arabia has been considered as the top oil supplier to China, despite being temporarily displaced by Russian oil exports during 2015. That's way, Beijing as well as Washington are calling for a diplomatic resolution for the crisis. During the press conference

Chinese Government sees an optimistic future of Chinese-Iranian affiliation.

on January 4, 2016, Chinese Foreign Ministry spokesperson Hua Chunying stated that further intensification of the conflict would negatively affect the negotiations on establishing peace in the Middle East. This conflict is questioning the peace plan, which was organized during the Vienna talks on Syria. In practice, China's desire is to expand further cooperation with Saudi Arabia on trade and include Saudi Arabia to China's Silk Road Economic Belt and 21st-century Maritime Silk Road. At the same time, Chinese Government sees an optimistic future of Chinese-Iranian affiliation. China has been in a good relationship with Iran, despite support of the UN sanctions against Iranian Nuclear Program, which caused Iranian oil exports to decrease.

<http://ru.journal-neo.org/>

Meanwhile, both Iran and Saudi Arabia are considered as influential players on the Middle East. Dealing with the conflicts in Syria and Iraq, it is important for regional powers not to suspend their cooperative relationship even if conflict remains, as it would negatively affect the security and stability in the whole region. Recently, it was stated that the Leader of the Western-backed opposition Syrian National Coalition (SNC) visited China last week to hold a bilateral meeting with Chinese Foreign Minister Wang Yi and Chinese Foreign Ministry representative Hua Chunying. The main agenda was to discuss the Syrian crisis and further peaceful actions regarding concord resolution and political settlement in Syria. In this context, the quotation by Abraham Lincoln depicts what is the Syrians want for future: "The Government of the people, by the people, for the people."

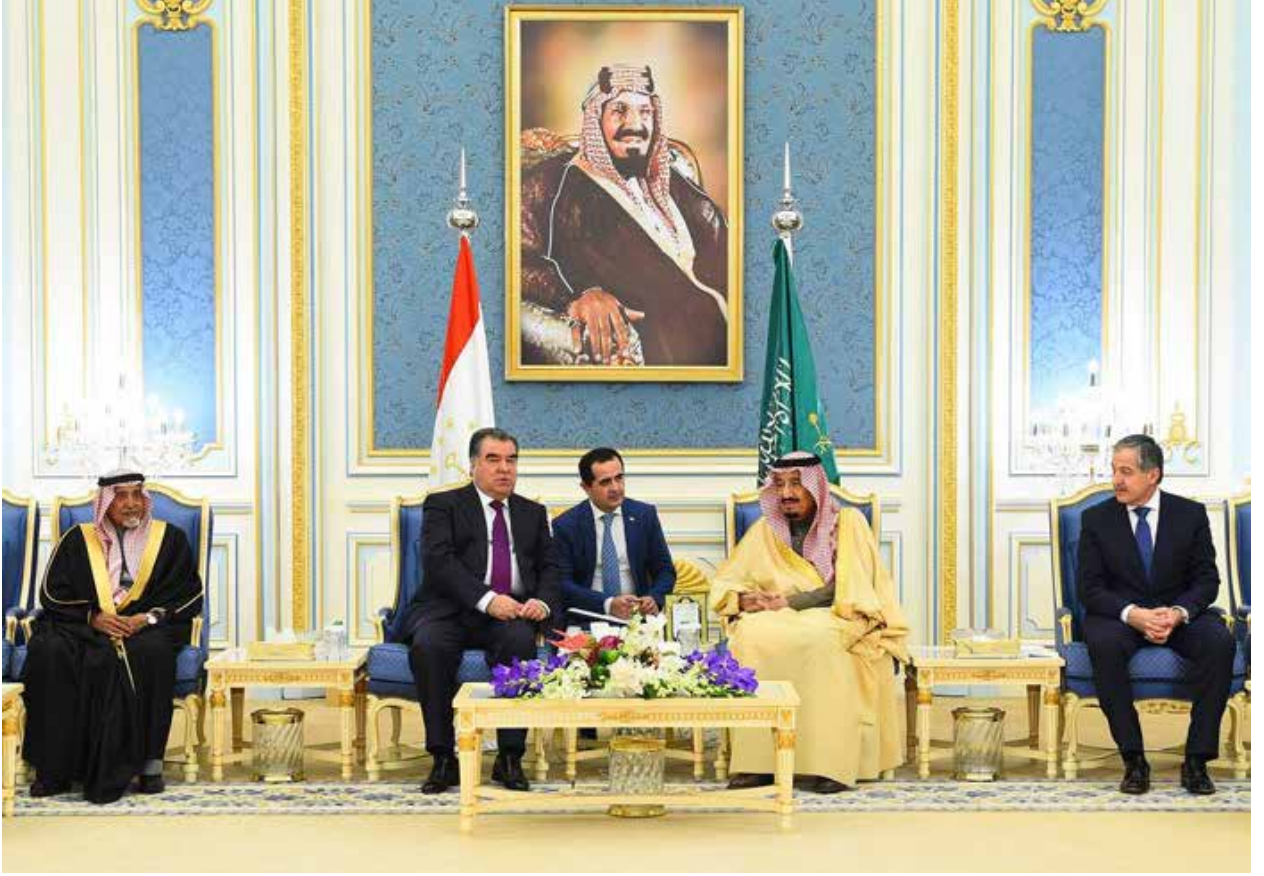
“

China is highly dependent on oil supplies from the Middle East and any ill-conceived moves can disturb Chinese economy.

”

China has been following a long-standing policy of non-interventionism positions during the Middle Eastern conflicts. Without choosing any sides, it has achieved to connect strong ties with both Saudi Arabia and Iran, as both states understand that China is not following an interventionist military policies, but rather offer economic assistance and a market of resources.

At this point, China is highly dependent on oil supplies from the Middle East and any ill-conceived moves can disturb Chinese economy. However, the inability to safeguard peace and stability may negatively influence the economy and security in the whole region. In this sense, achieving peace and stability seems the first priority for both China and the region countries to build close and beneficial relations in near future.

<http://www.mofa.gov.sa/sites/mofaen/Pages/Default.aspx>

TACİKİSTAN-SUUDİ ARABİSTAN İLİŞKİLERİ: EMOMALİ RAHMON'UN ÜLKEYİ ZİYARETİ

Dr. Aidarbek Amirbek

Cumhurbaşkanı E.Rahmon'ın Suudi Arabistan ziyaretinin en önemli sacayağını ekonomik ilişkileri canlandırma hedefi oluşturmuştur.

2 Ocak 2016 tarihinde Tacikistan Cumhurbaşkanı Emomali Rahmon Suudi Arabistan'ı ziyaret ederek, ülke Kralı Salman bin Abdülaziz Al-Suud, Savunma Bakanı Muhammed bin Salman bin Abdülaziz ve Finans Bakanı İbrahim bin Abdüla-

ziz Al-Assaf ile ikili görüşmelerde bulunmuştur. Görüşmelerin temel konularını iki ülke arasındaki ilişkilerin durumu ve çeşitli alanlardaki işbirliğinin geliştirilmesi ile bölgede ve uluslararası arenadaki son gelişmeler oluşturmuştur. Ayrıca

ziyaret kapsamında suçlularla mücadele edilmesi, bilim ve teknoloji ile spor ve hava hizmetleri alanlarında işbirliğini geliştirmeye yönelik toplam beş anlaşma imzalanmıştır.

Arab News adlı basın kaynağı E.Rahmon'un ziyareti çerçevesinde iki ülkenin ortak tedirginliklerini içeren konuların, özellikle terörizmle mücadelelenin görüşüldüğüne vurgu yapmıştır. Ayrıca basın kaynağı Tacikistan'ın Suudi Arabistan önderliğinde kurulan ve 34 devletin katıldığı "Teröre Karşı İslam İttifakı'na" katılma teklifini incelediğini ve bundan dolayı E.Rahmon ziyareti-nin daha fazla önem taşıdığına dikkat çekerek, daha önce iki ülke Dışişleri Bakanları'nın telefon görüşmelerinde ittifaka katılım konusunun ele alındığını teyit etti.

Ziyaret esnasında Tacikistan Cumhurbaşkanı E.Rahmon Suudi Arabistan Kralı Salman bin Abdülaziz Al-Suud ile ilk kez görüştüğünü dile getirerek, konuşmalarını şöyle devam etmiştir: *"İki halkı ve ülkeyi ortak tarih, kültür ve dini bağlar birleştirmektedir. Biz Tacikistan'da Suudi Arabistan'ı Arab dünyasında ve Orta Doğu'da önemli ortağımız olarak görmekteyiz ve sürekli olarak onunla çok taraflı işbirliğini geliştirmeye ve güçlendirmeye çalışmaktayız".* Bölgesel güvenlik konularına da değinen E.Rahmon Orta Asya'daki istikrar ile güvenliği komşu Afganistan'daki olumsuz olayların etkilediğini ve bölgenin terörizm ile ekstremizm tehdidiyle karşılaştığını beyan ederek, *"Tacikistan'ın dış politika önceliğini Afganistan sorununun çok taraflı çözümünün oluşturduğunu"* vurguladı. Bununla birlikte her iki ülkenin yöneticileri Tacikistan ile Suudi Arabistan'ın güvenlik alanında işbirliğini geliştirme imkânlarına sahip olduğunu ve ulus üstü nitelikli suçlu örgütlerle, terörizm, ekstremizm ile yasal olmayan uyuşturucu kaçakçılığına karşı ortak işbirliğini arttırabilme potansiyelini taşıdıklarını teyit ettiler.

**İran devleti
Tacikistan-
Suudi Arabistan
ilişkilerinin
gelişimine sıcak
bakmamaktadır.**

Tacikistan Cumhurbaşkanı E.Rahmon Suudi Arabistan ile ekonomik ilişkileri arttırmanın önemine de değinerek, günümüzde her iki ülkenin ortak ticari ilişkilerinin çok düşük seyrettiğini vurguladı. Tacikistan Cumhuriyeti Ekonomik Gelişim ve Ticaret Bakanlığı'nın bilgilerine göre 2013 yılında iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin oranı 201 100 dolardır, bunların 64 600 doları ihracatı, 136 500 doları ithalatı oluşturmaktadır. Günümüzde bu oranın büyük bir değişikliğe uğradığını söylemek mümkün değildir. Bundan dolayı Cumhurbaşkanı E.Rahmon'ın Suudi Arabistan ziyaretinin en önemli sacayağını ekonomik ilişkileri canlandırma hedefi oluşturmuştur. Nitekim E.Rahmon Suudi Arabistan işadamlarının Tacikistan'ın reel sektörüne yatırım yapmasını istedi ve özellikle Orta Asya'da büyük öneme sahip hidroenerji projelerine, örneğin orta ve büyük HES'lerin inşaatı alanına, yüksek voltajlı elektrik nakil hatlarının, tekstil fabrikaları ile mineralleri arama ve işleme tesislerinin inşaatı ve arazileri sulama sektörlerine yatırımların arttırılmasının ülke ekonomisi açısından büyük öneme sahip olduğuna dikkat çekti. Bu doğrultuda ilk toplantısı 2013 yılında yapılan "Tacikistan ve Suudi Arabistan Ticaret ve Ekonomi ile Bilimsel-Teknik Ortak Komisyonu" toplantısının yeniden aktifleştirmesi gerektiğini önerdi. Ayrıca parlamentolar arası ilişkilerin gelişimine ve bilim ile kültürel etkileşimin arttırılması konularına da vurgu yapıldı.

Suudi Arabistan'ın Finans Bakanı İbrahim bin Abdülaziz Al-Assaf "İslam Kalkınma Bankası" üzerinden Tacikistan'a 108 milyon dolar finansal kaynak ayıracağını ve bunların Kulyab-Şuraabad, Şkev-Kalai ve Kulyab-Darvaz yollarının restorasyonu için harcanağını beyan etti.

Diğer taraftan İran devleti Tacikistan-Suudi Arabistan ilişkilerinin gelişimine sıcak bakmamaktadır. 27 Aralık 2015 tarihinde İran'da "İslam

Dünyasının Karşılaştığı Tehditler” adı altında 29’ncu “Uluslararası İslam Birliği Konferansı” yapılmıştır. İran’ın yüksek düzeyli yöneticileri bu konferansa Tacikistan’da terör ve ekstremist örgüt olarak kabul edilen “Tacikistan İslami Yeniden Doğuş Partisi” yöneticisi Muhiddin Kabiri’yi çağırılmışlardır. Bilindiği gibi Tacikistan Başsavcılığı 29 Eylül 2015 tarihinde “Tacikistan İslami Yeniden Doğuş Partisi’ni” ülke istikrarını bozma ile radikal örgütlerle işbirliği yapma gerekçesiyle terör örgütü olarak kabul edilmesi ve kapatılmasını Yüksek Yargı’dan istemiştir ve bu talep onaylanmıştır. Uzmanların beyanına göre “Tacikistan İslami Yeniden Doğuş Partisi’nin” kapatılmasının temel nedeni, günümüz iktidarının Tacikistan’ın yakın çevresinde meydana gelen çeşitli radikal dini örgütlerin faaliyetlerinin artmasına paralel olarak, “Tacikistan İslami Yeniden Doğuş Partisi’nin” yeniden güçlenebileceği korkusu ve 2020 yılında yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerine katılacak olan E.Rahmon için tehdit oluşturmasını şimdiden engellemektir. Buna karşın İran ise E.Rahmon’un ülkesindeki İslami çevrelere baskı yapmasına olumlu yaklaşmamaktadır ve böyle bir durum söz konusu olursa bunların radikalleşebileceğini ve gerektiğinde yakın çevresindeki çeşitli terör gruplarıyla etkin işbirliğine yönelebileceğinden tedirginlik duymaktadır. Bundan dolayı İran’ın muhafakâr kesimi ve etkin dini vakıfların yöneticileri «Tacikistan İslami Yeniden Doğuş Partisi» yöneticileri ile ilişkilerin devamından yana siyaseti desteklemektedirler. Nitekim böyle bir fikre İran’ın dini lideri Ayetullah Ali Hameney de taraftar olabilir ki, Tacik basın kaynakları Muhiddin Kabiri’nin Ayetullah Ali Hameney ile görüştüğünü yazmışlardır.

29 Aralık 2015 tarihinde Tacikistan Dışişleri Bakanlığı ülkesindeki İran Bü-

yükelçiliği’ne diplomatik nota vererek, İran’ın Muhiddin Kabiri’yi konferansa çağırmasını kınamıştır ve hatta İran’ın bu davranışının iki ülke ilişkilerinin gerilemesine yol açabileceğine vurgu yapılmıştır. Ancak günümüze kadar İran Tacikistan’daki İslami çevrelerle ilişkileri geliştirirken ülke iktidarını rahatsız etmemeye dikkat etmiştir. Fakat bu seferki davranışı, yani Tacikistan’da terör örgütü olarak kabul edilen “Tacikistan İslami Yeniden Doğuş Partisi’ni” konferansa davet etmeleri ve hatta onları ülkeden gelen devlet delegasyonlarıyla aynı masaya oturtmaları, İran’ın artmaya başlayan Tacikistan-Suudi Arabistan etkileşiminden duyduğu ciddi rahatsızlığından kaynaklanmış olabileceğini tahmin edebiliriz. Bununla birlikte bölge bazlı basın kaynakları Tacikistan’da kökleri Suudi Arabistan’a kadar uzanan Selefilik temel alan çeşitli akımların mevcut olduğunu ve “Tacikistan İslami Yeniden Doğuş Partisi’nin” İran’ın desteğiyle bu akımlara karşı faaliyetlerini aktifleştirdiklerini yazmışlardır. Tacikistan yönetimi ise dengeye dayalı çok taraflı dış politika gereği İran’a fazla kaymadan ve ülke içindeki Selefilik akımını savunanların radikalleşmesini önlemek adına İran-Suudi Arabistan dengesini sağlamaya gayret etmektedir. Ancak Tacikistan’ın böyle bir dış politikası İran’ı rahatsız etmektedir ve ülkedeki Şii nüfusu üzerindeki etkisinin azalabileceğinden tedirginlik duymaktadır. Kısacası önümüzdeki süreçte İran ve Suudi Arabistan arasındaki nüfuza dayalı rekabet Suriye ile sınırlı kalmayarak, Tacikistan üzerinde belli bir rekabete yol açabilir. Günümüzdeki durum ise Tacikistan ve İran arasındaki ilişkilerde güvenin azalmaya doğru evrildiğini göstermektedir ki, Cumhurbaşkanı Emomali Rahmon’un Suudi Arabistan ziyareti Tacikistan-İran ilişkilerinin daha fazla açılacağına işaretler.

İran ve Suudi Arabistan arasındaki nüfuza dayalı rekabet Suriye ile sınırlı kalmayarak, Tacikistan üzerinde belli bir rekabete yol açabilir.

THE PRESIDENT XI JINPING'S VISIT TO IRAN

Lidiya Parkhomchik

In order to boost Beijing's economic influence over the Middle East China's President Xi Jinping toured the region visiting Iran on January 22-23, 2015 after traveling to Saudi Arabia and Egypt. It was the first visit to Iran by a Chinese leader over the last decade and it was made just a week after sanctions against Tehran were lifted under a nuclear deal reached with P5+1 members in July 2015. During the official talks held with his Iranian counterpart, Hassan Rouhani, the parties discussed the latest mutual and regional developments. As a result, Iran and China signed 17 documents

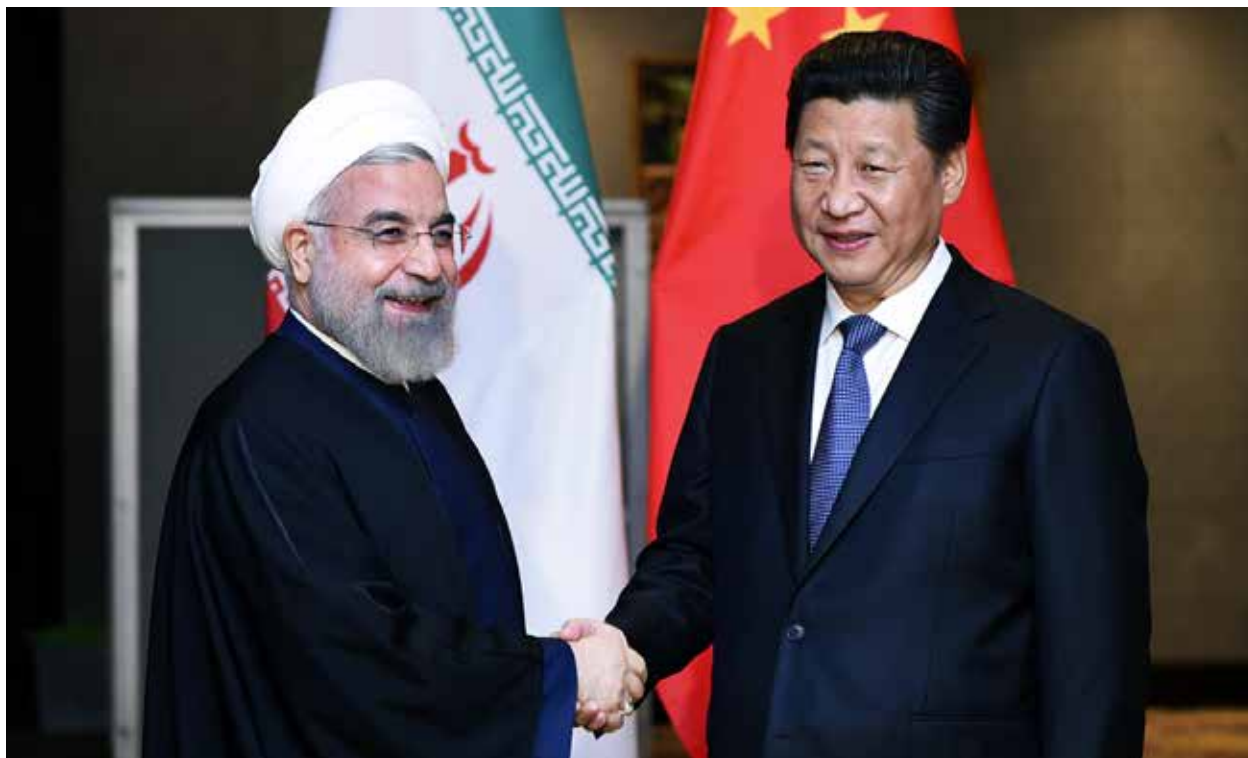

China has stayed Iran's biggest trading partner for the last six years.

for cooperation in economic, industrial, cultural and judicial fields.

Moreover, it was announced that the two presidents reached an agreement on a comprehensive 25-year strategic partnership in all international, regional and bilateral issues and developed a road map for deepening of bilateral relations. Actually, China has stayed Iran's biggest trading partner for the last six years. The sides boosted their bilateral trade from \$118 million in 1978 to \$51.8 billion in 2014. Despite the fact that the figure dropped in 2015 due to decreasing

oil prices, China and Iran stated their intention to increase mutual trade up to \$600 billion in the coming 10 years.

It is not a secret that China has been a top buyer of Iran's crude oil even during the period of the international sanctions against Tehran's energy sector. According to China's Commerce Department, in January-November 2015 China imported 24.36 million tons of crude oil from Iran or 8% of its total imports. Therefore, China's clam to develop strategic ties with Iran particularly means that Beijing wants to enlarge its cooperation with Iran by purchasing oil and developing energy projects. Despite the fact that President Xi was pursuing a similar purpose during his visit to Saudi Arabia, which broke diplomatic ties with Tehran this month, Iran will definitely support any Chinese energy initiative showing its gratitude for both China's cooperation during the Western sanctions and China's policy of non-interference in internal affairs of its partners.

Moreover, foreign policy initiative known as "One Belt One Road" was

In order to boost Beijing's economic influence over the Middle East China's President Xi Jinping toured the region visiting Iran on January 22-23, 2015 after traveling to Saudi Arabia and Egypt.

also in the list of top priorities for the President Xi's visit to Iran. Prior to his official visit to Tehran the Chinese leader even published an article titled "Work Together for a Bright Future of China-Iran Relations" in the Iranian newspaper, it could be concluded that Chinese authorities use every possible means including soft power to guarantee Iran's support to renew the Silk Road. During the visit, Iran and China even signed a Memorandum of Understanding to establish the Silk Road Scientific Fund aimed to enhance the cooperation through conducting joint research projects on the issue of the One Belt One Road initiative.

Therefore, the President Xi's Middle East visit will undoubtedly improve relationships between China and major Middle East nations, especially with Iran. According to the Supreme Leader, Ayatollah Ali Khamenei, "Iran has always sought relations with reliable and independent states like China". Therefore, the Iranian leadership demonstrated the highest level of trust to their Asian partner counting on the long-term strategic relations.

SAUDI ARABIA SUSPENDS ITS DIPLOMATIC TIES WITH IRAN

Akbota Akylbayeva

During the first days of 2016, 47 people, one of them being a Shiite Clerk, have been accused of terrorism and executed in the Kingdom of Saudi Arabia. The execution has led to a number of protests that took place across the Shia community in the Middle Eastern region. After the attack on the Saudi embassy on January 3, 2016, in Tehran, Saudi Foreign Ministry called for

urgent removal of diplomatic relations with Iran, stating that Iranian diplomats have to leave the Kingdom in upcoming 48 hours. Current Saudi Government has already declared an official break off political ties with the Islamic Republic of Iran. Interestingly enough, the clash of the theocratic states of Sunni and Shia communities came along the peace establishment plan in

<http://www.gtreview.com/>

Syria, as the cooperation of these major players plays a vital role in stabilization of the Middle Eastern peninsula. The protests took place after the prominent Shiite Clerk Sheikh Nimr al-Nimr has been sentenced to death after being convicted for organizing protests against the Monarchy to plot attacks to overthrow the Kingdom. Considering this diplomatic rapture from political-religious perspective, we can infer that majority of Saudi Arabia's population is following Sunni roots while the oil rich Eastern Province is populated by Shia community. This religious imbalance causes theocratic dispute in Saudi Arabia for control over oil rich landscape.

On the other hand, the diplomatic crisis of two Middle East regional powers caused an alarm among the community forming peace in Syria, as it may jeopardize the action plan that have been signed during the talks in Vienna. Yet, it is unclear if two states be able to seat at one table in Geneva talks, to discuss the peace formation

Current geopolitical disputes between two Middle Eastern states would not have much impact on the prices of crude oil.

possibility. Would they be able to continue peace talks during this diplomatic fallout?

Moreover, OPEC investors are concerned in the rise of diplomatic rival, as it adds risk to oil prices in the region counted for 30% of total annual oil output, in Saudi Arabia with 31.2% and in Iran 8.21% oil production. The problem is that majority of oil fields are located in the Eastern region of Saudi Arabia controlled by Shia community, and the recent protests may threaten Saudi Security and dominance over oil reservoirs. Still, experts claim that in already devaluating prices of oil, current geopolitical disputes between two Middle Eastern states would not have much impact on the prices of crude oil, as it is more related to economy and model of demand and supply of the product. Despite the political tensions, oil prices have hardly moved from already downing position.

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЖЕКЕ МЕНШІК ҮЙ ШАРУАШЫЛЫҚТАРЫ ТАЛҚЫҒА ТҮСТІ

KAZAKISTAN'DA ÖZEL HANEHALKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR GEÇİM KOŞULLARI SÖZ EDİLDİ

2016 жылғы 13 қаңтарда Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Әлеуметтану және әлеуметтік жұмыс кафедрасынан доцент, ә.ғ.д. Назым Шеденова «Қазақстанда жеке меншік үй шаруашылықтарының өмір сүру жағдайларының жасалуы» атты семинар өткізді.

13 Ocak 2016 tarihinde Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi Sosyoloji ve Sosyal Çalışmalar bölümünden Doç. Dr. Nazym Shedenova "Kazakistan'da Özel Hanehalklarının Sürdürülebilir Geçim Koşullarının Oluşturulması" adlı seminer vermiştir.

Doç. Dr. Nazym Shedenova seminerinin ana konusu olarak 2011 yılında Almatı şehri civarında kentsel ve kırsal bölgelerde bir araştırma grubu ile yapmış oldukları sosyal analizin sonuçlarını paylaşmıştır. Araştırmalarında orta ve düşük gelirli ailelerin geçim stratejilerini incelediklerini ve araştırmalarında konuyu ekonomik tarafından daha çok sosyolojik bakış açısıyla irdelediklerini ifade etmiştir. Araştırmalarının neticelerinden bahsederken kent ile kırsal bölgeler arasındaki gelir farkının gittikçe arttığını belirtmiştir. Ailelerin kentleşme ve pazar ekonomisinden kaynaklanan değişik zorluklarla karşılaştığını ifade ederken buna örnek olarak iş için artan rekabeti örnek göstermiştir.

Ailelerin geçimlerini sağlamaya çalışırken genellikle aile bağları veya yerel sosyal bağlarından (arkadaş, komşu, tanıdık) sosyal ve ekonomik yardım aldıklarını altını çizmiştir. Seminerinin devamında 1990'lı yıllardaki geçim stratejileri ile 2000'li yıllardaki geçim stratejilerini karşılaştırdıklarını ifade ederken 90'lı yıllardaki geçim planlarının kısa dönemli ve sadece temel

Доцент, ә.ғ.д. Назым Шеденова семинарда 2011 жылы Алматы қаласының маңындағы қалалық және ауылдық аймақтарда жұмыс тобымен жасаған әлеуметтік сараптама нәтижелерімен бөлісті. Зерттеулерінде орта және шағын табысы бар отбасылардың өмір сүру стратегияларын қолға алып, зерттеулерінде тақырыпты экономикалық тұрғыдан әлеуметтік көзқарасқа сүйене отырып, қарастырды. Зерттеу нәтижелеріне тоқталу барысында қалалық және ауылдық аймақтар арасындағы табыс айырмашылығының уақыт өте келе артып жатқанына тоқталды. Отбасылардың урбанизация мен нарықтық экономикадан туындаған әртүрлі қиындықтарға тап болғанын

іhtiyaçları қарсыламaya yönelik yapıldığını lakin bunun 2000'lı yıllarda орта ve uzun dönemli planlamalara дөнүштүгүнү ve emekliliğe yönelik finansal planlamaların арттыгын иfade etmiştir. Sosyal bağlar kapsamında akrabа ilişkilerinin geçim stratejileri ачısından önemli bir yer tuttuгunu ve ailelerin ekonomik anlamda sıkıntılı dönemlerinde bu bağlantılardan yardım aldıklarını sözlerine eklemiştir.

Araştırmaya yönelik paylaştığı bilgiler arasında şehirde yaşayan ailelerin %67'si ile kırsalda yaşayan ailelerin %46'sının herhangi bir yardıma ihtiyaç duymadan ihtiyaçlarının tamamını karşılayabildiğini belirtmiştir. Ayrıca, katılımcılar arasında %87,3'ünün herhangi bir aile ferdinden yardım almadan geçimlerini sağladığını ifade ederken %29,7'sinin aile fertlerinden kısıtlı yardım alarak geçindiğini sadece 8%'inin diğer aile fertleri ile karşılıklı olarak birbirlerini desteklediklerini bildirmiştir. Katılımcıların geçim stratejilerinde %46'sının kredi aldığı ve bunların %32'sinin tüketim ihtiyaçlarını karşılamada, %18,8'inin araba ve ev tamiratında kullanıldığını, sadece %5'inin işlerini genişletme ve arazi alımı sebebiyle alındığını ifade etmiştir. Seminerinin sonunda geçim stratejileri arasında önemli bir rol oynayan aile bağlarının ekonomik şartlar nedeniyle birbirlerini destekleme güçlerinin azaldığını da belirtmiştir.

Seminer sonunda katılımcılar aile bağları ve gelir düzeyleri konuları hakkında görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

айта келе, бұған мысал ретінде жұмыс үшін артқан бәсекені алға тартты.

Отбасылар өмір сүру барысында көбінесе отбасы байланыстары немесе жергілікті әлеуметтік байланыстардан (достар, көршілер, таныстар) қолдау көре отырып, әлеуметтік және экономикалық көмек алғанына ерекше тоқталды.

90-жылдардағы өмір сүру стратегиялары мен 2000-жылдардағы өмір сүру стратегияларын салыстырғанда 90-жылдардағы өмір сүру жоспарларының қысқа кезеңдік және тек қана негізгі қажеттіліктерді өтеуге бағытталғанын, ал 2000-жылдарда орта және ұзақ мерзімді жоспарларға ауысқанын және зейнеткерлікке байланысты қаржылай жоспарлардың артқанын байқауға болады. Әлеуметтік байланыстар аясында туған-туысқандар байланыстарының өмір сүру стратегиялары тұрғысынан алғанда маңызды орынға ие екенін және отбасылардың экономикалық қысылтаяң кезеңде осындай байланыстардан көмек сұрағандарын қосып айтты.

Зерттеуде берілген мәліметтерге сәйкес қалада өмір сүріп жатқан отбасылардың 67 %-ы мен ауылдық аймақтарда тұрып жатқан отбасылардың 46%-ы ешбір көмекке зәру болмастан қажеттіліктерінің барлығын өздері қамтамасыз етіп отыр. Сонымен қатар қатысушылардың 87,3 %-ы отбасы мүшелерінен жәрдем алмастан өмір сүруге қажетті қаражатының бар екенін айтса, 29,7 %-ы отбасы мүшелерінен шектеулі мөлшерде жәрдем ала отырып, өмір сүретінін білдірсе, ал тек қана 8 %-ы отбасы мүшелері өзара бір-біріне қолдау көрсететіндерін айтты. Өмір сүру стратегияларында қатысушылардың 46 %-ының несие алғаны, бұлардың 32 %-ының тұтыну қажеттіліктері үшін, 18,8 %-ы көлік пен үйдің жөндеу жұмысына, ал тек қана 5 %-ының кәсіпкерлігін кеңейту мен жер алу үшін алғандарын айтты. Семинардың соңында өмір сүру стратегиялары арасында маңызды рөл атқарған отбасы байланыстарының экономикалық шарттарға байланысты бір-бірін қолдау күштерінің азайғанын дәлелдеген. Соңында қатысушылар отбасы байланыстары мен кіріс деңгейлері туралы өз пікірлерін білдірді.

ТЕРМЕЗ ҚАЛАСЫ БАСТЫ ТАҚЫРЫПҚА АЙНАЛДЫ

TERMİZ ŞEHİRİNİN STRATEJİK KONUMU TARTIŞILDI

2016 жылғы 21 қаңтарда Еуразия ғылыми-зерттеу институтына шақырылған зерттеушілерден доцент, т.ғ.к. Джалалитдин Мирзаев «Әмударияның шекаралас аймағы: тарихи ретроспектива және қазіргі жағдай» атты семинар өткізді.

Доцент, т.ғ.к. Джалалитдин Мирзаев өзінің баяндамасында Әмудария өзенінің жағалауында орын тепкен Термез қаласының тарихы, аймақта құрылған мемлекеттермен және тарихи жәдігерлермен қатар XIX ғасырдан кейін маңыздылығы артқан геосаяси қоныстану туралы толық ақпарат ұсынды.

Өзінің жасаған сараптамасында тақырыпты тарихи, географиялық, мәдени және бірнеше қырынан зерттеген. Термез қаласы және оның маңайынан табылған тарихи ескерткіштерге тоқтала отырып, Орта Азиядағы жалғыз жер асты буддистік храм мен Археологиялық мұражайдың Термез қаласында орналасқанына ерекше мән беріп, Термез қаласын мәдени-тарихи тұрғыдан алып қарағанда маңызды қала болғанын баса айтты.

Мирзаев «Термез» сөзінің мағынасына үңілгенде судың басқа жағы мағынасын білдіретініне тоқтала отырып, осы аймақтың тарихта ауыл шаруашылығы мақсатында қолданылған аймақ екенін және осы күнге дейін егін шаруашылығы мен мал шаруашылығының аймақта жалғасып келе жатқанына тоқталды. Аймақтың тарихын зерттеу барысында шамамен 3 мың жыл бұрын бұрынғы Иран халықтары осы аймақтың солтүстік және шығыс жақтарында

21 Ocak 2016 tarihinde Avrasya Araştırma Enstitüsü Misafir Araştırmacılarından Doç. Dr. Jalalitdin Mirzayev "Amu Darya'nın Sınır Bölgeleri: Tarihsel Retrospektif ve Mevcut Durum" adlı seminer vermiştir.

Doç. Dr. Jalalitdin Mirzayev seminerinde ana hatlarıyla Amu Darya nehri çevresindeki Termez şehrinin tarihçesi, bölgede kurulan devletler ve tarihi eserlerin yanı sıra 19. yüzyıldan sonra önem kazanan jeo-politik konumu ile ilgili detaylı bilgiler sunmuştur. Kendi analizinde konuyu tarihsel, coğrafi, kültürel ve daha birçok perspektiften bakarak incelediğini ifade etmiştir. Termez şehri ve civarında bulunan tarihi kalıntılardan bahsederken Orta Asya'daki tek yeraltı Budist tapınağı ve tek Arkeoloji müzesinin Termez şehrinde bulunmasına vurgu yapmış, Termez şehrinin kültürel tarih açısından önemli bir şehir olduğunu belirtmiştir.

Seminerinin devamında Termez kelimesinin anlamına bakıldığında suyun öbür tarafı anlamına geldiğini belirten Mirzayev, bu bölgenin tarihte tarımsal amaçlı kullanılan bir bölge olduğunu ve hala tarım ve hayvancılığın bölgede devam ettirildiğini belirtmiştir. Bölge tarihi araştırıldığında ise yaklaşık 3000 sene önce eski İran halklarının bölgeye yayılarak doğu ve kuzey taraflarında yaşadığını, daha sonraları ise büyük İskender ile birlikte bölge kültüründe Avrupa tarzı kültürün yapılan yapıt ve evlerden görmenin mümkün olduğundan bahsetmiştir.

Lakin bölgenin 16-19. yüzyıllar arasında ilgi alanı dışında kalması ile gelişemediğini ifade ederken

өмір сүргенін, уақыт өтек келе Ұлы Ескендір Зұлқарнайынның келуімен аймақтың мәдениетінде Еуропа стиліндегі құрылыстар мен үйлердің бой көтергенін көруге болады. Бірақ XVI-XIX ғасырлар аралығында аймаққа деген қызығушылық жоғалғандықтан дамуы

19. yüzyılda Rusya ile İngiltere arasındaki büyük oyunda jeopolitik öneme sahip olması bu bölgeyi tekrar gündeme getirdiğini ve büyük oyun sırasında bölgenin çeşitli stratejiler için kullanılmış olduğunu sözlerine eklemiştir. Buna örnek olarak Rusya'nın 19. yüzyılın sonlarına doğru güçlü bir askeri üst kurduğunu belirtmiştir. Daha sonraları 1979 yılında başlayan Sovyetler Birliği ile Afganistan arası savaşta da Termez şehrinin lojistik ve askeri geçişler için kullanıldığını ifade etmiştir.

AmuDarya nehri çevresi ve Termez şehrinin güncel önemine değinirken 2001 yılından sonra terör ile savaş konusunda tekrar Afganistan'a yakınlığı nedeniyle gündeme geldiğini, burada Almanya'nın hava üssü kurduğunu, fakat bu üssün 2015 yılı sonunda kapandığını ifade etmiştir. Günümüzde Termez şehrinin genellikle güvenlik ile ilgili konularda gündeme geldiğinin altını çizmiştir.

Seminer sonunda katılımcılar Termez'in stratejik konumu ile tarihi konularında görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

↑

тұрақтап қалды. Керісінше, XIX ғасырда Ресей мен Англия арасындағы «үлкен ойында» геосаяси маңыздылығы арта түсіп, осы аймақ қайтадан күн тәртібінен түспей, «үлкен ойын» барысында аймақтың әртүрлі стратегиялары үшін қолданылғанын да қосып айтты. Бұған мысал ретінде Ресейдің XIX ғасырдың соңына қарай мықты әскери база құрғанын айтты. Кейін 1979 жылы басталған Кеңес Одағы мен Ауғанстан арасындағы соғыста да Терmez қаласының тыл қызметі және әскерлердің территориядан өтуі үшін қолданылғанын айтты.

Әмудария өзенінің маңы және Терmez қаласының қазіргі маңыздылығына тоқтала отырып, 2001 жылдан кейін терроризм мен соғыс тақырыбында Ауғанстанға жақын болғандықтан қайтадан күн тәртібіне оралғанын, сол жерде Германияның әуе базасы құрылып, бірақ аталмыш база 2015 жылдың соңында жабылды. Қазіргі таңда Терmez қаласы негізінен қауіпсіздік тақырыптарына байланысты күн тәртібінде болатынын атап өтті.

Семинардың соңында қатысушылар Терmez қаласының стратегиялық орналасуы мен тарихы тақырыптарында пікір-талас өрбітті.

ТҮРКІ ТІЛДЕС МЕМЛЕКЕТТЕРДІҢ ЫҚПАЛДАСТЫҒЫ ТАЛҚЫЛАНДЫ

TÜRK DİLİ KONUŞAN ÜLKELER ENTEGRASYONU SÖZ KONUSU OLDU

2016 жылғы 28 қаңтарда Еуразия ғылыми-зерттеу институты директорының орынбасары, Философия ғылымдарының докторы (PhD) Амирбек Айдарбек Ануарбекулы. Айдарбек Амирбек «Түркі тілдес мемлекеттердің ықпалдастығы: мүмкіндіктер мен тәуекел» атты семинар өткізді.

Философия ғылымдарының докторы (PhD) Амирбек Айдарбек Ануарбекулы аталмыш семинарда түркі тілдес мемлекеттер арасындағы экономикалық ықпалдастықтың қазіргі жағдайы, келешегі мен осы мемлекеттер арасында әртүрлі салаларда байланыстың дамуы үшін құрылған ұйымдар туралы толық ақпарат берді. Сонымен қатар түркі тілдес мемлекеттердің халықаралық жүйе ішіндегі орнына байланысты сыныптамасына тоқтала отырып, түркі әлемінің негізгі әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштері туралы мәлімет берді. Бұл ақпарат арасында Түркі әлемінің құрамына Қазақстан, Қырғызстан, Әзербайжан, Түркия, Өзбекстан және Түрікменстан сияқты мемлекеттер кіретінін айта отырып, жалпы ішкі өнімдері (ЖІӨ), сауда көлемі, халқы және осыған ұқсас ақпараттарды ұсына отырып, аталмыш алты мемлекеттің қазіргі экономикалық жағдайына тоқталды.

Түркі тілдес мемлекеттердің басын қосқан Түркітілдес мемлекеттердің ынтымақтастық кеңесі саммитінің маңыздылығына ерекше

28 Ocak 2016 tarihinde Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdür Yardımcısı Dr. Aıdarbek Amirbek “Türk Dili Konuşan Ülkeler Entegrasyonu: Fırsatlar ve Riskler” adlı seminer vermiştir.

Dr. Aıdarbek Amirbek “Türk Dili Konuşan Ülkeler Entegrasyonu: Fırsatlar ve Riskler” adlı seminerinde ana hatlarıyla Türk dili konuşan ülkeleri arasındaki ekonomik entegrasyonun mevcut durumu, geleceği ve bu ülkeler arasında çeşitli alanlarda ilişkilerini geliştirilmesi için kurulan kurumlar hakkında detaylı bilgiler verdi. Ayrıca Türk Dili Konuşan Ülkeleri uluslararası sistem içindeki konumları itibarıyla kategorileştirerek, Türk Dünyasının temel sosyoekonomik göstergeleri ile ilgili bilgiler verdi. Bu bilgiler arasında Türk Dünyası adı altına Kazakistan, Kırgızistan, Azerbaycan, Türkiye, Özbekistan ve Türkmenistan’ın girdiğini belirtmekle beraber Gayrisafi yurt içi hâsılları (GSYİH), ticari hacimleri, nüfüsü ve benzeri veriler sunarak bu ülkelerin güncel ekonomik durumlarına değindi.

Türk Dünyasını bir araya getiren Türk Dünyası zirvelerinin önemine dikkat çekerek bu zirvelerin Türk dili konuşan ülkelerini birbirileri ile ilişkilerini güçlendirdiğini ifade etti. Ayrıca, bu zirvelerin ülkeler arasındaki ekonomik ve politik sorunların

назар аудара отырып, аталмыш саммиттердің түркі тілдес мемлекеттердің бір-бірімен байланыстарын күшейткенін атап өтті. Сонымен қатар осы саммиттердің бауырлас мемлекеттер басшыларының жүзбе-жүз кездесіп, мемлекеттер арасындағы экономикалық және саяси мәселелерді талқылап, шешім табуына маңызды үлес қосқанын айтты. Осыған байланысты 2001, 2006 және 2009 жылдардағы саммиттерде осы байланыстарды заңдастыру қарастырыла отырып, жалғасын табуы жағынан маңызды шешімдерді қабылдағанын қосып айтты.

гөрüşүлүп чözүлмесинде биебир гөрüşме имканы сағладығы ичин önemli katkı сағладығын белитти. Бу бағламда 2001, 2006 ve

2009 yıllarındaki zirvelerde bu ilişkileri kurumsal bir yapıya oturarak devam ettirilmesi açısından önemli kararların alındığını sözlerine eklemiştir.

Bu kararların arasında Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in Aksakallar Konseyi kurulması önerisinin yanı sıra Parlamento Meclisini kurma önerisinin bulunduğunun altını çizdi. Buna ek olarak 2006 senesinde yine Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in önerisi ile Türk Konseyi'nin (Türk Keneşi'nin) kurulduğunu ve 2009 yılından itibaren bu kuruluşun alınan kararları pratikte uygulanmaya başlanmasına katkı sağladığını ifade etti. Kurulan kuruluşlar hakkında TÜRKSOY, TÜRKPA, Türk Akademisinin kuruluş amacı ile işleyişi ile ilgili bilgiler sundu. Ayrıca 3 Ekim 2009 Nahçıvan Anlaşması ile Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları Zirvesi'nin kurumsallaşarak Türk Konseyi'ne dönüştüğünü beyan etti. Özellikle 22 Ağustos 2012 tarihinde Bişkek'te toplanan 2. Türk Konseyi Dışişleri Bakanları toplantısında Türk Konseyi'nin resmi bayrağının kabul edildiğini, bu bayrak dört üye ülkeye ait sembollerini içerdiğini, rengini Kazakistan bayrağından, ortasındaki güneşi Kırgızistan bayrağından, hilali Türkiye bayrağından ve 8 köşeli yıldızı ise Azerbaycan bayrağından alındığını söyledi.

Seminerinin devamında Türk dili konuşan ülkelerin entegrasyonunun getirdiği fırsatlar ve risklere değinirken Türk Dünyası ülkelerinin kendi aralarındaki ticaret hacminin zayıf olduğunu belirtti. Buna ek olarak, Türk dili konuşan ülkelerin ticaret hacimleri ve ticaret ortakları hakkında detaylı bilgiler sundu. Ülkeler arası ticaretin bu denli düşük olması entegrasyonun güçlenmesinin önünde yer alan önemli engellerin biri olduğunu ifade etti.

Seminerin sonunda katılımcılar Türk Dünyasının entegrasyon potansiyeli ve ülkeler arasındaki ilişkiler konularında görüş alışverişinde bulundular.

Осы шешімдердің арасында Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың Ақсақалдар Кеңесін құру ұсынысымен қатар Парламент Мәжілісін құру ұсынысының да болғанын атап өтті. Сонымен қатар 2006 жылы Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың ұсынысымен Түркі Кеңесінің құрылғанын, 2009 жылдан бастап аталмыш кеңестің қабылдаған шешімдері тәжірибе жүзінде жүзеге аса бастағанына үлес қосқаны да белгілі. Құрылған ұйымдар туралы, ТҮРІКСОЙ, ТүрікПА, Түркі Академиясы сияқты ұйымдардың құрылу мақсаты мен атқаратын қызметі туралы ақпараттар берілді. Сонымен қатар 2009 жылғы 3 қазанда Түркітілдес мемлекеттердің ынтымақтастық кеңесін құру туралы Нахчыван келісімімен Түркі Кеңесіне айналды. Әсіресе, 2012 жылғы 22 тамызда Бішкекте жиналған 2-ші Түркі Кеңесі сыртқы істер министрлерінің отырысында Түркі Кеңесінің ресми туының қабылданғанын, осы тудың кеңеске мүше төрт елдің символдарынан құралғанын, түсі Қазақстан туынан, ортасындағы күннің Қырғызстан туынан, айы Түркия туынан және 8 бұрышты жұлдызы Әзірбайжанның туынан алынғанын көрсетіп отыр. Семинардың жалғасында түркі тілдес мемлекеттердің ықпалдастығынан туындаған мүмкіндіктер

мен тәуекелдерге тоқталғанда түркі тілдес мемлекеттердің арасындағы өзара сауда көлемінің төмен екенін көрсетті. Бұған қосымша ретінде түркі тілдес мемлекеттердің сауда көлемі мен серіктестері туралы толық ақпарат берілді. Мемлекеттер арасындағы сауда-саттық көлемінің төмен болуы ықпалдастықтың күшеюінің алдында тұрған үлкен кедергілердің бірі болып табылатынына тоқталды.

Әдеттегідей, семинардың соңында қатысушылар Түркі әлемінің ықпалдастық әлеуеті мен мемлекеттер арасындағы байланыстар тақырыбында өз пікірлерін білдірді.

РЕСЕЙДІҢ ОРТА АЗИЯҒА КӨЗҚАРАСЫ ҚАНДАЙ?

RUSYA'NIN ORTA ASYA BÖLGESİNE BAKIŞI

2015 жылғы 29 желтоқсанда Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті халықаралық қатынастар және әлемдік экономика кафедрасының меңгерушісі, т.ғ.к., доцент Ермек Чукубаев «Орта Азиядағы Ресейдің геосаяси басымдықтары» атты семинар өткізді.

Өзінің семинарында т.ғ.к., доцент Ермек Чукубаев геосаяси үдерістерді талдау тәсілдерін түсіндірді және басым бағыттарға назар аудартты, сонымен қатар Ресейдің Орта Азияға көзқарасы және Орта Азия мемлекеттерінің Ресейдің аймақтағы ықпалына көзқарасы туралы баяндап берді. Е. Чукубаев II Дүниежүзілік соғыстан кейін мемлекеттер проблемаларын дипломатиялық жолдармен шешетінін, бірақ мемлекетаралық қатынастардың геосаяси форматы ұлттық мүдделерге негізделгенін атап өтті.

29 Aralık 2015 tarihinde Al-Farabi Kazak Ulusal Üniversitesi'nin Uluslararası İlişkiler ve Dünya Ekonomisi Bölümünün Başkanı Doç. Dr. Ermek Çukubayev "Günümüzdeki Rusya'nın Orta Asya Ülkelerindeki Jeopolitik Öncelikleri" isimli seminer vermiştir.

Doç. Dr. Ermek Çukubayev "Günümüzdeki Rusya'nın Orta Asya Ülkelerindeki Jeopolitik Öncelikleri" isimli seminerinde ana hatlarıyla jeopolitik analizlerin nasıl yapıldığı, bu alanda nelere öncelik verildiği, Rusya'nın Orta Asya'ya bakış açısı, Orta Asya devletlerinin bölgedeki Rusya etkisine bakış açısı konuları hakkında bilgiler sunmuş, bu konularda kendi analizlerini açıklamıştır. Jeopolitik analizlerden bahsederken II. Dünya Savaşı sonrası ülkeler arasındaki ilişkilerin anlaşma yoluna gidilerek diplomasi formatında çözümlendiğini, lakin jeopolitika formatının ülkeler arası ilişkiler yerine ulusal çıkarlar üzerine kurulduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, jeopolitikada ulusal çıkarlara bakıldığından doğru ve yanlışın yerine güçlü ve güçsüzlerin var olduğunun altını çizmiştir.

Rusya'nın Orta Asya ülkelerine bakışında önemli olan hususun, Orta Asya için toptan bir stratejisinin mi yoksa her ülke için farklı bir stratejisinin mi olduğu sorusunun yer aldığını belirtmiştir. Boris Yeltsin'in kendi döneminde Orta Asya'ya jeopolitik açıdan hiç ilgi göstermediğini ve Vladimir Putin'in de ilk başlarda Orta Asya ile ilgilenmediğini belirtmiştir. Bu konuda Batı ile ilişkilerin paralel rol oynadığına değinerek ne zaman Batı ile ilişkileri bozursa yüzünü Çin ve Orta Asya'ya döndüğünü ifade etmiştir. Ayrıca, Putin'in güncel bir jeopolitik stratejisinin olmadığını ve daha çok devletteki ve halk katmanındaki milliyetçilerin baskısı altında kalarak duygusal davranabildiği görüşünde bulunmuştur. Çin'in strateji ve planlamalarında 10, 30 veya 50 senelik planlar yaptığını ve bunun fazla bir süre olarak algılanmadığını belirtirken Rusya'da bunun yıllara hatta aylara düştüğünü ifade etmiştir.

Bölge ülkeleri ve Rusya arasındaki ilişkilere bakıldığında Hazar Denizinin yer altı kaynaklarının bölünmesi hususunda sınırlara göre bölündüğünde en büyük payın Kazakistan'a düşeceği için Rusya'nın bu anlaşmaya yanaşmadığını ifade etmiştir. Avrasya Ekonomik Birliği'nin işlevselliği ve Kazakistan'a getirilerinde devlet yetkilileri açısından bakıldığında yararlı, toplum ve iş adamlarının açısından bakıldığında ise zararlı olduğunu sözlerine eklemiştir. Buna ek olarak Avrasya Ekonomik Birliğinin ekonomik bir birlik olmaktan çok politik bir birlik olduğunu ve üye ülkelerin bunu bilerek bu birliğe dahil olduklarını belirtmiştir.

Seminerin sonunda katılımcılar Rusya Kazakistan ilişkileri yanısıra Rusya'nın Orta Asya ülkeleri ile ikili ilişkileri konularında görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Е. Чукубаев Ресейдің жалпы Орта Азияға қатысты жалпы стратегиясы немесе әрбір мемлекет үшін жеке стратегиясы бар ма екені Ресей мен Орта Азия қатынасында ең маңыздысы болып табылатынын алға тартты. Б. Ельциннің басқару кезеңінде, сонымен қатар В. Путиннің басқару кезеңінің алғашқы жылдары Ресейдің Орта Азияға деген ешқандай геосаяси мүддесі болған жоқ. Ресейдің Батыспен қатынасы бұзыла бастағанда Ресейдің Орта Азия мен Қытайға деген қызығушылығы туындай бастайды. Сонымен қатар В. Путинде ешқандай белсенді геосаяси стратегияның жоқтығын, Ресей Президентінің көбінесе сол елдегі ұлтшылдардың қысымынан эмоционалды әрекет жасайтынын атап өтті. Қытай 10, 20, 30 жылға стратегиялық жоспарларды жоспарлайды және бұл ұзақ мерзімді болып саналмайтынын атап өтті. Ал Ресей болса, бірнеше айға немесе бірнеше жылға ғана жоспарлап, әрекет жасайды.

Аймақтағы мемлекеттер мен Ресейдің байланысына көз салсақ, ресурстардың шекаралары негізінде Каспий теңізін бөлу мәселесі туындағанда және ресурстардың анағұрлым көп бөлігі Қазақстанға тиесілі болған жағдайда осы мәселеге байланысты

келісімге келу күрделі мәселелердің бірі болып табылады. Мемлекеттік уәкілетті органдар тұрғысынан қарағанда Еуразиялық экономикалық одақтың функционалдығы тиімді және Қазақстанға тигізер пайдасы бар, ал, керісінше, бизнесмендер үшін теріс жақтары көп. Сонымен қатар Еуразиялық экономикалық одақтың, шынтуайтына келгенде, экономикалық емес, саяси бір ұйым болып табылатынын атап өтті. Осыны ескере отырып, қазіргі одақтың мүшелері одақтың құрамына енді.

Семинардың соңында баяндамашыға көптеген сауалдар қойылып, Ресей мен Орта Азия мемлекеттері арасындағы қатынастар туралы пікірталас өрбіді.

Akademik **Türkçe** Kursu

Avrasya Araştırma Enstitüsü 19 Ekim 2015 tarihinde Akademik Türkçe kursu vermeye başlamıştır. Bu kursun amacı katılımcılara makale, bildiri, tez, kitap gibi akademik metinleri okuma, not alma, çıkarımda bulunma konularında eğitim vermektir. Kurslar başlangıç ve orta seviye olmak üzere iki seviyede olacaktır.

HAFTA İÇİ VE HAFTA SONU GRUPLARI

Kurs hakkında bilgi almak ve başvuru için aşağıdaki telefon numarasını arayabilirsiniz.

Başvuru Yeri:

Almalı Avdanı, Mametova 48, 050004 Almatı.

+7 (727) 279 24 26 içhat: 109

19 қазан 2015 жылы Еуразия ғылыми-зерттеу институты «Түрік тілін ғылыми тұрғыдан жетілдіру» курстары басталды. Курстың мақсаты тыңдармандарға мақаладағы, баяндамадағы, диссертация және кітаптардағы академиялық мәтіндерді оқуды, ғылыми тұрғыдан жазуды және қорытынды жасай білуді үйрету болып табылады. Қосымша мағлұмат алу және өтініштерді беру үшін төменде көрсетілген байланыстар арқылы хабарласуға болады. Курстар апта ішінде және апта соңында өткізіледі.

Өтініштерді қабылдау мекенжайы:

Алмалы ауданы, Мәметова көшесі 48, 050004 Алматы,

тел: +7 (727) 279 24 26

(ішкі нөмір 109)

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Şubat 2016 Sayı: 02
Ақпан 2016 жыл №2